

Mercator Center
Martinovanje v Centru
 V petek ob 18. uri glasba in zabava!
 (iščemo najstarejše arhivsko vino)
 V soboto ob 10. uri
 glasba, zabava, nagradne igre, krst mladega vina!
 (tekmovalno v pokušanju vin)
Vidimo se na Cikavi!

DOLENJSKI LIST

Št. 45 (2672), leto LI • Novo mesto, četrtek, 9. novembra 2000 • Cena: 220 tolarjev

Poštarji zdaj na lepšem

Z zasaditvijo lipe so odprli prostore pošte v novem večnamenskem domu na Dvoru

DVOR - Od ponedeljka bosta upravnik in oba poštarja pošte 8361 na Dvoru pri Žužemberku prihajala na delo v novozgrajene delovne prostore. Pošta je imela doslej prostore v najemu, zato se je odločila za 73 milijonov tolarjev vredno naložbo. Soinvestitorja v projektu sta bila še občina Žužemberk in podjetnik Stane Maver, medtem ko je žužemberška Kmetijska zadruga sredi naložbe omagala.

Kot je dejal direktor novomeske poslovne enote Pošte Slovenije Karl Kapš, je pošta poleg poslovnih prostorov zgradila še dve stanovanji. V stavbi bo tudi fotografski studio, optična delavnica in pozneje še zlatarstvo, krajani pa bodo uporabljali dve pisarni in večnamensko dvorano, ki bo še kako prišla prav okoliškim društvom ter podružnični šoli in vrtcu na Dvoru.

"V občini Žužemberk delujejo za skupno 5.000 prebivalcev kar tri pošte: v občinskem središču, na Dvoru in v Hinjah, kar za tako ob-

močje ni malo," je poudaril namestnik generalne direktorice Pošte Slovenije Matjaž Andrić. Za kulturni program ob otvoritvi so poskrbeli šolarji domače podružnične šole, na tokratni otvoritvi pa niso simbolično prerežali traku, temveč so ob ploščadi z vodnjakom pred večnamenskim domom zasadili simbol življenja: mlado lipo.

B. D. G.

Dan diabetikov

NOVO MESTO - V torek, 14. novembra, ob 17. uri bo v prostorih Izobraževalnega centra v hotelu Krka srečanje ob dnevu diabetikov. Po govoru predsednika društva Petra Miklavčiča in strokovnih predavanjih bo tudi kulturni program z violinistko Petro Božič in kitaristom Dušanom Pavleničem. Vabljeni!

DAEWOO **Avto-hit**
 tel.: 07/33 76 490
 Podboškovna 5a, Novo mesto
 SALON VOZIL Handijaka 53 Novo mesto

KOROŠCI NA DOLENJSKEM - Od 2. do 5. novembra je Dolenjska doživela pravo "invazijo" Avstrijcev. V teh dneh je bilo pri nas več kot 900 gostov iz sosednje države, največ s Koroškega. V naše kraje jih je z 20 avtobusi pripeljala agencija Spitsee, ki je ob zaključku turistične sezone gostom, ki so med letom potovali z njo, skupaj s Krko Zdravilišči, s katerimi tudi sicer dobro sodeluje, pripravila večdnevni izlet z bogatim programom. Bivali so v Krških zdraviliščih Dolenjske in Smarješke Toplice, na Otočcu, v Hotelu Krka v Novem mestu in celo v Krškem. Pripravili so jim piknik na jasi v Dolenjskih Toplicah s prikazom domačih obrti in predstavitev dolenjskih vin, večerni zabavi v teniški dvorani na Otočcu, obiskali so Kostanjevico in Pletanje, kjer je v etnološkem muzeju na prostem nastala tudi ta fotografija. (Foto: A. B.)

Jutri začno graditi transformatorsko postajo

KRŠKO - Jutri ob 11. uri bodo v Krškem pri jedrski elektrarni začeli graditi razdelilno transformatorsko postajo 400/110 kV Krško. Gre za eno največjih naložb Elektro Slovenije, s katero bodo zagotovili nemoteno napajanje Dolenjske, Posavja in Bele krajine z električno energijo. Na gradnjo so se začeli pripravljati pred več kot desetletjem, vendar so priprave prekinili zaradi pomanjkanja denarja. Vrednost celotnega projekta je 3,5 milijarde tolarjev.

Uglašeni Jožetovi instrumenti

RIBNICA - V romarski cerkvi pri Novi Štiti sta uveljavljena violonista Slavko Zrimšek in Branko Brezavšček ob spremljavi Vlaste Doležal Rus z orglami pripravila koncert klasične glasbe. Takšnih prireditev je bilo v tej cerkvi doslej veliko, a je bila ta nenavadna, saj sta umetnika igrala na instrumentih, ki jih je izdelal Ribničan Jože Šobar. Jože se z izdelovanjem instrumentov ukvarja od leta 1966, ko ga je po končani srednji lesarski šoli vzel v uk znani goslarški mojster iz Ljubljane profesor Vilim Demšar. Vsi Jožetovi instrumenti so ročno izdelani in jih odlikuje natančnost izdelave in lepota zvoka.

Pisatelj Rebula za starostnike v Loki

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU - Srečanja 45 krajanov starejših nad 70 let, ki ga je preteklo soboto pripravila krajevna organizacija Rdečega križa Loka, sta se udeležila tudi pisateljica Zora Tavčar in njen bolj slaven soproj Alojz Rebula. Zbrane sta pisatelja prijetno presenetila s krajšim literarnim programom. Z zanimivim kulturnim programom so se predstavili tudi loški osnovnošolci in otroški pevski zbor tukajšnjega Rdečega križa. Ta je hvaležen Trubarjevemu domu upokojencev in aktivistkam, ki so pomagale pri pripravi srečanja.

VREME
 Ob koncu tedna bo jasno in suho vreme.

Razhodnja 14. popotovanja

Po Levstikovi poti 10.000 obiskovalcev? - Podpisovanje peticije za zaščito cvička

CATEŽ - Na Martinovo soboto, 11. novembra, ob 13. uri bo na vašem trgu na Čatežu spet osrednja prireditev 14. popotovanja po Levstikovi poti od Litije do Čateža, kot jo je poimenoval Levstik - razhodnja.

Čateško turistično društvo pod vodstvom Tatjana Bregar bo popotnike in obiskovalce prireditve postreglo z domačimi dobrotami in mladim vinom. Vsi popotniki bodo dobili brezplačno čaj in spominsko razglednico 14. razhodnje, prvi pa tudi praktične nagrade.

Na osrednji prireditvi bodo po scenariju Staneta Pečka nastopili združeni pevski zbori s Čateža, Mirne, iz Mokronoga, Velikega Gabra, Trebnjega, Sentlovenca in Šentruperta, trebanjski in litijski godbeniki, folklorna skupina Račna, Krjavelj in čateški vinogradniki. Ti bodo, po besedah Jožeta Vencija, ljubitelje cvička med pričakovano desettisočglovo množico tudi pozvali, naj podpišejo peticijo, s katero naj bi pritiskali na odgovorne, da pospešeno rešijo zaplet okrog zaščite cvička, ki ga je s sprožitvijo ustavnega spora zakuhalo Vino Brežice.

V spremljajočem programu razhodnje se bodo predstavila domača društva, trebanjske mažorete, opoldne pa bo otvoritev 5. lokacije projekta Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine. V ta projekt je vključenih 28 lokacij naravne in kulturne dediščine Dolenjske in Bele krajine. "Razhodniki" si bodo

lahko ogledali tudi prikaz izdelave izdelkov domače in umetne obrti.

Pa še to: v času prireditve, med 10. in 17. uro, bo na Čatežu popolna zapora regionalne ceste, obvoz bo možen po lokalnih cestah Mrzla Luža - Račje selo in Čatež - Račje selo. Za avtobuse in osebne avtomobile bodo posebej označena parkirišča.

P. P.

Kako urediti staro mestno jedro

ČRNOMELJ - Črnomaljski župan Andrej Fabjan je imenoval komisijo za urejanje historičnega črnomaljskega jedra, ki jo vodi arhitektka Marija Prašnik Kolbezen. Komisija je na svojem prvem sestanku določila območje obravnave, analizirala sedanje razmere, pregledala katalog dejavnosti, ki bi jih dovolili opravljati v starem mestnem jedru, ter pregledala kritične lokacije. Člani komisije so med drugim sklenili, da bo potrebno urediti lastništvo v historičnem jedru ter izdelati katalog najprimernejših dejavnosti v starem delu mesta. Prav tako naj bi pripravili primerjalno študijo, ali je bolj smiselno razširiti stavbo Glasbene šole ali šolo preseliti v stavbo na Ulci Mirana Jarca 2, medtem ko bi Center za socialno delo preselili v hišo, kjer sedaj domuje Glasbena šola.

Berite danes

stran 3:

• Imeli bodo, česar nimajo veliki

stran 4:

• Pitna voda bo pritekla na Cviljbe

stran 5:

• Letos najboljši renski rizling

stran 8:

• Cviček na veliki preizkušnji

stran 11:

• Obvezne vse štiri zimske pnevmatike

stran 18:

• Letos 100-letnica rojstva Toneta Kralja

Krško in Brežice v pripravljenosti

Ob narasli Savi in Krki

KRŠKO, BREŽICE - V torek okrog 16. ure, ko to poročamo, je bilo v Krškem že nekaj ur v pripravljenosti nekaj gasilskih ekip in štab civilne zaščite. Dežurne ekipe so pripravljale vreče peska, s katerimi bi nekatere najbolj ogrožene predele v štabu civilne zaščite. Dežurne ekipe so pripravljale vreče peska, s katerimi bi nekatere najbolj ogrožene predele v štabu civilne zaščite. Dežurne ekipe so pripravljale vreče peska, s katerimi bi nekatere najbolj ogrožene predele v štabu civilne zaščite.

V brežiški občini je narasla voda ob 16. uri že ogrožala nekatere hiše v Krški vasi in na Čatežu ob Savi. Gasilci in civilna zaščita so ogroženim pomagali reševati poljske pridelke in drugo imetje, ki so umikali iz nižjih stanovanjskih prostorov v višje. V Termah Čatež so tudi pomagali izčrpati vodo. V pripravljenosti so bile od 14. ure operativne enote na območju gasilskih društev Krška vas, Cerina, Mihalovec, Rigonce in Loče.

M. L.

LIPA ZA ŽIVLJENJE NA DVORU - Večnamenski dom na Dvoru so pretekli ponedeljek odprli z zasaditvijo lipe. Za lopate so prišli žužemberški župan, namestnik direktorice Pošte Slovenije in podjetnik Stane Maver. H koreninam lipe so zakopali steklenico s sporočilom o tem pomembnem dogodku. (Foto: B. D. G.)

ZA VAS ŽE 11 LET POSLOVNI IMENIKI
RUMENE STRANI
SLOVENIJA TEL
 tel. (01) 436 53 90, fax (01) 436 85 20, www.intermarketing.si
INTERMARKETING

Cviček in bitka zanj

"V vinu je resnica". Dogovorjeno. Ni pa še odločeno, kakšno bo v resnici vino, ki ga slovenski vinarji sebi in mednarodni skupnosti nudijo pod tradicionalnim imenom cviček. Dogovor o tem še ni zaradi nedavno začtega pravljanja za cviček. Sodne mline je pognalo brežiško podjetje VINO, s tem ko je dalo ustavnemu sodišču pod drobnogled pravilnik o vinu, ki natančno določa geografsko poreklo cvička. "Vino Brežice je predlagalo ustavno presojo ustavnosti in zakonitosti pravilnika, ki je klet Brežice izločil kot proizvajalca cvička, kajti klet stoji samo dober kilometer od dolenjskega vinorodnega okoliša. Prizadela nas je monopolizacija cvička pri eni sami kleti. Ker je izguba blagovne znamke cvička za nas zelo boleča, smo se v pravni državi poslužili pravnih poti, da bi ugotovili, če imamo glede na vse okoliščine pravico do cvička ali ne." Tako med drugim sporoča brežiško podjetje VINO.

Ustavno sodišče je osem dni pred uveljavitvijo omenjenega novega pravilnika, ki določa geografsko poreklo cvička, zaradi Vinovega vprašanja začelo izvajanje tega pravilnika. Krška vinska klet, ki bi po obravnavanem novem pravilniku smela polniti in prodajati cviček, je nad odločitvijo ustavnega sodišča ogorčena. "Zahtevamo evropsko primerljiv pravilnik o vinu, toda ustavno sodišče ga je zadržalo. Podpisujemo peticijo pridelovalcev. Dolenjska bo šla v protestu do konca," se odziva v krški vinski kleti.

Podrobnosti, ki se vrstijo zdaj - včeraj je bila v Ljubljani tiskovna konferenca o pravljanju za cviček - zaradi zaključka redakcije v torek ne opisujemo. Dejstvo je, da bo martinovo, nekako vinski praznik, letos zaradi cvičkarske pravde za mnoge precej drugačno kot prejšnja leta.

M. LUZAR

DOLENJSKI LIST
 vaš četrtkov prijatelj

Košarka **Suproliga**
KRKA TELEKOM : BAYER LEVERKUSEN
 Novo mesto, ŠD Leona Štuklija, četrtek, 9.11.2000, ob 20.30.
 Pokrovitelj srečanja: ELFIS
 Žrebanje vstopnic: **Mobikosec** **kobra**

Košarka **Liga Kolinska**
KRKA TELEKOM : KEMOPLAST
 Novo mesto, ŠD Leona Štuklija, sobota, 11.11.2000, ob 19. uri.
 Pokrovitelj srečanja: **INTERTOUR**
 Žrebanje vstopnic: **Mobikvakač** **kobra**

ISSN 0416-2242

Teško je postati bogat

Lepo je biti milijonar, to zveni za mnoge tako mamljivo, da mrzlično iščejo poti do gore denarja. Človek, ki se na televiziji Slovencem predstavlja kot Jonas, obljublja, da je njegov kviz "Lepo je biti milijonar" zelo dober način, da postanete milijonar. Prav o omenjenem kvizu, igri na srečo in igri z znanjem, je nedavno zapisal eden od udeležencev tudi nekaj pikrih pripomb. Od tega, da je na kviz težko priti zaradi nepotrebnih postavljenih zank in ugank, do tega, da dolgotrajno obvezno telefoniranje tistih, ki želijo sodelovati v kvizu, zagotovi telefonskemu podjetju nekaj milijonov zaslužka. Tudi potek kviza je po navedbah omenjenega kritika manj simpatičen za tekmovalca, kot se zdi gledalcem pred malimi zasloni. O tovrstnih poteh do milijonov morda le toliko, saj so še drugi načini, da, kot obljublja organizatorji, lahko obogatite. Igre na srečo pozna človeštvo že dolgo. Le redko se sodelovanje v igrah na srečo konča drugače, kot sporoča ljudska modrost: za malo denarja malo muzike. Rečeno drugače, malo je verjetno, da bi se človeku nasmehnila sreča, ne da bi pred tem porabil veliko denarja za različne vstopnice do sreče: za srečke vseh vrst, loterijske lističe in podobne papirje upanja. V tokratni anketi Dolenjskega lista je bila priložnost, da poveste, ali ste že obogateli pri igrah na srečo ali pa vsaj to, kaj si mislite o možnostih, da postanete milijonar, da ne rečemo milijarder.

POLONA MEDLE iz Brusnic, univ. dipl. ekonomistka, zaposlena v Krki Zdraviliščih: "Sem in tja kupim kakšno kartico 3x3, da je bolj napeto pri spremljanju zrebanja na TV, sicer iger na srečo ne igram, lističa za lotto nisem še izpolnila. Na take vrste sreče ne dam nič. Sreče ne morem doseči na loteriji, k njej je treba stremeti, si zanjo kar naprej prizadevati."

MAJA VELEČIČ, maturantka gimnazije Josipa Jurčiča v Ivančni Gorici, doma v Trebnjem: "Bolj poredko se ukvarjam z igrami na srečo, seveda pa tokrat nisem zamudila priložnosti, da bi poizkusila srečo, ko se obeta rekorden dobiček na lotu, saj bi mi denar kar prav prišel. Predvsem pa občasno igram na srečo, ker tako počno tudi moje prijateljice in se zabavajo."

RENATA FRIC, ekonomska tehničarka iz Sevnice: "Skoraj nikoli ne sodelujem v igrah na srečo, ker ne verjamem dosti, da lahko obogatiš kar brez dela, oziroma je ta verjetnost silno majhna. Zato namesto da bi tako zapravljala denar, ga raje porabim zase oziroma za družino. No, tokrat bom pri lotu verjetno spet odstopila od tega načela."

VOJKO ZLOBEC, natakari iz Črnomlja: "V igre na srečo verjamem le toliko, da sem sedaj, ko obljublajo na lotu tako visok dobiček, tudi jaz vplačal en listič. Sicer pri igrah na srečo ne sodelujem, zdi pa se mi, da gre pri lotu za dirigiranje od zgoraj. Na televizijski kviz pa bi šel zaradi zaslužka, a je menda prijava tako zapletena, da bi si moral vzeti človek za to veliko časa."

STANE ADLEŠIČ, poslovodja iz Borštni pri Podzemlju: "Ne verjamem v srečo, pridobljeno na igrah na srečo. Na kupujem srečk, razen na gasilskih veselnicah, a zato, da pomagam gasilcem. Televizijske kvize gledam, vendar zaradi tega, da preverjam svoje znanje, ne mika pa me sodelovanje na njih. Pač pa mislim, da ima človek toliko sreče, kolikor si jo sam ustvari."

MILAN STROJIN, mesar z Dvora pri Žužemberku: "Bolj malo dam na igre na srečo. Rad sicer gledam različne kvize na televiziji, a sam ne igram in ne kupujem srečk. Pred leti pa sem 20 let poskušal, a ni bilo omembe vrednega dobička. Vedno sem igral do neke meje. Tudi ko sem šel pogledat v ameriško igralnico, sem vnaprej določil, koliko smem zapraviti."

SUZANA OBRANOVIČ, ekonomski tehnik iz Kočevja: "Ne dam veliko na igre na srečo. Na leto za to ne zapravim več kot 3 tisoč dolarjev. Pa še to samo za kartice Podarim - dobim in kakšno hitro srečko. Da si ne bi očitala, da nisem niti poskusila postati milijonar, sem tri kola nazaj vplačala listek za lotto. To je bilo tudi vse. Bi pa šla na kviz 'Lepo je biti milijonar'."

JOŽICA SUŠIN iz Brezice, profesorica in pomočnica ravnateljice na Gimnaziji Brezice: "Ne sodelujem v igrah na srečo. O njih mislim, da ljudem pomenijo enega od načinov izrabe prostega časa. Vseč so mi igre na srečo, kjer moraš pokazati znanje. Taka je tudi Jonasova Lepo je biti milijonar. Pozdravljam igre na srečo, kjer gre tudi za dobrodelni namen."

MARIJA MLAKAR iz Kostanjevice na Krki, upokojenka: "Vsake toliko časa doma kupimo srečko, največkrat na bencinski črpalki, spotoma, ko gremo po bencin. Kupimo jih malo za zabavo, z igrami na srečo nismo zasvojeni. Spremljamo igro Lepo je biti milijonar. Napeto čakam, kaj se bo zgodilo. Zraven pa se lahko celo še kaj naučim. Ta igra je dobra tudi zato, ker vidiš, če nastopajoči kaj znajo."

Hitro, hitreje, a še ne dovolj

Današnji Gospodarski vestnik objavlja lestvico 500 najhitreje rastočih podjetij - Med njimi 36 gazel z novomeškega poštnege območja - Najhitrejši je Holzschuh & co. iz Krškega

LJUBLJANA, NOVO MESTO - Gospodarski vestnik je ponovno vzel pod drobnogled slovenska hitro rastoča podjetja, t. i. gazele. Mi smo se na lestvici 500 gazel, ki so jim čisti prihodki iz prodaje v obdobju med 1995 in 1999 najbolj porasli, pomudili pri rastočih podjetjih na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja (poštno območje Novo mesto). Med 500 najhitreje rastočih se je uvrstilo 36 naših podjetij, od katerih se je više od 100. mesta uvrstilo le 5 podjetij, medtem ko smo jih lani tako visoko našli kar 11.

Najvišje, na 4. mesto, se je uvrstilo krško podjetje Holzschuh & co., na 13. Remex iz Metlike, na 18. podjetje CBT iz Krškega, na 68. PAN-JAN iz Trebnjega in na 70. mesto družba Preiss iz Sevnice. Družba Holzschuh & co. je v letu 1995 ustvarila komaj 82 milijonov tolarjev prihodkov, medtem ko so lani, štiri leta pozneje, njeni prihodki dosegli že 2,3 milijarde tolarjev, s čimer se po prihodkih uvršča na 10. mesto v Posavju, po dobičku pa celo na 6. Indeks rasti njenih prihodkov je dosegel vrhovnih 2.823! Družbi Remex so prihodki v štirih letih narasli od 82 milijonov na 1,2 milijarde tolarjev, družbi CBT pa od 57 na 827 milijonov tolarjev.

Med gazelami na novomeškem poštnege območju je daleč največje podjetje črnomalski Danfoss Compressors, sicer že nekaj časa stalni "gost" na lestvici. Letos se je uvrstil na 368. mesto s 330 odst. povečano prodajo v zadnjih štirih letih. Lansko leto je s prodajo ustvaril več kot 18 milijard tolarjev prihodkov in čez 400 milijonov tolarjev čistega dobička. Je tudi rekorder v povečanju števila zaposlenih: leta 1995 jih je v tem podjetju delalo 285, lani že 1.055. V omenjenih štirih letih se je število

Regresiranje prehrane v šolah

LJUBLJANA - Ministrstvo za šolstvo in šport bo tudi v letošnjem šolskem letu regresiralo šolsko prehrano socialno ogroženim v osnovnih in srednjih šolah. Prednost bodo imeli tisti, ki minimalno presegajo socialni minimum, katerih starši so brezposelni ter če so v družini dolgotrajna bolezen ali dolgotrajnejši socialni problemi. Brezplačna prehrana bo zagotovljena tudi za vse učenke in učence 1. razreda devetletne osnovne šole, katerih starši prejema denarni dodatek po predpisih o socialnem varstvu.

Podpisi za Cankarjevo cesto

Konec preteklega meseca je 73 prebivalcev ob metliški Cankarjevi cesti podpisalo petico, ker se ne strinjajo s projektom prenove

METLIKA - Stanovalci ob Cankarjevi cesti v Metliki so konec oktobra poslali metliškemu županu Slavku Dragovanu, občinskemu svetu, občinski upravi in predsedniku metliške mestne skupnosti Antonu Tomcu petico, ki jo je podpisalo 73 prebivalcev. V njej so zapisali, da so bili navdušeni, ko je lansko jesen metliški občinski svet končno sprejel naročilo novega projekta za prenovo Cankarjeve ceste, ker so jo iz občinske prekatgorizirali v državno cesto. Na prenovi so namreč že dolgo čakali.

Žal pa se njihova pričakovanja o kvalitetni in varni prenovi Cankarjeve ceste niso izpolnila. V projektu, s katerim sta se strinjala župan in občinska uprava, je bila predvidena razširitev cestišča na 6 metrov in 1,6 metra širok pločnik le na desni strani cestišča, gledano proti Rosalnicam. Na drugi strani pa bi bila le 40 centimetrov široka mulda. S takšno verzijo projekta so

Ilegalci z ukradenim avtom

NOVO MESTO - Novomeški policisti so 23. oktobra zvečer prijeli sedem Romunov, ki so ilegalno prestopili državno mejo preko reke Bregance izven naselja Slovenska vas. V smeri Brezja naj bi jih pričakal neznan vođa in jim dal v uporabo osebnih avto, ki ga je prej ukradel v Veliki Dolini. Zoper vse kršitelje in osumljence je bil dan predlog sodniku za prekrške, dana pa je tudi kazenska ovadba.

zaposlenih precej povečalo še v nekaterih drugih gazelah: pri Preissu Sevnica (od 5 na 88), Holzchuha & co. (od 17 na 102), Preventa SPM Mirna (od 127 na 226), Plastoformu Šmarjeta (od 58 na 126) in še v večini drugih, tako da imajo letošnje novomeške gazele povprečno 65 zaposlenih, kar je dva več kot lani. V čistih prihodkih in dobičku v povprečju ni bilo večjih sprememb.

Praznik v Zabukovju

ZABUKOVJE, SEVNICA - Sevnški občinski praznik je pretekli torek tukajšnja zveza kulturnih društev obeležila s predstavitvijo projekta ureditve arheološkega parka Ajdovski gradec, v sredo pa še s predstavitvijo pesniške zbirke Rudija Stoparja. V petek bodo ob 10. uri izpred hotela Ajdovec krenili pohodniki po sevnški planinski poti proti Zabukovju. Tam bodo v križišču pri stari šoli ob 15.30 svečano odprli novo asfaltirane ceste, uro pozneje pa pod šotorom pri gasilskem domu na slavnostni seji občinskega sveta podelili občinska priznanja. S spevoigro Staneta Pečka Kam je veselje šlo bo praznični spored popestrilo Kulturno društvo Franc Požun iz Zabukovja. To društvo v sodelovanju z domačim društvom podeželske mladine vabi v soboto ob 19. uri v Zabukovje še na martinovanje z vinsko trgovijo in zabavo z ansamblom Franca Ocvirka. Sevnška športska zveza vabi v nedeljo popoldne v športno dvorano na nogometni turnir. Prihodnji petek, 17. novembra, bodo v grajski galeriji ob 19. uri odprli likovno razstavo Nene Bedek, v soboto bo v Lutrovske kleti na gradu ob 18. uri koncert MePZ Primož Trubar Loka in sevnškega okteta Jurij Dalmatin. Na Studencu pa bo DKD Svoboda Senovo uprizorilo Partljičevo komedijo Politika, ljubezen moja.

P. P.

Še uvrstitve na lestvico 500 slovenskih gazel za ostale od 36 uvrščenih podjetij, ki jih še nismo omenili: L TOUR Trebnje (102.), TOM, oblazinjeno pohištvo, Mokronog (105.), Delta Team Krško (106.), Avtohiša Dana Novo mesto (111.), Gimpex Novo mesto (136.), MKO Novo mesto (137.), Granit Commerce Novo mesto (141.), SEP Šenturpet (142.), Esol, lesna predelava Črnomelj (155.), Globus, mednarodna špedicija Metlika (162.), Evrostil Straža (188.), Mirage Holografy Novo mesto (208), Lagea Brezice (223.), Vias Novo mesto (229.), San 21 Novo mesto (252.), Plastoform Šmarjeta (290.), DD Elmont Krško (299.), nato do 400. mesta še: Job Avto Puntar Krško, Real Novo mesto, Prevent SPM Mirna, Event Novo mesto, I.H.S. Krško, Kopro Raka, Arex Šentjernej, Tratin Raka, Žepuhar trgovina Vinica, Danfoss Compressors Črnomelj, Remos Novo mesto, in do 500. mesta še: TPV Novo mesto, Geltar zastopništvo Črnomelj in Vita marketing Trebnje.

B. DUŠIČ GORNIK

Dan papirništva

BLLED - V sredo, 15. novembra, bo na Bledu tradicionalni dan slovenskih papirničarjev, ki se bodo pogovorili o stanju in aktualnih temah slovenske papirne in papirnopredelovalne industrije. Med drugim bo na simpoziju govorila tudi mag. Justina Šepetavc iz družbe Vipap Videm Krško. Popoldne bo še poslovno srečanje med slovenskimi in jugoslovanskimi gospodarstveniki s področja papirništva.

POPESTRILI TURISTIČNO PONUDBO - Pred kratkim so v centru Dolenjskih Toplic odprli krčmo Pr' Preš. "Dolenjske Toplice potrebujejo poleg zdravilišča še marsikaj novega. Krčma bo priložnost za promocijo kraja, vinogradnikov in različnih društev, je pogled v zgodovino in dokaz, da imamo kaj pokazati v turizmu," je dejal na otvoritveni slovesnosti Dušan Granda (na sliki v sredini), direktor družbe Topos, ki je lastnica krčme in Hise Gril z apartmaji. Kot je dodal župan Franci Vovk, je občina sofinancirala obnovo obeh objektov. (Foto: B. D. G.)

KAKO KAŽE NA BORZI?

Borzni trg je zaživel

Podnaslov današnjega komentarja bi lahko bil: Koalicija že skoraj oblikovana, tečaji na Ljubljanski borzi se zvišujejo. Kljub temu ni povsem jasno, ali so razlog za dvigovanje tečajev res stabilnejše politične razmere. Investitorji pričakujejo, da bodo stranke vladoče koalicije izpolnile predvolilne obljube in končno zapolnile privatizacijsko vrzel. S tem se bodo avtomatično zvišali tečaji delnic pol praznih pidov, zaradi psihološkega učinka pa tudi delnice ostalih pidov.

Prejšnji teden so tečaji delnic pidov v povprečju zrastle za 1,6 odst., posamezni pa tudi za več. Pomembnejši je bil porast tečaja delnice Atene 1 (združeni Atenini skladi 1, 2 in 3) in Nacionalne finančne družbe 1. SKB banka je prejšnji teden končno sporočila, da je kupec njenega 6,45-odst. deleža avstrijska banka Raiffeisen Zentralbank AG iz Dunaja, ugledna avstrijska banka, ki je znana po močni bančni mreži v centralni in vzhodni Evropi.

Po izteku roka za zamenjavo delnic Radenske za delnice Pivovarne Laško je cena delnic Radenske v tednu dni padla za 30 odst. in v petek dosegla dno pri 1.476 tolarjih. Iz Pivovarne so

Učenje se nikoli ne konča

Dan ljudskih univerz

OTOČEC - "Učenje se nikoli ne konča" je letošnje geslo dneva ljudskih univerz, ki se je v ponedeljek in torek odvijalo na Otočcu. Letošnje srečanje izobraževalcev odraslih, združenih v Zvezo ljudskih univerz Slovenije, je pod pokroviteljstvom Ministrstva za šolstvo in šport že šesto po vrsti.

"Naše srečanje je predvsem strokovne narave. Nanj povabimo vse, ki so kakorkoli povezani z izobraževanjem odraslih, da prispevajo svoj delež k informiranju in izobraževanju strokovnih delavcev, predstavijo problematiko, novosti itd. Tako je prvi dan namenjen aktualnim izobraževalnim temam za strokovne delavce ljudskih univerz, drugi dan pa je bila plenarna seja z osrednjo temo: pomen izobraževanja odraslih ter sistemsko urejanje in pridobivanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij," je povedala predsednica Zveze ljudskih univerz Slovenije Vesna Dular.

Na plenarni seji so s svojimi referati sodelovali tudi podsekretarka Ministrstva za šolstvo in šport Katja Dovžak, direktorica Andragoškega centra Slovenije dr. Vida Mohorčič Špoljar in svetovalka vlade na Ministrstvu za delo, družine in socialne zadeve Elizabeta Skupber. Uradni del srečanja so z nastopom sklenili učenci in mentorji novomeške Glasbene šole Marjana Kozine.

M. K.

Imeli bodo, česar nimajo veliki

KZ Krka bo do maja v Žabji vasi ob 30 let stari blagovnici zgradila Zdržni nakupovalni center - Poudarek na programu mesa ter sadja in zelenjave iz lastne proizvodnje

NOVO MESTO - Če se ne bi zatikalo pri pridobivanju prostorske dokumentacije, bi v Žabji vasi pri Novem mestu že kako leto in pol posloval nov Zdržni nakupovalni center. Kljub drugačnim načrtom so z gradnjo začeli šele v začetku oktobra, do konca novembra bodo zaprli blagovnico in po prvomajskih praznikih naslednje leto odprli nov nakupovalni center.

Kmetijska zadruga Krka, največja slovenska splošna zadruga, je gradbeno dovoljenje dobila šele spomladi letos. Direktor zadruga Branko Premelč se "dobrotnikom" zahvaljuje za povzročeno zamudo, ki je oškodovala KZ Krko v morja najpomembnejšem trenutku za trgovino. Če sodi po kupcih, ki so se oglašali pri njih, je bilo zanimanja za to lokacijo precej, zato zdaj upa, da jo bodo s pridom izkoristili.

Zaradi zamude pri gradnji je KZ Krka ob načrtovan prihodek, zavlekla pa se je tudi sanacija trgovske dejavnosti v zadrugi, saj je zapiranje nedonosnih trgovin in pre zaposlitev delavcev povezana z novim centrom. Gradnja bo zadrugo stala od 800 do 850 milijonov tolarjev in bo največja naložba po izgradnji mešalnice za krmila in hladilnice pred 10 leti. Dogaja se na robu mesta ob pomembnih cestah, na lokaciji, ki je pomembna za območje krajevne skupnosti in za vsakodnevne nakupe številnih mimoidočih ali tistih, ki se želijo izogniti mestni gneči.

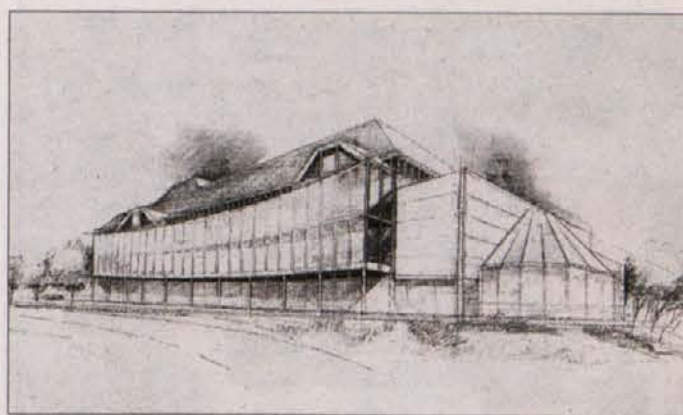
KZ Krka bo letos dosegla okrog 8 milijard tolarjev prihodkov, od tega kakih 60 odst. prodajo na debelo in drobno. Trgovski prihodki bodo letos manjši, kot so načrtovali. Delež prihodkov od veletrgovine (trenutno tretjina) se povečuje na račun deleža maloprodaje (dve tretjini). Po Premelčevih izkušnjah je splošna zadruga še vedno najprimernejša oblika zadrug, saj se s trgovino lažje pride do plačil, proizvajalci pa imajo neposreden vpliv na trg in trženje, vpogled v potrebe trgovcev in povratne informacije. Nakupovalni center v Žabji vasi je že del sanacije trgovske de-

javnosti v zadrugi, ki želi obdržati vse pomembne in zadosti velike lokacije, ki se lahko same vzdržujejo. Zanaša se na tip srednje velikih trgovin s programom za oskrbo kmetijstva in z živili za dopolnilo. KZ Krka je v zadnjem desetletju zaradi denacionalizacije in racionalizacije trgovske dejavnosti že zaprla ali oddala 10 lokacij,

nujne pa bodo še spremembe v 4 ali 5 prodajalnah.

"V našem centru bomo ohranili vlogo prodajalca in ponudili zelo široko izbiro mesa in mesnih izdelkov ter sadja in zelenjave, kjer kot velik proizvajalec vidimo tržno nišo. Prednostno bomo prodajali izdelke in pridelke iz lastne zadrugne proizvodnje, ki jih bomo dopolnili z izdelki drugih zadrug in seveda tudi drugih proizvajalcev," poudarja Premelč.

B. DUŠIČ GORNIK

DANES GRADBIŠČE, JUTRI NOV CENTER - V Zdržnem nakupovalnem centru bo trgovini namenjenih 3.000 od skupno 5.000 kv. metrov površin. V novih prostorih bo samopostrežna trgovina z živili in galanterijo, prenovljen gostinski lokal in v kleti razširjena tehnična trgovina. 1.200 kv. metrov 1. etaže bodo ponudili v najem, v 2. nadstropje pa se bo po 1. maju iz centra mesta preselila uprava zadruga.

Ne znajo in se nočejo naučiti

Sedanji in bodoči mali podjetniki so goli in bosi na področju znanja, vendar je še huje, da niti ne čutijo posebne potrebe po učenju in novem znanju

NOVO MESTO - Razvojna in svetovalna podjetja opozarjajo, da ni težko dobiti strokovnjake niti organizirati izobraževanje, mnogo težje, marsikdaj celo nemogoče, pa je privabiti podjetnike k sodelovanju. Kot so ugotavljali nedavno na posvetu dolenskih in belokranjskih podjetniških svetovalcev, na seminarje in delavnice prihajajo vedno isti, ponavadi najuspešnejši podjetniki. Udeležba ni širša niti tedaj, če je cena zaradi sofinanciranja izobraževanja nizka, kakor so ugotovili v občini Semič in še marsikje drugje. Še slabše je, če je izobraževanje zastojni.

Mali podjetniki in obrtniki so pogosto pri delu sami za vse in nimajo časa, res pa je, da se preveč zanašajo na pomoč in svetovanje računovodskih servisov. Predstavniki teh so na posvetu priznali, da krivdo nosijo tudi sami, ker svetujejo zastojni. Svetovalci opozarjajo, da jim stranke pri izdelavi poslovnih načrtov pogosto zamolčijo prave podatke, ker želijo nekaj prikriti ali pa podatkov ne znajo izračunati. Res pa so tudi svetovalci taki in drugačni in le malo jih vključuje sodelavca, ki se spozna na trženje in prodajo. To očitno kaže, da na področju svetovanja še ni reda, posledica tega pa je tudi cena svetovanja, ki je, kot je dejal eden od udeležencev, na malarski ravni.

Kot je poudarjala belokranjska svetovalka, stranke velikokrat ne vedo, kaj jih vprašujejo, in tega ne priznajo. Mnogi računajo, da bodo legalno naredili še malo več, kot so prej na črno, pa bo šlo, vendar v resnici ni tako. "V srednjih in poklicnih šolah bi morali uvesti krožke o podjetništvu, da bi mladi razmišljali o samozaposlitvi, pozneje pa še dodatno izobraževanje s konkretnimi izračuni za tiste, ki se odločijo za samozaposlitev," je dejala.

Kostanjev piknik tabornikov

NOVO MESTO - Zadnje sončno oktobrsko soboto je Rod gorskih tabornikov organiziral tradicionalni kostanjev piknik. Okoli 60 novomeških tabornikov se je zjutraj izpred osnovne šole Center odpravilo proti Cikavi. Tam so obiskali prijatelja Robija Liparja, ki je leto dni preživel v Sloveniji pri babici in dedku, sedaj pa se je vrnil k staršem v Avstralijo. Nato so krenili v Portoval, kjer jih je čakal pečen kostanj. Prijetno utrjeni, zadovoljni in siti pa tudi polni novih doživetij so se popoldne vrnili na svoje domove.

Drago življenje s celiakijo

Ustanovili dolensko podružnico slovenskega društva za celiakijo - Zanj zbolijo otroci in odrasli - V Sloveniji okoli 1500 obolelih - V dolenski podružnici že preko 25 članov

NOVO MESTO - "Celiakija je način življenja," je povedala Mojca Bevc, predsednica dolenske podružnice Slovenskega društva za celiakijo (SDC), ki so jo nedavno ustanovili v Novem mestu. Že ob samem začetku združuje 27 obolelih iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Sicer je v Sloveniji okoli 1500 obolelih za celiakijo, v SDC pa jih je vključeno okoli 600.

"Celiakija je bolezen tankega črevesa in je posledica preobčutljivosti za gluten, ki je protein zrna pšenice," je razložila Bevc. Pravi vzrok za nastanek bolezni še ni znan, zanj pa obolijo otroci in odrasli. Najpogostejši znaki celiakije so driska, bruhanje, napet trebuh, slabokrvnost in razdražljivost, pa tudi osteoporoza, nevrološke in ginekološke motnje. Če bolezen takoj po diagnozi ne začnemo zdraviti, pride do posledic pri duševnem in fizičnem razvoju, večja pa je tudi možnost raka prebavil.

Edino poznano zdravljenje za celiakijo je stroga brezglutenska dieta, ki bolniku omogoča popolnoma normalno življenje. "Prehrano v družini se povečini prilagodi obolelemu, ki ne sme jesti moke, zdroba, kruha, testenine, zakuhe, peciva in omak iz pšenice, rži, ječmena in ovsu. Ne smemo pozabiti tudi natančno pregledati sestave drugih izdelkov, ki bi lahko vsebovali gluten. Lahko pa jemo koruzo, riž, ajdo, proso, krompir, zele-

ZLATOPOROČENCA JUNC - Petdeset let skupnega življenja sta 28. oktobra v krogu svojih najdražjih praznovala 68-letna Jelka in 74-letni Franc Junc z Otočca. V zakonu sta se jima rodili štiri otroci - sin Frane ter hčere Jana, Maja in Klavdija, ponosna pa sta tudi na svojih sedem vnukov. Rada vrtnarita, v prostem času pa prebirata časopise, tudi Dolenjski list, saj so pri hiši že dolga leta njegovi naročniki. (Foto: H. Murgelj)

Drago življenje s celiakijo

Ustanovili dolensko podružnico slovenskega društva za celiakijo - Zanj zbolijo otroci in odrasli - V Sloveniji okoli 1500 obolelih - V dolenski podružnici že preko 25 članov

draga. Kilogram moke celiac stane okoli 800 tolarjev, boljša moka bioglut 1300, pol kilograma testenine pa od 700 do 1200 tolarjev," je naštevila. Bevc je opozorila tudi na številne neprimerne in ne registrirane izdelke, ki se z oznako "brez glutena" pojavljajo v trgovinah, da bi bila merica polna, pa so se pred kratkim soočili še s pomankanjem tvorstne hrane, ki je zanje v bistvu zdravilo. Edinemu registriranemu uvozniku brezglutenskih izdelkov v Sloveniji podjetju BiosM je namreč glavni proizvajalec Plasmon prekinil pogodbo prav zaradi pojavljanja različnih dobaviteljev prehrane brez registracije.

Mojca Bevc

SDC in njegovih pet podružnic si prizadeva za izboljšanje kakovosti življenja in ureditev statusa obolelih, ustrezno dietno prehrano in točno deklariranje. Javnost skuša obveščati o obstoju celiakije, izdajajo tudi lastno glasilo s strokovnimi članki, novostmi in koristnimi informacijami, pripravljajo srečanja svojih članov... Če bi se želeli vključiti v podružnico za Dolenjsko, pokličite na telefonsko številko 041/ 992 119, njen sedež pa je v Splošni bolnišnici Novo mesto na Smihelski 1.

M. Ž.

Šmihelsko pokopališče v ponedeljek, 6. novembra.

Ena gospa je rekla, da tudi grdo in deževno vreme za letošnji dan mrtvih ni preprečilo modne revije na pokopališčih.

Na Vodiško planino

NOVO MESTO - Planinsko društvo Intel servis Novo mesto vabi vse člane in ostale ljubitelje planin, da se jim v soboto, 25. novembra, pridružijo na enodnevni planinski pohod na Vodiško planino. S parkirišča nasproti avtobusne postaje bo odhod ob 7. uri, hoje pa bo skupaj štiri do pet ur. Člani planinske zveze Slovenije bodo za pohod odšteli 2000, ostali pa 3000 tolarjev. Prijave do zasedenosti avtobusa oziroma najkasneje do četrтка, 23. novembra, sprejema Mojca Verček Rems na telefone: 393 15 62 (služba), 30 26 811 (doma) ali 041/ 745 849.

Podsekcijski sobodajalcev

NOVO MESTO - Iniciativni odbor za ustanovitev podsekcije sobodajalcev Dolenjske in Bele krajine vabi vse sobodajalce iz območja Novega mesta, Trebnjega in Bele krajine v ponedeljek, 14. novembra, ob 12. uri na ustanovni sestanek podsekcije v prostoru GZS - Območne zbornice Novo mesto. Sekcija sobodajalcev za Slovenijo je bila pred letom dni ustanovljena pri Gospodarski zbornici Slovenije - Združenju za turizem in gostinstvo. Kljub kratkemu času delovanja, so za leto 2000 uspeli izdati cenik v treh jezikih, za prihodnje leto pa nameravajo izdelati barvni katalog v treh jezikih.

ZANIMIV PROGRAM - Da so bili dnevi resnično polni, so poskrbeli tudi z vadbo v telovadnici ali fitnesu, s sprehodi in plavanjem. Ob tej priložnosti so v zdravilišču postavili tudi razstavo svojih izdelkov.

trenutkov, se razvedrili in se ob bogatem programu tudi česa novega naučili. O samozagovorništvu in pomenu skupine za samopomoč je staršem na podlagi lastnih izkušenj govoril socialni delavec Centra Dolfke Boštjančič Draga Ig, Matej Pelicon, socialna delavka ljubljanskega centra za pomoč mladim Polona Erlih pa je treninge asertivnosti vodila tako s skupino duševno prizadetih in njihovih sorojencev kot s starši in ostalimi udeleženci seminarja.

Seminar je obiskal tudi direktor Zveze Sožitij Tomaž Jereb, ki je starše seznanil z novostmi na področju pravic in statusa duševno prizadetih oseb. Najzanimivejše med vprašanji, ki so se porajala, je gotovo bilo: "Zakaj moj duševno prizadeti, a polnoletni otrok ni dobil vabila na nedavne volitve, pred štiri pa je?" Kot je povedal Jereb, v zakonu o volitvah ni nobenih omejitev glede odraslih duševno prizadetih oseb. Vendar so starši tistih, ki so po zakonu o družbenem varstvu duševno prizadetih oseb pridobili status invalida po 18. letu, dobili podaljšane roditeljske pravice in obveznosti.

"To pomeni, da duševno prizadeti ni dobil statusa odrasle osebe, ki je potreben, da bi lahko volil. Tam, kjer je bila o tem obveščena matična služba, so to osebo črtali iz volilnega imenika. Ob javni razgrnitvi imenikov pa bi lahko zahtevali ponovno uvrstitev vanje. Prepričan sem, da bo ta težava odpravljena, ko bomo vstopili v Evropsko unijo. V državah Evropske unije namreč ločijo le med otroki in odraslimi osebami ter ob polnoletnosti tudi prizadete osebe označijo za odrasle," je zaključil Tomaž Jereb.

M. Ž.

TRADICIONALNO LONČARSTVO - Pod spretnimi prsti lončarja Lojzeta Kržana so nastajale privlačne skledice, lončki, vaze... (Foto: M. Žnidaršič)

V Šentjerneju godejo mladi

Kmalu 90 let delovanja šentjernejskih godbenikov - Najraje igrajo Šentjernejsko koračnico

ŠENTJERNEJ - Kulturno društvo Pihalni orkester občine Šentjernej po prihodnjem letu praznoval 90 let delovanja. Od prvega dirigenta Mladena Skrbica do zdajšnjega prof. klarineta Sandija Franka se je veliko spremenilo, največji preobrat pa je bil pred tremi leti, ko so pomladili vodstvo, pripoveduje predsednik KD Pihalni orkester občine Šentjernej Jani Selak.

"Največ izmed skupno 45 članov orkestra je starih okoli 23 let, najmlajši pa ima komaj 10 let," pove Selak, ki je mesto predsednika pred tremi leti prevzel od svojega očeta Janeza Selaka. Novi predsednik si je iz vrst svoje generacije izbral tudi nove pomočnike, pri čemer gospodar Matjaž Judež skrbi, da so njihovi prostori v stari gospodarski šoli nasproti Iskrinega parkirišča vedno čisti in da so instrumenti vedno pripravljeni.

"Najljubši nam je koncert ob materinskem dnevu, ker je posvečen dekletom in ženam naših godbenikov," pove Selak. Sicer pa vsi Šentjernejčani dobro vedo, da jih lahko poslušajo na božično-novoletnem koncertu, na praznovanju jernejevega, na štefanovo ob blagoslovitvi konj in 1. maja, ko jih prebudijo s svojo budnico. Poleg nastopov v domačem kraju se vsako leto udeležijo tudi srečanja pihalnih orkestrów Dolenjske in Bele krajine, ki je vsakič v drugem kra-

Jani Selak

ju. "Naslednje leto bo pri nas," je povedal Selak.

Prihodnje leto bodo godbeniki praznovali visok jubilej, ki ga bodo zaznamovali s koncerti konec zadnjega tedna v juniju. Takrat bodo predvidoma nasproti občinske stavbe za glasbe željne krajane postavili velik šotor. Običajno koncertirajo v večnamenskem prostoru šentjernejske osnovne šole, saj še nimajo kulturnega doma. Šentjernejska občina, ki je njihov pokrovitelj, se trudi, da temu ne bi bilo več dolgo tako, "vendar je vse odvisno od nas, kulturnikov, naših uspehov in zagnanosti," je še povedal predsednik Jani Selak.

M. RAPUŠ

ČRNO SMETIŠČE PRI SUŠICAH - Opušeni kamnolom pri Gorenjih Sušicah je postal največje črno smetišče ne samo v toplaški občini, ampak daleč naokoli. Lani spomladl so to smetišče na občinske stroške očistili in tako uredili, da bi bilo treba samo travo posaditi, in bi lahko naredili tenis igrišče. A so se že čez teden dni spet pojavili odpadki. Prvi jih je pripeljal eden od občinskih svetnikov. Danes je na tem prostoru na debelo odpadkov, od stranišnih do avtomobilskih školjk, od odpadnega gradbenega materiala do odsluženih gospodinskih strojev. Če bi rekli, da je svinjsko, bi žalili prašiče. Človeško je. (Foto: A. Bartelj)

KOT V STARIH ČASIH - Suhokranjski konjereji s svojimi živalmi vse pogosteje popestrijo različne prireditve. Na sliki je konjska vprega pred znano Bobenčkovo štaljo v središču Dvora, ki se stoji in prič, kako je bilo s konji tod okrog nekoč. Poslopije na sliki, ki stoji ob pomembni cesti in križišču dveh cestnih povezav, je bilo nekoč privez za konje.

V preteklost Šentjernejskega polja

Vse več obiskovalcev pleterskega muzeja na prostem - Ponudbo že obogatili, veliki in smeli načrti za naprej - Pripravljeni na obiske večjih skupin

PLETERJE - V neposredni bližini Kartuzije Pleterje so pred dobrima dvema letoma odprli edinstven muzej na prostem, ki svoje obiskovalce za trenutek vrne v preteklost Šentjernejskega polja, na tradicionalno domačo kmetijo iz leta 1833. Vanj so prestavili kmečko leseno hišo in pripadajoče gospodarske objekte, ki v svojem izvornem okolju niso več služili svojemu namenu, ter jim tako v idilični okolici Pleterij dahnili novo življenje.

Jedro muzeja ljudskega stavbarstva predstavlja Kegljevičeva hiša iz Ostrga s črno kuhinjo, Baničeva hiša iz Mihovega služi za predstavitev lončarske obrti, nekoč značilne dejavnosti tega dela dolenjske pokrajine, tu pa so še leseni svinjaki, kozolec toplar, sušilnica za sadje, vodnjak, gospodarski objekt - pod in poljsko stranišče "na štrbunk". Lani so v muzeju imeli v gosteh približno 15.000 obiskovalcev, letos pa jih bo, kot kaže, precej več. Med njimi so najbolj pogosti Slovenci, sledijo jim Italijani in Avstrijci, povečal pa se je obisk tudi iz ostalih evropskih držav.

"Muzej na prostem še ni urejen v celoti, vendar so obiskovalci klub temu z našo ponudbo zadovoljni. Marsikaj smo že postorili, v prihodnjem letu, če bo le denar, pa

želim uvesti kar nekaj novosti. Za pomoč pri nastajanju muzeja se zahvaljujem Kartuziji Pleterje in Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, saj brez njih muzeja nebi bilo," je povedal upravitelj muzeja Simon Udvanec.

Zaradi vse večjega povpraševanja nameravajo registrirati prvi Turistično-informacijski center v občini Šentjernej, ki bi svoj prostor dobil v Baničevi hiši. V načrtu pa imajo tudi pripravo več kulturnih prireditev, na katerih bi predstavili stare obrti (lončarstvo, pletarstvo, kovaštvo, kolarstvo, sodarstvo...), šege in navade ob praznikih, domače jedi, v goste bi prišla različna društva in folklorne skupine, na ogled pa naj bi skozi vse leto bile tudi domače živali. "Obiskovalce

sedaj pozdravijo race Tinca, Mica in Pepca, racak Jaka, goska in petelin Janez, drugo leto pa naj bi imeli še kozo, psa in mačko," je razlagal Simon.

Kako naj bi v prihodnosti približno izgledalo dogajanje v muzeju, je bilo moč videti pretekli konec tedna, ko so imeli v gosteh nekaj večjih najavljenih skupin. Iz črne kuhinje je dišalo po izvrstnem domačem kruhu, ki sta ga pripravljali članici Društva kmetice Šentjerneje Jožica Kastelic in Marija Kos, umetnost starih obrti so predstavljali lončar Lojze Kržan, pletar Stanko Bratkovič, in krovec s slamom Franci Barbič, vse skupaj pa je dopolnjeval še citrar Darko Duh. Čeprav tako bogatega programa v muzeju sicer ni, je vsekakor vreden ogleda. Ogled muzeja na prostem je vključen v program ponudbe Kartuzije Pleterje, pa tudi v projekta "Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine" in "Podgorjanska vinska cesta."

M. Ž.

Pitna voda bo pritekla na Cvibljje

Pred zaključkom novega vodovoda - Velike naložbe v infrastrukturo - V prihodnjih letih bodo postopno obnavljali vodovod, prednost pa bo imel južni del občine

DOLENJSKE TOPLICE - Konec novembra bo po pipah Topličanov na Cvibljah prvič stekla pitna voda. Vodovod za Cvibljane, ki na vodo čakajo že 25 let, so zgradili v dveh fazah - lani črpališče in tlačni vod, letos pa vodohran in cevovod. Nanj naj se bi od 48 priključilo 35 do 40 gospodinjstev.

"Celotna naložba brez projektne dokumentacije je vredna 65 milijonov tolarjev. Od tega bodo 10 milijonov prispevala Krkina Zdravilišča iz naslova dogovora, ki je bil pred leti sklenjen na račun zapore ceste med obema hoteloma, vsaj 5 milijonov bo dalo ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj iz naslova demografske ogroženosti, vsako gospodinjstvo bo prispevalo okoli 2500 nemških mark, ostalo pa občina," je povedal župan Dolenjskih Toplic Franc Vovk. V tej ceni je upoštevan tudi nov glavni vod za Gorenje Gradišče, ob tej priložnosti pa so po vsem naselju Cviblja položili tudi cevi za fekalno in meteorno kanalizacijo ter javno razsvetlavo, ki bosta vsak na svoje omrežje priključena predvidoma prihodnje leto.

investicije v naslednjih sedmih letih. Kot je povedal župan Vovk,

• V občini Dolenjske Toplice bodo v prihodnjih letih postopoma obnavljali dotrajano vodovodno omrežje, prednostno pa bodo reševali vodooskrbo za južni del občine, ki pitne vode še nima, in sicer v Občicah, Starih Zagah, Malem Rigelju, Bušincu in Cerovcu. Projektne dokumentacije je že v izdelavi, po terminskih in vrednostnih načrtih pa so naložbo ocenili na 260 milijonov tolarjev. Tamkajšnji prebivalci naj bi pitno vodo dobili najkasneje v naslednjih treh letih.

so potrebe še večje, vendar je proračun takšen, kot je.

M. ŽNIDARŠIČ

KMALU PITNA VODA - Prebivalci Cvibelj bodo pitno vodo, kot kaže, dobili mesec dni pred predvidenim zaključkom del. "Izvajalec del - podjetje Novograd iz Novega mesta, se je zelo potrudil in pohitel," pravi zadovoljni župan Vovk. (M. Ž.)

Zahvala darovalcem

MIRNA PEČ - Krajevna organizacija Rdečega križa Mirna Peč se zahvaljuje vsem dobrim ljudem, ki so po svojih močeh prispevali denar na poseben žiro račun za malega Blaža Matoha z Vrhpeči, ki je imel tumor v glavi. Zbrali so blizu 80 tisoč tolarjev. Ob enem obveščajo, da je akcija končana, ker Blaž težki bolezni žal ni bil kos in je pretekli teden preminil.

Konji se vračajo v Suho krajino

Računajo, da se je v zadnjem času število konj podvojilo - Navdušenje tudi med mladimi - Malo za delo in malo za šport, nekoč pa morda tudi za turizem in dodatni zaslužek

ŽUŽEMBERK - V Suhi krajini je bilo že leta 1982 manj kot 200 konj, v naslednjih letih pa je število teh plemenitih živali še naprej močno padlo. Še pred kakim letom jih na domačijah ni bilo niti 100, zdaj pa, kot ugotavlja Janez Hrovat, kmetijski svetovalec in strokovni vodja letni starega konjerejskega društva Suha krajina, se hlevi ponovno polnijo. Kot opaza na terenu, je zdaj vsaj za tretjino več konj kot pred letom dni, tako da jih bo kmalu spet čez 200. Natančnejše število bodo poskušali ugotoviti še letos.

Razveseljivo je, da so na suhokranjskem območju po 10 letih spet dobili uradnega žrebca za selekcijo, edinega na celem območju vse do Krške vasi pri Brežicah. Danes Suhokranjci ne rede več konj iz takih razlogov kot nekoč. Kljub temu se razjeli odločajo predvsem za delovne konje, saj so ti primerni za delo in za jahanje.

Kobile lahko vprežejo ali jahajo, poleg tega pa žrebata prodajo za meso.

"Ponovno oživljanje konjereje je v naših krajih še toliko pomembnejše, ker konji popasejo precej travnikov. Ljudje pa bodo tudi več kosili tam, kjer bi sicer travniki zaraščali," poudarja Hrovat. Veseli so, ker konji privlačijo tudi mla-

de, in že osnovnošolci radi in s ponosom jahajo.

Dolinski del Suhe krajine je že zaživel s konji, zdaj pa bodo poskušali podobno oživiti še gornji del proti Hinjam, Prevolam in Žvirčam, kjer bi konjereja morda tudi pomagala ustaviti zaraščanje kmetijskih površin. Morda je konj ravno prava žival, saj ga ljudje vzamejo kot šport, reja pa zdaj ne prinaša izgube, kot se dogaja na primer rejcem bikov. Nekoč, ko bodo imeli boljše ceste in več prenočišč, pa računajo tudi na večji razvoj turizma. Takrat bo mogoče s konjem prislužiti tudi kakšen dodaten tolar.

B. D. G.

Zima prihaja

VAVTA VAS - Neznaneč je 6. novembra pred trgovino v Vavti vasi ukradel žensko bundo, ki je bila razstavljena na obešalniki, vredno skoraj 30 tisočakov.

Mirnopoško zijalo

ZA TRDOŽIVE - Tista pomoč, ki jo je obljubljala država za škodo po letošnji poletni suši, je res samo za najbolj trdožive občine. Tako vsaj si mislijo v manjših občinah, kakršni sta Žužemberk in Mirna Peč. Potem ko je polovica sicer maloštevilne občinske uprave dva meseca delala le "za sušo" in okrog nje, si je zdaj država izmislila novo igrice in uvedla sistem izpadnja. Gre pa takole: občine pridno pripravljajo podatke in seznane po navodilih, in ko so že pri koncu, država pošlje nova, drugačna navodila. Delavci uprave se spet vržejo na delo in nato se zgodba ponovi. Približno vsaka dva dni prispejo nova navodila za preračunavanje škode in izplačil. Zdaj ne gre več za dejansko škodo, ampak za to, katera občina bo lahko sledila temu tempu. In na koncu bodo nekateri le dobili odškodnino.

KANDIDATKA - Mirnopoški župan Zvone Lah je nedavno na poseben način opozoril na socialno problematiko v občini. Ta namreč vse pogosteje kupuje zemljo od ostarelih ljudi, ki ne morejo več živeti sami, da jim lahko plačuje bivanje v domu za ostarele. Tako postaja pomembna lastnica kmetijskih zemljišč. Če je to res, nas ne bi smelo presenetiti, če bo v kratkem kot prvi primer v Sloveniji postala članica Kmetijskego gozdarske zbornice. In to ne pristojevoljna, temveč obvezna!

Suhokranjski drobiž

DRŽAVNI PRVAKI - Mojca Kocjančič, Tjaša Škoda, Tadej Andrejčič, Franci Grajš, Simon Struna in Uroš Štrumbelj so postali državni prvaki na prvem državnem prvenstvu v raftingu, ki je potekalo na reki Krki v Straži konec oktobra. Za velik uspeh žužemberških osnovnošolcev je v veliki meri zaslužen tudi njihov trener Emil Glavič iz Prapreč.

BAR PINO - Dragica Pirc iz Sadinje vasi in Marta Novak z Dvora sta kratkim v središču Žužemberka odprli gostinski lokal z imenom BAR PINO. Ime novega gostinskega lokala sta poimenovali po začetnicah njunih priimkov. Sodeč po gneči v prvih dneh otvoritve, bo Bar Pino prijetna gostinska konkurenca v razmeroma gostinskem pustem Žužemberku (na sliki Dragica in Marta s hčerama).

NOSILCI KULTURE - Po kulturnem programu sodeč, ki so ga pripravili učenci podružnične šole na Dvoru ob ponedeljkovi otvoritvi nove pošte in večnamenskega doma, je šola gonilna sila vseh kulturnih prireditev, kar je dokazala tudi vsa leta doslej.

Svetniki za verodostojno odločanje

Metliški svetniki niso imenovali direktorja Komunale, pač pa so le podaljšali vedejstvo Nikolaj Ladiki - Prejeli le gradivo o Ladiki, ne pa tudi o ostalih treh kandidatih za direktorja

METLIKA - Potem ko je tedanji direktor metliške Komunale Juš Mihelčič letošnjo pomlad dal odstopno izjavo, je postal Nikola Ladiki v.d. direktorja, a za največ šest mesecev. Mandat mu je potekel 4. novembra, dva dni prej pa naj bi tukajšnji svetniki na seji odločali o direktorju. Vendar se je zataknilo, saj je bila komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja soglasna, da svetnikom predlaga, naj Ladiki imenujejo za direktorja Komunale.

Zato so svetniki v gradivu dobili le prijavo, kratko predstavitev dosedanjega dela in program razvoja Komunale Nikole Ladike, ne pa tudi ostalih treh kandidatov, ki so se prijavili na razpis. Iz gradiva ni bilo razvidno niti, ali Sašo Murtič, Ivan Jaklič in Marjan Kelvišar sploh izpolnjujejo pogoje. Zato je Jože Matekovič v imenu nekaj svetniških skupin predlagal, da odločanje o direktorju Komunale preloži na naslednjo sejo, ko bodo dobili gradivo tudi o ostalih kandidatih in bodo izpolnjeni pogoji za verodostojno odločanje.

Po mnenju župana Slavka Dragovanca bi bilo prelaganje na naslednjo sejo neodgovorno, ker bi Komunala ostala brez direktorja, čeprav je res, kot je dejal Matekovič, da so imeli za odločanje pol leta časa. "O direktorju odloča občinski svet in ne komisija. Da imamo v rokah gradivo le o enem kandidatu, je žalitev tako za kandidate, ki sedaj nimajo enakih pogojev, kot tudi za svetnike," pravi odločno Matekovič. Predsednik kadrovske komisije Jože Nemanic mu je oporekal, češ da v pravilniku piše, da komisija predlaga ime, zato je naredila selekcijo, o njeni uspešnosti pa naj odloča glasovanje.

Župan je pojasnil, da je kadrovska komisija predstavniško telo občinskega sveta, in če ji svetniki ne zaupajo, jo bodo razpustili. Tudi član komisije Martin Črnugelj se je

strinjal, da bi glede na že večkrat izraženo nezaupanje kadrovske komisije morali razmišljati o razrešitvi njenih članov. Jože Klepec je pojasnil, da so glede na soglasno odločitev komisije o imenovanju Ladike za direktorja menili, da ni potrebno svetnikov obremenjevati z gradivom o vseh kandidatih, ki ga je veliko. Juš Mihelčič pa je spomnil, da je bilo pri kandidatkah za ravnateljico vrtca na voljo vse gradivo, četudi ga je bilo veliko.

Dr. Mlačak ostaja direktor

METLIKA - Tukajšnji občinski svetniki so na seji pred tednom dni dali soglasje k imenovanju doc. dr. sc. Blaža Mlačka za direktorja metliškega Zdravstvenega doma za naslednje štiriletno mandatno obdobje. Dr. Mlačak je direktor tukajšnjega Zdravstvenega doma od februarja 1984.

Ob martinovanju razstava jedi in vina

METLIKA - Od 8. do 12. novembra bo v prostorih nekdanje združne trgovine na Trgu svobode 2 v Metliki razstava z naslovom "Vino in kulinarika v času martinovanja". Razstava bo na ogled vsak dan med 9. in 16. uro, po dogovoru s Turistično-informacijskim centrom pa tudi izven tega časa.

Četrta ure o dnevnem redu

Metliški svetniki se dolgo niso mogli dogovoriti, ali naj bo informacija o programu ob občinskem prazniku samostojna točka

METLIKA - Metliški svetniki so na seji pred tednom dni dnevni red sprejemali kar četrta ure, kar je bilo gotovo najdlje doslej. Svetnik Boris Govednik je namreč predlagal, naj bi na dnevni red uvrstili še dodatno točko o programu ob občinskem prazniku.

Župan Slavko Dragovan je pojasnil, da je imenovana komisija, v kateri sta poleg njega še Milan Travnikar za občinske uprave in direktorica Ljudske knjižnice Anica Kopinič. Komisija pripravlja program ob občinskem prazniku, po županovem mnenju pa bi lahko dal o njenem delu zgolj informacijo pod točko razno, saj ni vedel, o čem naj bi svetniki sklepali. Minka Kočevar je dejala, da želijo dati svetniki pripombe in svoje mnenje k delovnemu gradivu o programu. Alojz Malenšek pa je pripomnil, da bi bilo pošteno, če bi župana teden pred sejo spomnili na to in bi pripravil gradivo, namesto da na seji zahteva gradivo, ki ga ni. Jože Matekovič je bil mnenja, da bi bilo pošteno, če bi nekaj tednov pred občinskim praznikom kdo pripravil gradivo o občinskem

prazniku. Ivan Škof pa je vprašal, zakaj je ta točka dnevnega reda tako sporna, saj občinski praznik ne sme biti le stvar občinske uprave, ampak tudi občinskega sveta, ki ga je izglasoval. Pripravilo pa naj program, ki si ga občina zasluži.

Župan je prebral 39. člen poslovnika, ki pravi, da predlog za razširitev dnevnega reda lahko sprejmejo le, če so razlogi zanj nastali po sklicu seje in če je bilo svetnikom izročeno gradivo, ki je podlaga za uvrstitev zadeve na dnevni red. Govednik je pojasnil, da je predlagal uvrstitev prazničnega programa na dnevni red zgolj kot pomoč občinski upravi. Juš Mihelčič je želel pomagati z nasvetom, da res ni mogoče uvrstiti na dnevni red nove točke, če ni gradiva. Zato naj bi po njegovem informacijo o praznovanju uvrstili pod pobude in odgovore na vprašanja članov občinskega sveta. Torej nekaj podobnega, kar je župan predlagal že na začetku. Jušev predlog je dal Dragovan tudi na glasovanje, zanj pa so glasovali vsi svetniki razen dveh, ki sta se vzdržala.

M. B.-J.

Draščani praznujejo

DRAŠČIČI - Krajevna skupnost Draščiči praznuje svoj praznik 11. novembra, torej na Martinovo soboto. Na predvečer praznika bodo po zidanicah krstili mošt, v soboto ob 9. uri pa se bo pričel pohod po poteh sosseke zidanice. Ob 14.30 bo mimo hod metliške Mestne godbe skozi vas, uro pozneje pa pri vikendu Jožeta Pavloviča otvoritev obnovljene ceste Draščiči-Rakovce. Ob 17. uri bo v draščičem gasilskem domu ob igranju tria Breza srečanje gostov, krajanov in pohodnikov. V nedeljo, 12. novembra, bo ob 16. uri v vaški cerkvi sv. Petra zahvalna maša za dobro leto, uro pozneje pa pokušnja sossekega vina. Kot so v vabilu zapisali Draščičani, je za vse prijatelje Draščičev udeležba na njihovem prazniku obvezna.

Predstavitve pesniške zbirke

ČRNOMELJ - V četrtek, 9. novembra, bo ob 18. uri v črnomaljski knjižnici predstavitev pesniške zbirke dijakinje 3. letnika črnomaljske gimnazije Maje Žugelj z naslovom "Pesmi odrasčajočega dekleta". Vabljeni!

Otvoritev podzemeljske mrliške vežice

PODZEMELJ - V nedeljo, 12. novembra, bodo ob 10.30 v Podzemlju otvorili novo mrliško vežico. Trak bodo prerezali metliški župan Slavko Dragovan ter predsednika krajevnih skupnosti Podzemelj Janez Štefanič in Dobravice Tone Žunič.

"Občinska uprava bi morala zagotoviti gradivo, še zlasti, ker si je dovolila, da je objavila razpis, saj je Komunala samostojna, čeprav je občina njena lastnica," pravi Mihelčič.

Župan je sicer predlagal, naj bi glasovali o treh predlogih, a je bil izglasovan že prvi: o direktorju Komunale bodo odločali na naslednji seji, pred tem pa bodo svetniki dobili gradivo o vseh štirih kandidatih. Za takšen predlog je bilo 10 svetnikov, po 4 pa so bili proti oz. so se vzdržali. V.d. direktorja Ladiki pa so podaljšali vedejstvo še za dva meseca, čeprav za to niso imeli njegovega soglasja.

M. BEZEK-JAKŠE

Letos najboljši renski rizling

Tako so ocenili poskuševalci vin ob črnomaljskem martinovanju - Šampiona pridelal Alojz Butala - Martinovanje v petek in soboto v jurjevanjski dragi pod velikim šotorom - Tudi domača obrt

ČRNOMELJ - Jutri, 10. novembra, bo ob 15. uri črnomaljska godba na pihala povabila na deveto martinovanje v Črnolju. Uro pozneje bo v jurjevanjski dragi nastopila tamburaška skupina Dobroč, v gasilskem domu pa bo predavanje inž. Franca Kotarja o žganjekuh. Prvi dan se bodo predstavili še ansambla Made frajle in Tonija Verderberja ter lovski pevski zbor iz Črnolja, podelili bodo srebrna in bronasta priznanja za mlada vina, mošt pa bo blagoslovil dekan Peter Slevce.

Tudi na Martinovo soboto se bo prireditev pričela ob 15. uri s predavanjem o negi mladega vina, ki ga bo v hotelu Lahinja pripravil dr. Mojmir Wondra. Ob 16. uri bo nastopila skupina Vodomec, ob 17. uri bo v hotelu vodena degustacija, uro pozneje pa bo mogoče prisluhniti Andreju Šifrerju. Ob 19.30 bodo podelili zlata in velika zlata priznanja, za vesel večer pa bo poskrbel ansambel Veseli Zasavci. Vinogradniki iz črnomaljske občine obljubljajo, da bo dobro poskrbljeno za odlična mlada vina, črnomaljska Kmetijska zadruga pa bo ponudila pestro izbiro jedi, med drugim tudi Martinovo gos. Prireditelji zagotavljajo, da bo okrog 800 kv. metrov velik šotor tudi ogrevan, če bo potrebno, pod njim pa si bo mogoče ogledati, poskusiti in kupiti belokranjsko sadje, med in jedi. Pokazali bodo izdelovanje izdelkov domače obrti, člani turističnega krožka iz OŠ Mirana Jarca pa bodo razstavili svoje izdelke.

Konec preteklega tedna so v Črnolju ocenili 601 vzorec mladih vin. Ocenjevanje je vodil dr. Mojmir Wondra, najbolje pa je bil ocenjen renski rizling (18,13 točke) Alojza Butale z Griča. Sicer pa je najboljši beli pinot (18) pridelal Franc Jakša, belokranjsko belo (17,17) Stefan Šuštaršič, belokranjsko rdeče (16,40) Jože Stariha,

OCENILI 601 VZOREC MLADIH VIN - Ob letošnjem črnomaljskem martinovanju sta dve ocenjevalni komisiji ocenili 601 vzorec mladih vin, kar je približno toliko kot lani. Izločenih je bilo 143 vzorcev. Vino so vinogradniki zbirali pretekli petek celo popoldne (na fotografiji), a četudi so morali za vsak vzorec odšteti več kot v Semiču, mnogim ni bilo težko prinesiti v oceno tudi po več steklenic vina. (Foto: M. B.-J.)

šardone (18) Franc Bahor, cviček (15,93) in dolensko rdeče (16,20) Jože Žura, game (15,53) družina Absec, kerner (17,17) Peter Glaser, kraljevino (15,27) družina Ivanušič, laški rizling (18,07) Bojan Banovec, malvazijo (14,4) družina Blažič, metliško črnino (17,13) Ivan Starešinič, modro frankinjo

M. B.-J.

V najlepšem redu

Prestarski občinski svet je imenoval komisijo za podeljevanje priznanj, da ne bi delovni Prestarji crčili brezplačno v tri dni. Namreč kulturniki, športniki, prijatelji mladine in otrok, kmečke ženske, zbrane v društvih, in kar je še podobnega ljubiteljstva.

"Najbolje jim je dati lepo pobarvan pildek, pa so zadovoljni," ni ovinkaril prestarski župan. Nezadovoljne pa so bile politične stranke. Njih voditelji so začutili, da se nekaj izmika njihovemu nadzoru. Zahtevali so, da je v komisiji tudi njihov član. "Politično prepričanje ne bi smelo vplivati na podelitev priznanja," je bila proti predsednica komisije, sicer zagrizena združena listavka. "Pa še kako," ni skrilval svoje barve Martin Biblič, zelo po-

membno je, ali je nagrajenec član vladajoče ali samo opozicijske stranke. Je že tako, da je bog najprej sebi brado ustvaril."

In so se kregali. Medtem sta se dva najvidnejša prestarska kulturna delavca preselila v deželo Ruzancev in se sama izločila iz možnih kandidatov za prestarsko občinsko priznanje. Najuglednejši prestarski športnik je obležal pod kolesom zaradi kapi, predsednico društva prijateljev mladine pa je zapustila pamet in se je popolnoma pootročila. Prestarske politične stranke so začutille, da je nastopil njihov trenutek in na mizi predsednice komisije za podeljevanje prestarskih občinskih priznanj je rasel kupček vlog z imeni, za katere ukvarjajoči se z ljubiteljstvom še nikoli niso slišali. Pa je bilo vse v najlepšem redu.

TONI GAŠPERIČ

Semič naj ne bo znan le po vinu

Jože Sever, ki vodi po semiški muzejski zbirki, je prevzel v oskrbo tudi klet v muzejski hiši - Degustacija vina in medu - Semičani bi lahko ponudili turistom še marsikaj zanimivega

SEMIČ - Jože Sever iz Semiča je letošnjo pomlad z Belokranjskim muzejem iz Metlike podpisal pogodbo o vodenju krajevne muzejske zbirke v tukajšnji muzejski hiši. Ker pa so v kleti hiše obiskovalci lahko poskusili tudi semiška vina, Sever pa jim je ponudil brezplačno degustacijo svojega medu, se je odločil, da bo prevzel v oskrbo tudi muzejsko klet.

"Ne gre za to, da bi kaj zaslužil, ampak predvsem za to, da sem v stiku z ljudmi, saj sem sedaj na čakanju, ter da naredim kaj dobrega za Semič," odkrito pove Sever, ki mu, kadar je veliko turistov, priskoči na pomoč tudi žena Cvetka.

V kleti muzejske hiše si je poleg degustacije mogoče ogledati razstavo vinogradniških in vinarskih pripomočkov. Jože pa si želi, da bi uredili še vinoteko z vsemi na semiškem martinovanju dobro ocenjenimi ustekleničenimi vini. "Opažam, da želijo ljudje kupiti vino, ki je značilno za Belo krajino, in prav bi bilo, da jim ga ponudimo. Vendar se mi zdi, da smo Belokranjci marsikaj preskromni. Mnogi vinogradniki tarnajo, da ne morejo prodati vina, kadar pa je priložnost, jim je kar nekako nerodno," pravi Sever, prepričan, da bi Semičani turistom poleg obiska župnijske cerkve in izvira Lahinje lah-

Jože Sever

pri tem ne bi smeli zanemariti prav različnih domačih izdelkov in pridelkov. "Naj ljudje vedo, da je pri nas mogoče dobiti marsikaj dobrega za na zob in za pod zob," pravi Jože Sever, ki v kleti muzejske hiše ponuja med, medeno vino, medico in še vrsto drugih izdelkov svojih čebel. Da so zares dobri, pa pove že to, da je na nedavnem vseslovenskem ocenjevanju medu v Semiču prav Severjev akacijev med, točen iz deviškega satovja, dobil prvo nagrado.

M. BEZEK-JAKŠE

Gradnja hotela na Gričicah

SEMIČ - Vse kaže, da čaka Gače obetajoči turistični razvoj. Kot je nedavno povedal semiški župan Janko Bukovec, je že podpisana pogodba o gradnji hotela na Gričicah s 300 sedeži in 100 ležišči ter še dodatnih 100 apartmajev. Z gradnjo naj bi spomladi prihodnje leto začel Martin Odlazek, zaključena pa naj bila konec prihodnjega leta.

Ogrožen obstoj Srednje šole Kočevje

Na šoli so letos kar brez treh prvih letnikov - Zaradi ogroženih programov tekstila in strojništva je ogrožen tudi sam obstoj šole

KOČEVJE - Že nekaj let opazni trend zmanjševanja vpisa dijakov na Srednjo šolo Kočevje se tudi letos nadaljuje. Ob splošnih podatkih o številu vpisanih dijakov pa so letos še posebno zaskrbljujoči podatki o vpisu v programe tekstila in strojništva. Na šoli so namreč letos brez kar treh prvih letnikov, kar nakazuje ogroženost obeh programov in s tem tudi obstoj same šole.

Medtem ko je šola še lani obiskovala 333 dijakov, med katerimi jih je bilo 81 v skupno petih prvih letnikih, jih imajo letos le 295 in med njimi le 40 v dveh prvih letnikih. Zadostno število dijakov za oblikovanje oddelka prvega letnika so zbrali le v programu nižjega poklicnega izobraževanja za pridobitev poklica obdelovalec kovin (12 dijakov) in v programu srednjega poklicnega izobraževanja za pridobitev poklica mizar (28 dijakov), nimajo pa letos dijakov v prvem letniku nižjega poklicnega izobraževanja za pridobitev poklica pomočnik konfekcionarja in v prvih letnikih programa srednjega poklicnega izobraževanja za pridobitev poklicev šivilja-krojač in oblikovalec kovin. Ravnateljica šole Tatjana Patafta zmanjšan vpis pojasnjuje z upadanjem števila rojstev in s tem števila otrok, ki končajo osnovno šolo, vendar pa tudi s stanjem v gospodarstvu: "Starši pri izbiri poklica za svojega otroka izhajajo predvsem iz stanja v gospodarstvu in otrokom svetujejo tiste poklice, za katere obstajajo boljše možnosti za zaposlitev," pravi in dodaja, da gre za problem, s katerim se srečujejo tudi druge srednje šole v državi. V potrditev tega navaja, da so za poklic šivilje oz. krojača letos uspeli v vsej Sloveniji zbrati le za slaba dva oddelka otrok.

V zadnjih nekaj letih se vpis na Srednjo šolo Kočevje zmanjšuje tudi na račun večjega vpisa v gimnazijo in ekonomske šole. Patafta to pojasnjuje z željo otrok po dosegi čim višje stopnje izobrazbe, ki pa je, kot pojasnjuje, povsem v nasprotju z nekdanjo usmeritvijo, da je potrebno čim prej priti do poklica. Poleg tega, kot pravi, ob dejstvu, da so poklicne šole danes podcenjene, učenci in njihovi starši ne poznajo dovolj dobro njihovih programov in tega, da je tudi preko poklicnih šol možno priti do višjih in visokih šol. "Prednost takšne poti je, da učence obogati s praktičnim znanjem in da je pre-

Tatjana Patafta

Adaptirali gasilski dom

VELIKE LAŠČE - Gasilci Gasilskega društva Retje so izvedli prvo fazo adaptacije gasilskega doma, v kateri so napravili armiranobetonsko ploščo ter na novo naredili prvo nadstropje in streho. Večina gasilcev društva je opravila ogromno udarniškega dela, potreben denar pa so zbrali s prostovoljnimi prispevki krajanov skozi več let in z donacijami GZ Velike Lašče.

Ulice razrite kot po bitki

Kaj bodo polagali prihodnje leto?

KOČEVJE - Na Šeškovi ulici v Kočevju so v asfaltu sledi gosenic gradbenih strojev, kot da je bila tam na pohodu tankovska kolona. Podobno je tudi na asfaltu, ki so ga pred kratkim položili pri stanovanjskih blokih v Kidričevi ulici št. 1 in 3, verjetno pa še kje. Sicer pa so nekatere ulice v Kočevju tudi razrite kot po kakšni bitki. Stanovalci oziroma prebivalci so pričakovali, da bodo to odgovorni popravili ali pa da bo popravilo zahtevala kakšna inšpekcijska služba, kot je bilo to običaj v "gnilem" socializmu. Vendar čakajo zaman.

Izvajalci takih in podobnih del nasploh delajo neodgovorno. Tako so lani pri omenjenih blokih v Kidričevi ulici razkopali parkirišče pri blokih, Šeškovo cesto itd. zaradi polaganja cevi centralne kurjave.

Spominska svečanost

LOŠKI POTOK - Krajevna organizacija ZZZB NOB Loški Potok je, tako kot je že običaj, pripravila osrednjo komemoracijo 1. novembra ob spomeniku žrtvam, ki so padle v drugi vojni v vrstah NOV. Cvetje pa so položili tudi na drugih obeležjih. Uvodni govor na slovesnosti je imel predsednik območne organizacije Jože Levstek, sodelovali so še vojni veterani, v kulturnem programu pa ribniška godba na pihala in učenci osnovne šole dr. Antona Debeljaka s Hriba. Zal pa udeležba ni bila taka, kot bi jo lahko pričakovali. Ne gre pri tem za kakšno nasprotovanje, kriva je izključno nepravilno izbrana ura. Proslava se je začela, ko je bila v bližnji farni cerkvi še maša in po njej molitve na pokopališču. Tako tudi tisti, ki imajo na spomeniku vpisane svoje bližnje in jim položijo cvetje in prižgo sveče, ne morejo biti hkrati na dveh krajih. Ta napaka se ponavlja že kar nekaj let in bi bilo vredno o njej premisliti.

Po opravljenem delu so vse novo asfaltirali, letos pa so prav tam spet asfalt razkopali zaradi polaganja kanalizacije in ljudje se sprašujejo, kaj bodo polagali prihodnje leto.

Lani in letos so prebivalci tega območja imeli otežen dostop do stanovanj. Z gradbišča so nosili na čevljev blato v svoje hiše in stanovanja, težave so bile z dostavo do hiš, da o onemogočenem parkiranju sploh ne govorimo. Za nameček so tako mojstrsko položili asfalt, da je meteorna voda zalila kleti v blokih in bližnji zasebni hiši in celo bruhala iz sanitarij v visokem pritličju.

Prav bi bilo, da odgovorne upravne oziroma inšpekcijske službe poskrbijo, da bo pri takih in podobnih delih več reda in manj nepotrebnih stroškov, predvsem pa naj zavarujejo prebivalce pred takimi in podobnimi nevarnostmi. In tudi - kot davkoplačevalci - pred nepotrebnimi stroški.

J. PRIMC

V Travi bo spet gostišče

TRAVA - Kmalu po osamosvojitvi je bilo izrečenih veliko obljub o razvoju turizma, celo o gradnji hotela in igrišča za golf se je govorilo, kar naj bi prineslo nova delovna mesta. Ker pa je vse odvisno od gradnje cest, se to ni zgodilo. V tistem času je nastalo lično urejeno gostišče Travljansko, a so ga turisti počasi začeli opuščati in lastnik Tone Potisek je bil primoran lokal zapreti. Te dni gostišče spet obnavljajo. Dobilo je novo zunanost in teraso, urejajo pa tudi okolico, saj je bila katastrofalna vodna ujma pred tremi leti eden od vzrokov zaprtja. Lokal od 24 prebivalcev Trave ne bo mogel živeti, a investitor očitno računa na boljše čase, saj se cestne povezave le izboljšujejo.

cej manj stresna, kot je denimo pot preko gimnazije. Res pa je, da je ta pot nekoliko daljša," pravi in dodaja, da pa otroci in starši ne razmišljajo o šolanju po korakih, temveč hočejo svoj izobraževalni cilj doseči čim hitreje. Ker lahko ponovitev letošnjega vpisa že čez dve leti privede do ukinitve programov, kar bi ogrozilo obstoj šole, bi se v reševanje problematike srednjega šolstva v Kočevju, kot pravi Patafta, in so ugotavljali udeleženci pred nedavnim na to temo organiziranih dveh okroglih miz, moralo poleg občine in drugih vključiti tudi kočevsko gospodarstvo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Najbolj obiskana Gotenica in Rog

Pozitivna ocena letošnje turistične sezone - Z novembrom nastopil delo v.d. direktorja Centra

KOČEVJE - Letošnja turistična sezona na Kočevskem se uradno sicer še ni zaključila, vendar pa na Centru za promocijo in razvoj turizma občine Kočevje že lahko rečejo, da je bila boljše kot lani. Ker je bil Center tekom leta brez vodje in sta zato vsa dela opravljali le dve turistični animatorki, bodo lahko ob skorajšnjem zaključku sezone, ki ga pričakujejo, ko bo zapadel prvi sneg, zadovoljni, čeprav bi lahko bilo, kot je povedala Mateja Gavrančič, če bi bile zadeve organizacijsko urejene, še boljše.

Center za promocijo in razvoj turizma občine Kočevje se je srečeval s kadrovskimi težavami že vse od začetka svojega delovanja pred dvema letoma. Kljub temu so letos uspeli po občini organizirano popeljati okoli 3 tisoč obiskovalcev, vsaj še enkrat toliko pa naj bi bilo tistih, ki so obiskali Kočevsko preko drugih organizacij ali samostojno. S točnimi podatki o tem namreč na Centru še ne razpolagajo, bodo pa, kot je povedala Gavrančičeva, prihodnje leto.

To jim bo omogočil odlok o lokalni turistični vodniški službi, ki je začel veljati koncem prejšnjega meseca. Po njem bodo morali vsi v občini, ki se ukvarjajo s turizmom, posredovati podatke Centru. Tako bo končno zaživel tudi Informacijski center, sicer pa je novost, ki jo prinaša odlok, tudi to, da bo samo Center izobraževal in registriral turistične vodiče. "Obiskovalci Kočevske so bili najbolj navdušeni nad lepotami in neokrnjenostjo narave, najbolj pa sta jih

NOV EMBLEM - Na nedavni proslavi ob otvoritvi prenovljene osnovne šole v Sodražici je Angelca Likovič z ministrstva za šolstvo ravnatelj Jožetu Košmrlju izročila nov emblem šole z likom dr. Ivana Prijatelja, po katerem se šola imenuje (na posnetku). Likovičeva je ob tem poudarila, da jo veseli, da imajo lepe šole tudi otroci na podeželju ter dodala, da je edino prav, če imajo otroci na podeželju enake možnosti za šolanje, kot jih imajo otroci v večjih mestih. (Foto: M. L.-S.)

zanimala Kočevski Rog in Gotenica," je še o dosedanjih aktivnostih Centra povedala Gavrančičeva.

Miroslav Draganič

Pomoč pri obnovi

VELIKE LAŠČE - Občina Velike Lašče predvideva v letošnjem letu še sofinanciranje obnove fasade na cerkvi v Malem Osolniku, ki jo izvaja podjetje DAŠ iz Ljubljane. Dvomeščno delo bo dokončano do konca septembra. Župnik Jože Razinger je povedal, da bo občina primaknila okrog milijon dolarjev, pol milijona pa bodo darovali krajanje Malega Osolnika, Javorjev in Praznikov, ki so že pred leti pomagali pri večjih vzdrževalnih delih na cerkvi. V letošnjem letu je občina že prispevala proračunska sredstva za obnovo cerkva v župniji Velike Lašče (Velika Slevica, Rašica in Lužarji), Škocjan (kapelica na Turjaku) in Rob.

Les premalo izkoriščen

CRPOV: od projektov k dejanjem - Projekt temelji na kmetijstvu, gozdarstvu, lesu in turizmu

LOŠKI POTOK - Program celostnega razvoja podeželja in obnove vasi v občini Loški Potok temelji na kmetijstvu, gozdarstvu, predelavi lesa in turizmu.

"Območje Loškega Potoka spada v pasivno odročeno področje. Gre za majhne posesti in predvsem za veliko razdrobljenost in neurejeno prometno infrastrukturo, kar onemogoča ekonomsko učinkovitost," pravi vodja programskega sveta ing. Janko Debeljak. Tako bi bile nujne komasacije in agromelioracije. Ta trenutek ni kmetije, ki bi se lahko sama preživljala.

Gozd je edina strateška surovina te občine. Čeprav je hlodovina na dosegu roke, se te danosti premalo izkoriščajo. V Podpreski lesnopredelovalni obrat stoji že tretje leto, obrat v Loškem Potoku pa le malo izkorišča domače surovine. Veliki problemi nastajajo zaradi neustreznih koncesijskih pogodb o izkoriščanju predvsem državnih gozdov, ki so za občino prej izgu-

več o njihovih načrtih in delu v prihodnje pa je povedal v. d. direktorja Centra Miroslav Draganič, ki je nastopil delo z začetkom tega meseca.

"Čisti zrak in voda ter neokrnjena narava bodo tiste stvari, ki bodo v 3. tisočletju najbolj cenjene in iskane. In ker Kočevska to ima, je potrebno poskrbeti, da bodo za to zvedeli širok po svet," je povedal Draganič v pojasnitev, zakaj bo ena njihovih prvih in najpomembnejših nalog, predstaviti Kočevje in Kočevsko na internetu. Vzporedno s tem bodo vzpostavljali marketinški informacijski sistem, vzpodbujali individualne ponudbe in nastajanje novih turističnih zmogljivosti na podeželju, med pomembnejšimi cilji Centra pa bo tudi, da bi povečali delež lastnih prihodkov. Tega sicer, kot pravi Draganič, ne bo težko povečati, saj je sedaj skoraj zanemarljiv, utegne pa postati v nekaj letih omejen vred, saj njegova vizija razvoja Centra vključuje tudi delovanje turistične agencije.

M. L.-S.

Najemnina za grobove

VELIKE LAŠČE - Cena najemnine grobov pokopališča Rob se bo nekoliko dvignila. V preteklih letih je najemnina znašala 1200 SIT, za letošnje leto pa so jo občinski svetniki zvišali na 1700 SIT.

Predstavitev Jontezovih del

VELIKE LAŠČE - V soboto, 11. novembra, bo na Hočevarjevi kmetiji odprtih vrat v Dvorski vasi razstava in predstavitev del kamnoseka Franca Jonteza, ki jo bo vodil Manfred Deterding. Kamnosekova dela bo možno videti tudi na terenu.

ba kot dohodek. In kje je vzrok, da lesna predelava ne more zaživeti in zaposliti odvečne delovne sile? "Eden od vzrokov je v neustreznem izkoriščanju državnih gozdov. Lesna industrija v Loškem Potoku na primer niti nima pravih programov. Manjše žage, ki so nastale po propadu večjih obratov, pa so uspešne. Morda bi bil potreben konzorcijski lesnih predelovalcev, da bi skupaj lažje nastopali na trgu," pravi Debeljak.

Eden od sklopov programa CRPOV je turizem. Pred kratkim je bilo ustanovljeno turistično društvo, ki naj bi bilo generator pobud. "Ne potrebujemo masovnega turizma, poudarek naj bi bil na individualni pobudi, pohodništvu, urejenemu gostinstvu in na kakšni turistični kmetiji. Stvar gre na boljše. Trenutno imamo zabeleženih preko 50 individualnih projektov, od tega kar nekaj turističnih," pravi Debeljak.

A. KOŠMERL

ZA OSREČITEV SEBE IN DRUGIH - Klub literatov Kočevske združuje ljudi, ki jih osrečuje izražanje njihovih notranjih občutij v pesniški ali pripovedni obliki. Zato se običajno v javnosti ne izpostavljajo, kadar pa se, je to na način, da osrečujejo tudi druge. Najbolj zgovorno to potrjuje dobrodelna prireditve za kočevske otroke, ki bo v petek, 24. novembra v Šeškovem domu. Gostja na prireditvi z naslovom "Podarimo jim mavrico" bo ambasadorica Unicefa, sicer znana gledališka in filmska igralka Milena Zupančič. Nič manj znan, kot je Zupančičeva v svetu slovenske dramske in filmske umetnosti, pa bo tudi gost njihove druge, še pred iztekom letošnjega leta organizirane večje prireditve. To bo koncert "Zahvala drugemu tisočletju", na katerem se bo kočevski javnosti predstavil priznan slovenski tenorist Rado Leban. Koncert, za organizacijo katerega je najbolj zaslužna osilniška pesnica Marjana Malnar-Knap, bo v soboto, 9. decembra.

Ribniški zobotrebeci

"OSREDNJI GOVORNIK" - V programu proslave ob zaključku prenovle šole dr. Ivana Prijatelja iz Sodražice, ki se je pričela še v času, ko je območje Sodražice sodilo pod nekdanjo skupno ribniško občino, je bil tudi pozdrav predstavnika ministrstva za šolstvo in šport. Ministrstvo je s 87 milijoni dolarjev, kolikor jih je prispevalo za 2. fazo prenovle šole, ki je trajala štiri leta, omogočilo zaključek prenovitvenih del, zato je bilo tudi povsem prav, da so Sodražani v kar 16 točk obsežnem programu posebno točko namenili tudi predstavniku ministrstva. Ker pa je bila predstavnica ministrstva Angelca Likovič, ki je bila, predno je postala državna sekretarka, vrsto let ravnateljica osnovne šole v Grosuplju, se je tako po dolžini kot vsebini njenega govora nekaterim zazdelo, da ne govori kot predstavnica ministrstva, ampak kot ravnateljica. Seveda pa bi bilo tudi to, da je nastopila kot osrednji govornik, ki je hote ali nehoti povsem zasenčila tako nagovor sodraškega župana kot tamkajšnjega ravnatelja, še vedno povsem v redu, če bi le šlo za šolo v Grosuplju!

Kostelski rižni

ČETRTE PONATIS - Turistično karto zgornje Kolpske Doline so tretjič ponatisnili leta 1996, vsake v 3000 izvodih, zdaj pa se pripravljajo na četrto ponatis, spet v 3000 izvodih. Karta zajema celotno območje občin Kostel in Osilnica ter dele občin Kočevje in Črnomelj. Ponatis bo dokončan še letos. Nacionalna turistična organizacija Slovenije bo krila 20 odstotkov stroškov ponatisa, preostalo pa Turistično športno društvo Kostel, ki vabi predvsem gostince in trgovce k zakupu reklamnega dela na karti, kjer je na razpolago le 10 mest po 30.000 dolarjev in 15 vpisnih mest po 5000 dolarjev.

DELAVNICA SLIKANJA NA STEKLO - V teh dneh se bo začela v prostorih osnovne šole Fara delavnica slikanja na steklo, ki bo trajala predvidoma do 17. novembra. Vodila jo bo Ksenija Vidosevič, ki je spomladi vodila tudi delavnico slikanja na svilo. Udeleženci teh delavnic so predvsem šolarji, take delavnice pa organizira Turistično športno društvo za potrebe turizma.

KAJ S TURISTIČNO-ŠPORTNIM REKREACIJSKIM CENTROM - V Starih Malnih v občini Osilnica stoji že okoli 10 let skoraj dograjen, a neuporabljen Kajaški center. Pravljen je pri sodišču ni razrešilo dejstva, kdo je lastnik objekta: občina Osilnica ali zasebnik Rade Kovačević. Po sprejetem dogovoru se bodo v teh dneh sestali župan občine Osilnica Anton Kovač, Rade Kovačević in predsednik TSD Kostel Stanko Nikolič, ki je bil predsednik gradbenega odbora, ko se je ta objekt gradil in gotovo ve največ pomembnih podatkov o tej gradnji in njenem finansiranju. Omenjeni trije se zavedajo, da je pomembno predvsem, da bo ta športno-rekreativno-turistično-gostinski objekt čimprej dokončan in dan v uporabo, saj že predolgo stoji neizkoriščen in propada. Vsi trije so tudi spoznali, da ne kaže čakati na rešitev sodišča in da se je potrebno med obema stranema pametno dogovoriti, saj je to v interesu turizma, ki je za to območje pomembna oziroma najpomembnejša panoga.

Samoprispevek kot način življenja

KS Šentrupert pred novim samoprispevkom - Na 271,8 milijona tolarjev ovrednoten program do aprila 2006 - Peter Frelih: "Samoprispevek je vstopnica za sodelovanje" - Ceste, voda

ŠENTRUPERT - Preteklo nedeljo je približno stotero Šentrupečanov na zboru krajanov v kulturnem domu podprlo predlog sveta krajevnega skupnosti, da za 24. december letos razpiše referendum o podaljšanju krajevnega samoprispevka, ki se izteče konec marca prihodnje leto, še za nadaljnjih 5 let. Z 2-odstotnim samoprispevkom naj bi zbrali 78 milijonov tolarjev, krajan naj bi še dodatno prispevali v delu in denarju 71,8 milijona tolarjev, 121.960.000 tolarjev pa naj bi primaknili občina in država.

Tako zbran denar naj bi porabili za posodobitev in asfaltiranje lokalnih in krajevnih cest, za gradnjo vodovoda in kanalizacije ter čistilne naprave, za sofinanciranje programa celostnega razvoja podeželja in vasi ter za soudeležbo pri programu zdravstvene oskrbe krajanov, ureditev ambulante za potrebe vrtca, šole in krajanov. Krajan se so na zboru seznanili tudi z uresničevanjem sedanjega krajevnega samoprispevka, predsednik sveta KS Šentrupert Peter Frelih pa jih je podrobno seznanil s programom samoprispevka od 1. aprila 2001 do 31. marca 2006.

Predlagal je, naj bi z novim samoprispevkom pridobljena sredstva porabili v glavnem za nadaljevanje ali pa novozačetka dela na območju KS. V svetu KS se bodo trudili, da bodo sredstva porabljena čim bolj enakopravno na celotnem območju KS. Asfaltirali naj bi okrog 20 km lokalnih in krajevnih cest, v petletnem obdobju samoprispevka pa naj bi najhitreje opravili dela na odsekih lokalnih cest Križevje -

Kostanjevica (1,5 km), Sotla - Zabukovje (3 km), Slovenska vas - Šentrupert - Prelesje (4 km) ter krajevnih cest Jaki Alfonz, Rakovnik - Smrečje in Mali Cirknik. Za gradnjo čistilne naprave že imajo na voljo zemljišče, izgradnja te in kanalizacije pa naj bi potekala postopoma. Razširili naj bi vodovodno omrežje v skupni dolžini 5,8 km in zgradili rezervoar na Homu.

Predsednik Frelih je tudi kot svetnik trebanjskega občinskega sveta večkrat izrazil nezadovoljstvo s sedanjo zdravstveno zaščito Šentrupečanov, zato bodo skušali ne le z denarjem, temveč tudi večjo odločnostjo krajanov doseči izboljšanje zdravstvenega varstva v kraju. Frelih je odločen zagovornik samostojne občine Šentrupert, ker je prepričan, da bi tako Šentrupečani lahko dobili več denarja za hitrejši razvoj KS. Samostojna občina brez samoprispevka pa po nje-

govih besedah ne bo mogla reševati problemov. "Samoprispevek je vstopnica za sodelovanje. Če sam nisi česa pripravljen reševati, tudi ne moreš pričakovati, da bi namesto tebe drugi to reševali. Pri nas je samoprispevek že tradicija, ker hočemo napredovati in si sami krojiti pot," je dejal Peter Frelih. P. P.

Pretrgani bankovci v pušici

"V pušico nekdo vztrajno, vsako nedeljo, meče bankovce za 10 tolarjev, ki jih prej skrbno pretrga na več delov. Kaj pravite, ali lahko na banki pet koščkov bankovca za 10 SIT zamenjam za 50 SIT? Žal ne! Tudi raztrganih za cele v isti vrednosti ne menjajo! Menda ni treba posebej povedati, da je tako početje skrajno nesramno. Sploh pa: do nedavnega je veljalo, da se da v pušico enourni zaslužek (nekako 500 SIT), pri ofru pa enodneveni zaslužek, ne pa 10 SIT. Raztrganih pa seveda dvakrat ne!" je v 142. številki Župnijskega glasa Mokronog neznanega zafkanta okrcal novi mokronoški dušni pastir Klavdij Peterca, župnik, ki premore sicer dovolj smisla za humor. To je na nedavnem srečanju starostnikov in invalidov Peterca dokazal s šalo. Ko je vprašal farana, zakaj želi, da bi se kar naprej on govoril, mu je ta odvrnil: "Gospod župnik, zato, ker vam tako lepo po 'ko-fetu' iz ust diši!"

Pogled v leto 2001

TREBNJE - Na univerzi za tretje življenjsko obdobje v Trebnju so začeli novo šolsko leto slavnostno s kulturnim programom trebanjske glasbene šole in Patricije Pavlič in s predavanjem dramaturginje Tatjane Zidar o komunikaciji oz. umetnosti dialoga. V torek, 7. novembra, bodo poslušatelji z avtobusnim potepanjem po občini spoznavali njene kulturne spomenike. Na dveh delavnicah, ki bosta na CIK Trebnje še do konca tega leta, bodo v torek, 14. novembra, ob 9. uri skupaj z Meto Malus pogledali, kaj napovedujejo zvezde in planeti v letu 2001, v torek, 21. novembra, ob 9. uri pa bo Breda Tesner spregovorila o osebni urejenosti.

Kupili stole za kulturni dom

MOKRONOG - Tukajšnja krajevna skupnost je s pomočjo trebanjske občine kupila 210 stolov za dvorano kulturnega doma, sofinancirala je postavitev 9 cestnih ogledal, PGD sv. Križ na Belem Griču je prispevala k nakupu nove brizgalne. Uredila je parkirišče in ga namenila za parkiranje osebnih vozil. V vodstvu KS obljublajo, da se bodo pogostejše spomnili starejših občanov, jih na njihove okrogle obletnice tudi obiskali, v soboto, ob 15. uri pa jih vabijo družno s KO RK in župnijsko Karitas na družabno srečanje v kulturnem domu. Uro poprej bo maša v župnijski cerkvi.

Radio Sevnica se lastnini

SEVNICA - Na 19. redni seji sevniskega občinskega sveta so svetniki podprli predlog zakona o ustanovitvi pokrajine Posavje in sprejeli sklep o preoblikovanju javnega zavoda Radio Sevnica v kapitalsko družbo z omejeno odgovornostjo. Občinska uprava bo izvedla vse postopke, občinski svet bo pa odločil o družbenih radiu. Zaradi spremembe zakona o lokalni samoupravi so svetniki po hitrem postopku sprejeli tudi spremembe in dopolnitve statuta občine in poslovnika občinskega sveta. Obravnavali so še novi odlok o pokopališkem redu, ki so ga poslali v obravnavo tudi svetom krajevnih skupnosti. Sprejeli so tudi predlog refundacije plačil za prevoza pitne vode med letošnjo sušo; odbor za kmetijstvo in občinska uprava bosta pridobila še podatke o prevozu vode, ki so jih opravili kmetje sami.

SREČANJE STAROSTNIKOV V KRMELJU - Na povabilo krmeljske KO RK, društva upokojencev in krajevnega skupnosti se je preteklo soboto na tradicionalnem srečanju v lokalni prijazni osebja lokalna Pri Marjani od sto povabljenih zbrala dobra polovica starejših krajanov. Prijetno počutje in trdnega zdravja sta jim zaželela tudi sevniski podžupan Andrej Stricelj in poslanec Branko Kelemina. Za veselo razpoloženje so poskrbeli učenci krmeljske šole in člani tukajšnje vokalne moške skupine. Predsednica krmeljskega Rdečega križa Justa Flajs je čestitala ob 90. rojstnem dnevu Mariji Flajs iz Hince (na posnetku) in 82-letnemu Krmeljčanu Ivanu Perhaju, obema pa je nato izročila priložnostno darilo še predsednica sevniskega območnega združenja RK Anica Dernač. (Foto: P. Perc)

Nesoglasja v NHM zaradi ogrevanja

SEVNICA - Stanovaleci nekaterih blokov v Naselju heroja Maroka (NHM) imajo nekatere probleme glede skupnega ogrevanja prostorov, praznjenja greznic in plačevanja komunalnih storitev. Zaradi tega so sklicali skupni sestanek stanovalcev s predstavniki Terce in Komunale, udeležil pa se ga je tudi podžupan Andrej Stricelj. Dogovorili so se, da odgovorni pripravijo predloge za odpravo nesoglasij.

Obnova zabukovskega pokopališča

SEVNICA - Občina je v letošnjem letu na državnih razpisih na osnovi potrjenih projektov CRPOV uspešno pridobila sredstva za sofinanciranje obnove pokopališča v Zabukovju in za izdelavo celostne podobe Gornje Dolenjske vinko-turistične ceste. V preteklem tednu je župan Kristijan Janc s predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podpisal pogodbo o sofinanciranju projekta.

Kako ustaviti praznjenje hribov?

Po večletni zapostavljenosti krajevnega skupnosti Zabukovje prinaša sevniski občinski praznik spet več sodobnejših cest - Le lokalnih cest 3 km - V 90 letih prepolovljeno prebivalstvo

ZABUKOVJE - Po približno desetih letih so v zabukovski krajevni skupnosti spet pripravljali, da ob praznovanju občinskega praznika za kakšen dan prelevijo v središče sevniske občine. V petek popoldne bodo namreč v Zabukovju na osrednji slovesnosti ob občinskem prazniku odprli 3 km lokalne asfaltne ceste Dol - Zabukovje - Pokojnik, zatem pa še na slavnostni seji sevniskega občinskega sveta podelili občinska priznanja.

V tej srednje veliki krajevni skupnosti, kjer v 247 gospodinjstvih živi 861 prebivalec, bi želeli, da bi bilo v teh manj razvitih krajih čim več takšnih praznikov, ki bi ljudem omogočili boljše življenje, primerljivo s tistim v dolini. Tako naj bi zaustavili nenehno praznjenje teh demografsko ogroženih, pretežno hribovitih vasi, kjer je še leta 1890 živelo 1.744 prebivalcev, leta 1910, največ v zadnjih 130 letih, pa kar 1.853, leta 1971 pa le še 1.239! Po besedah predsednika sveta KS Zabukovje Janeza Podlesnika bi morali ljudi v teh krajih zadržati z različnimi, tudi davčnimi olajšavami in z večjo pomočjo občine pa tudi države, če se seveda ta resnično zaveda pomena poseljenosti podeželja.

"Zadnji dve leti, odkar sem predsednik KS, smo delali predvsem ceste. Zabukovje je bilo leta in leta zapostavljeno in cestne povezave so bile katastrofalne. Želeli smo, da bi ljudi vsaj zadržali v hribih, če jih že ne moremo privabiti nazaj iz mesta. Morda pa se bo le kaj premaknilo, ker tudi v dolini zaradi večje brezposelnosti ni vse tako rožnato. V naši KS imamo okrog 75 km nekategoriziranih cest, t.j. javnih poti, in predvsem z lastnim

delom in denarjem smo jih približno tretjino posodobili. KS pomaga krajanom pri posodobitvah zlasti z materialom.

Odkar sta nova župan in občinski svet, je očitno več posluha za podeželje, zato pa gre zasluga tudi predsedniku odbora za infrastrukturo Jožetu Kunšku," pravi Podlesnik. V zadnjih dveh letih so asfaltirali odsek ceste Podvrh - Drenovec (1 km), Trnovec - Zgornji Trnovec (600 m) in Zabukovje - Laše (1800 m). Skoraj za vse ceste je prispeval pesek Jože Krajnc. Krajan so veliko prispevali v denarju in delu pri zemeljskih delih, sicer pa je so bili pri posodobitvi krajevnih cest zelo zadovoljni z izvajalcem Jankom Revinskom iz Sevnice, lokalne ceste pa so posodobili novomeški cestarji, ki so ceste tudi asfaltirali.

V Zabukovju so se lani lotili obnove mrliske vežice in pokopališča. Zabukovljani bi radi kakšen

večji prostor za kulturne in druge prireditve. Že leta opuščena in zanemarjena šola pa naglo propada, da bi jo bilo še smotno obnoviti in da bi pod njeno streho zaživel družbeno življenje, bodisi KUD Franc Požun z mešanim pevskim zborom ali Društvo podeželske mladine.

P. P.

Ukrajinski sindikalisti v Lisci in Kopitarni

SEVNICA - Na večdnem delovnem obisku predsednice Sindikata delavcev tekstilne in lahke industrije Ukrajine, Olge Efemenko, s sodelavci pri Sindikatu tekstilne in usnjarske predelovalne industrije Slovenije so se pogovarjali o položaju tekstilne in usnjarske industrije v obeh državah. Ukrajinska delegacija pa se je podrobneje seznanila z gmotnimi in socialnimi razmerami zaposlenih tudi med obiski sindikatov in vodstev podjetij Lisca Sevnica, Kopitarna Sevnica. Industrija usnja Vrhnika in Mura Murska Sobota.

KAL - Novi predsednik sveta krajevnega skupnosti Šentjanž Ivan Orešnik se je na Kalu ob otvoritvi ceste do sedanjemu predsedniku Milanu Jamšniku (na posnetku s sliko) zahvalil za izjemno uspešno štiriletno vodenje KS. V tem času so v KS asfaltirali 29 km cest, zgradili mrlisko vežico in uredili tudi središče Šentjanža. (Foto: P. P.)

Policisti niso odkrili nobenega storilca, so pa Antona Koščaka brž predlagali sodniku za prekrške, ko je hotel s kamnom pod napuščem, zaščititi svojo streho oz. premoženje...

Sevniški paberki

UTOPLJEN SPOMIN NA SUŠO - Ob letošnji suši je bilo tudi v zabukovski krajevni skupnosti veliko pomanjkanje vode, predvsem na Meniškem in Pokojnem vrhu. Toda spomin na sušo, ki so jo ublažile gasilske cisterne, in na zelo dobro obiskani zbor krajanov, da bi trajneje rešili preskrbo z izdatnim virom vode iz izvira Podskalica, je "utonil" v pozabo že ob prvem dežju. Ljudje so se brezčas ustrašili prevelikih prispevkov.

LOBIRANJE IN JAVNOST - Poslanec in predsednik odbora za gospodarstvo pri državnem zboru Branko Kelemina nam je povedal, da je uspel po "težkem pogovoru" z ministrom Jožetom Zagošnom preusmeriti Savskim elektrarnam za zagotavljanje sredstev za izgradnjo verige spodnjesevskih elektrarn okrog 3,2 milijarde tolarjev iz operativne proračunske rezerve, ki so bila namenjena že za druge projekte. Kelemina pravi, da se je mudilo predvsem zaradi operativnosti ministra in vlade pred potrditvijo mandatov novega državnega zbora. Bo pa še skušal doseči, da bi Savske elektrarne dokapitalizirali vsaj s čim večjim deležem od okrog 7 milijard tolarjev, kolikor so na ELES-u zbrali od letošnjega 1. maja s podražitvami. Če bo vse to uspelo, bo to velika reč, seveda, kakor kdo razume in sporoča javnosti...

KAMERA ODKRIVA - Takole je sevniski podjetnik Janko Revinšek po nalogu občine porušil Nornhaus. Tako pravijo po domače domorodci stavbi bivšega Jugotantina (zdaj Tanina) na Savski cesti, slovensko-nemška skovanka pa naj bi pomenila - norišnico, ker naj bi v zgradbi nekoč živeli ljudje, ki so se silno radi prepirali in

tožarili. A to je že spada na smeti, ki se zgodovine tako kot ta neugledna propadajoča ovira na Savski cesti, kjer so se pripetile celo hujše prometne nesreče. (Foto: P. P.)

Vladka Lazarevič

Diši po ječmenu, diši po beli kavi

Ob razstavi v Podvinju

PODVINJE - Ogenj prasketal na odprtem ognjišču. Diši po ječmenu, ki se praži v ponvi na trinožniku. Nad Jovsi se začnjo mračiti. Prvi jesenski mrz se spušta nad dolino. Ura je najbrž šesta popoldne. Oglasi se vrisk. Za vriskom pridejo ljudje, sami domačini, vsi židane volje. Vladka Lazarevič jim izreče dobrodošlico. Obhodijo tlakovano ploščad pod nadstreškom. Na stenah in v kotih so gospodinjstva in gospodarska orodja, ne vsa, ki jih pozna podeželska zgodovina Kapel in okolice, vendar dosti takih znamenj starih časov. Potem zadisi se po beli kavi.

Ječmen in bela kava in zraven obiskovalci so tu v Podvinju tega večera zaradi etnološke razstave

Od ječmenovega zrna do bele kave. Razstavo so pripravili med dogodki s skupnim naslovom Čari jeseni v Kapelah. "Imamo še širši projekt Po dobrote h kapelskim domačijam. Z njim se učimo prodajati kapelske naravne in kulturne zanimivosti obiskovalcem," pove Jožica Penič, vodja tega projekta in tajnica Društva za razvoj podeželja Kapela.

Ječmen in bela kava sta ta večer še zadnjič v sedmih dneh, na razstavi v Podvinju na domačiji Lazarevič-Kralj. Na podeželju smo, zato je tu obenem razstavljeno tudi nekaj kmečkih pridelkov. "Pridelke so kmetje iz naših krajev včasih prodajali v Zagreb," je rekla Lazarevičeva. "Tu nam je bil Zagreb blizu."

Nekako v času take trgovine so Kapelci menda tudi menjali sončnično seme za olje. In jajca so dajali za pravo kavo, dve jajci za 20 do 30 zrn prave kave.

M. L.

Odpri trgovino in podaril milijon

Merkurjeva Odprta dlan za dober dan je bila radodarna tudi v Krškem - Velika izbira - V Merkurjevem trgovskem centru Mojster 17 zaposlenih

KRŠKO - Merkur, d. d., je podaril Varstveno-delovnemu centru Krško - Leskovec milijon tolarjev, in sicer ob otvoritvi Trgovskega centra Merkur Mojster v Krškem v industrijski coni v Žadovinku. Merkurjevo darilo spada v njegovo donatorsko akcijo Odprta dlan za dober dan, s katero podpirajo socialne ustanove, ki pomagajo otrokom z motnjami v duševnem in telesnem razvoju. Merkur tako pomaga zavodom v krajih, kjer odpira nove trgovske centre.

Merkur je darilo leskovski socialni ustanovi pojasnil tako: "Varstveno-delovnemu centru Krško - Leskovec, ki je v začetku letošnjega leta začel delovati kot samostojen zavod, se je takoj priključila tudi enota v Sevnici, ki je dotlej delovala kot enota invalidskega podjetja. Ker varovanci in delavci v sevniški enoti izvajajo dejavnost v majhnih prostorih in ob slabi opremitvi, so v Varstveno-delovnem centru Krško - Leskovec poiskali primernejše prostore za njihovo

dejavnost in so tik pred preselitvijo. V Merkurju smo se odločili, da jim z donatorskim prispevkom pomagamo opremiti prostore in tako varovancem omogočimo lepše bivanje."

Merkurjeva Odprta dlan za dober dan se je pred Krškim dozda že odprla za Zavod za usposabljanje dr. Marijana Borštnarja v Dornavi, za novomeško Društvo Sožitje za pomoč duševno prizadetim, Dom Matevža Langusa v Radovljici, Dom Antona Skale v Maribo-

ru in Zavod Janeza Levca v Ljubljani.

Omenjeni krški trgovski center Merkur Mojster, ki je 26. v verigi Merkurjevih trgovin v Sloveniji, bo prodajal med drugim električno in drugo ročno orodje, okovje in vijake, gradbeni material, izdelke za vodovod in centralno ogrevanje, kopalniško opremo in svetila. V trgovini, ki so jo odprli 27. oktobra, bo zaposlenih 17 prodajalcev. Vrednost naložbe je 600 milijonov tolarjev.

M. L.

Folkloristi iz Artič v Nemčijo

ARTIČE - Folklorna skupina KUD Oton Župancič iz Artič bo od 10. do 12. novembra gostovala v Bönningheimu, kjer tamkajšnje Slovensko kulturno društvo Mura praznuje 20 let delovanja. Na prireditvi bosta sodelovala še SKD Mura iz Bönningheima in KUD Mura iz Murske Sobote, za družabni večer bo poskrbela skupina Zreških šest. Folklorno skupino iz Artič bosta na gostovanju v Nemčiji spremljala Vladislav Deržić, župan, in Ferdinand Pinterič, tajnik občine Brežice. Z obiskom kulturnikov in uradnih predstavnikov iz brežiške občine želijo prispevati k utrjevanju vezi med zdomci in domovino.

Vladka Sumrek v Brestanici

BRESTANICA - V galeriji na brestaniškem gradu so 13. oktobra odprli razstavo slik Vladke Sumrek. Osemnajst slik, pretežno poslikanih na platno, je postavila akad. Kiparka Vladka Štoviček, avtorico je predstavila Elizabeta Križanič, ki je vodila nastopajoči pevski zbor. Vladka Sumrek slika predvsem tihožitja. Slika v močnih barvnih kontrastih, ki jih poudarja z rumeno ali rdečo. Risba na njenih slikah ni pomembna, tako njene slike postajajo abstraktne in prehajajo v igro barv. Slikarka slika razmeroma malo časa, vendar je sodelovala že na številnih razstavah Društva likovnikov Brežice. Razstavljala je tudi samostojno.

Ni upošteval prepovedi

BREŽICE - Brežiški policisti so do iztreznitve pridržali 21-letnega novomeškega voznika J. M., ki je napihal kar 1,79 promila. Ker ni upošteval prepovedi nadaljnje vožnje, je peljal naprej in bil udeležen v prometni nesreči z materialno škodo v Župeči vasi.

ODŠKODNINO - V Krškem so pred dnevi stanovali avstrijski turisti. V mesto ob Savi so jih pripeljali, potem ko je zanje zmanjkalo prostora v Novem mestu, ker jih je južno od ljubljane prispelo kar okrog tisoč (!). Pričakovati je bilo, da se bodo Avstrijcem naježili lasje, saj prebivalce naše severne sosedice njihovi veljaki stalno strašijo z jedrsko elektrarno v Krškem. Pričakovanja so se tudi uresničila. Avstrijce je bilo strah in bili so nervozni, češ kaj bo z nami, ker iz hotelske sobe gledamo naravnost v nuklearko. Avstrijski strah je lahko pouk slovenski vladi. Naj vlada Posavju daje odškodnino Posavcem, saj so njihovi kraji in premoženje zaradi bližine nuklearke vredni manj. Očitno, avstrijski turisti so živ dokaz za to!

Z VSEMI SILAMI ZA NOV ZDRAVSTVENI DOM - Tudi v Krškem je zadnje čase v modi pečenje palačink. Vendar krški župan Franci Bogovič na sliki nima v rokah ponve, temveč nekaj povsem drugega. Tudi orodje zdravnika dr. Rudolfa Ladike, direktorja krškega zdravstvenega doma (desno), govori o nečem drugem, ne o pečenju palačink. Potem ko v Krškem več

desetletij niso uspeli postaviti novega zdravstvenega doma, sta se omenjena, nekako ključna človeka v krški občini, osebno lotila zidave zdravstvenega doma, kar se dobro vidi tudi na fotografiji Dolenjskega lista.

Vitkanje ni pomagalo

KRŠKO - Bančni avtomat na Trgu Matije Gubca je bolj bančni kot avtomat. Pred kratkim so nekateri varčevalci zaman poskušali, da bi z vstavljanjem bančne kartice dosegli avtomatsko odpiranje vhodnih vrat stavbe, skozi katere se pride v notranjost banke do bančnega avtomata. Ker vitkanje kartice, kot rečeno, ni zaleglo za odpiranje dostopnih vrat, so omenjeni varčevalci počakali, da so skozi tista vrata prišli ven ljudje, ki so že dvignili denar na bančnem avtomatu. Se le v trenutku, ko so bila vrata - pač zaradi izstopanja - odprta, so čakajoči zmagali, namreč vstopili v banko. Toliko o bančnih avtomatih, za katere so svoje čase delali reklamo pod geslom: "Denar imate vedno pri roki".

Novo v Brežicah

VINO IN CVIČEK - Kaj je cviček in komu rodi vino za cviček? To je zdaj vprašanje, odkar je VINO Brežice potrkalo na vrata ustavnega sodišča in prosilo odgovor o poreklu cvička. VINO ima klet v Šentlenartu pri Brežicah, to je zunaj vinorodnega okoliša Dolenjska, zato mu ne dovolijo polniti in prodajati cviček. Ali bi VINO to pravico dobilo, če bi klet sezidalo na območju, kjer smejo polniti cviček? Ali pa si je VINO zapravilo pravico do cvička ne s krajem, kjer melje grozdje in neguje vino, ampak z grozdem, ki ga melje in, bognejad, z vinom, ki ga neguje?

AVSTRIJCI NISO PRIŠLI STANOVAT - V Termah Čatež so nedavno potrkali turistični organizatorji iz Novega mesta in predlagali, da bi Terme vzele pod streho avstrijske turisti, za katere je v Novem mestu, in okolici zmanjkalo prostora. Ko je že vse skupaj kazalo, da bodo Avstrijci šli v Terme, so si premislili. Rekli so, da so toplice na Čatežu zanje neprimerne, zato so jih Novomeščani vozil spat v neko drugo slovensko zdravilišče. Ali je šlo za avstrijsko preobčutljivost na kdove kaj ali za čateški spodrsrljaj, bomo še poročali.

CIVILNO LETALIŠČE - Civilno letališče v Cerkljah ob Krki je še zmeraj "v zraku", potem ko občinski svet v ponedeljek o letališču znova ni sklepal. Govori se, da civilna letala še ne tekmujejo nad cerkljanskim nebom zaradi politične tekme v Brežicah.

Akcija za podeželje

Tretjič izbor mladega gospodarja ali gospodarice leta - Slovenija pred Evropo, Slovenija in podeželje - Za družinske kmetije

BIZELJSKO - V združenem domu na Bizeljskem bodo v soboto izbirali mladega gospodarja leta. Akcijo že tretjič organizira Zveza slovenske podeželske mladine v sodelovanju z Društvom podeželske mladine Brežice in s strokovno pomočjo Uprave Republike Slovenije za pospeševanje kmetijstva in časopisa Kmečki glas. Potem ko bo ob tokratnem izboru ob 16. uri komisija ocenila znanje kandidatov za mladega gospodarja leta, bodo ob 17. uri na okrogli mizi v navzočnosti mag. Franca Buta spregovorili o vstopanju Slovenije v Evropsko unijo in razvoju slovenskega podeželja. Ob 19. uri bodo izbrali mladega gospodarja leta 2000, po tako napornem popoldnevu in večeru bodo ob 21. uri sedli k večerji.

Ker na izboru pričakujejo goste iz Slovenije, jim bodo pokazali, če bodo gostje to želeli, bizeljske znamenitosti. Organizatorji z Bizeljskega predlagajo, da se udeleženci za izlete prijavijo Alešu Balonu na tel. št. 07 495 12 18 ali Marjani Levak na tel. št. 07 496 11 65.

Akcija izbiranja gospodarja ali gospodarice leta sega v leto 1997, ko je Zveza slovenske podeželske mladine delno sodelovala pri akciji Predstavljamo mlade gospodarje kmetij, ki jo je organiziral tehnik Kmečki glas. Bralci so lahko skozi vse leto glasovali za predstavljenega mlade gospodarje in gospodarice, zmagovalce je postal Janko Jeglič iz Podbrezja na Gorenjskem, potem ko je tudi pokazal največ zna-

nja na kvizu in v ročnih spretnostih. Naslednje leto je na takem tekmovanju zmagal Jože Zlatež iz Praš pri Mavčičah, mladi gospodar leta 1999 pa je postal Aleš Balon z Bizeljskega.

"Namen akcije vidimo predvsem v tem, da širši javnosti predstavimo delo mladih gospodaric in gospodarjev iz vse Slovenije. Pri tem opozarjamo na probleme mladih na kmetijah. Predvsem želimo opozoriti, da Slovenija mora gojiti tradicijo družinskih kmetij in s tem ohraniti poseljenost podeželja ter zagotavljati kulturno krajino, ki je med drugim prvi pogoj za razvoj turizma. Mladi na kmetiji morajo začutiti, da se veselimo uspehov, ki so jih dosegli z delom in znanjem." Tako Zveza slovenske podeželske mladine pojasnjuje razloge za akcijo Izbor mladega gospodarja ali gospodarice leta.

M. L.

Fotografska razstava o gorah

BREŽICE - Ob 50-letnici planinskega društva Brežice bo danes ob 19. uri v galeriji Posavskega muzeja v Brežicah odprt razstav 50 let po poteh in brezpotjih gora in Pogled na gore skozi objektiv fotografa. Udeležence bosta pozdravila Marija Veble, predsednica Planinskega društva Brežice, in Vladislav Deržić, župan brežiške občine. V kulturnem programu bodo nastopili učenci glasbene šole Brežice.

Začasno lahko gredo v Sevnico

Stanovalci samskega doma po prejemu odločb o izselitvi še v negotovosti, kako bodo preživeli zimo - Nekateri ne plačujejo - Kako po izteku pogodb? - Vojaška stanovanja

BREŽICE - Stanovalci samskega doma v Brežicah so še zmeraj v negotovosti, kako bodo preživeli zimo. Gradbeno podjetje SGP Posavje iz Sevnice namreč še zmeraj vztraja pri svojih zahtevih, da se morajo izseliti.

Gradbeno podjetje Posavje, lastnik brežiškega samskega doma, išče vse poti, da ne bi propadlo. Tako vsaj pojasnjuje razmere Albert Mrgele, ki je direktor podjetja šele od 17. julija. Podjetje se pri iskanju rešilnih poti želi na vsak način znebiti visokih stroškov, ki jih ima z domom zdaj, ko v njem stanuje vsega 18 ljudi. Zaradi takega varčevanja je tudi izdalo stanovalcem pred časom odločbo o izselitvi.

Kam naj gredo stanovalci zdaj, po prejemu odločb, je vprašanje, s katerim gredo spat in s katerim se zbujajo. Če je zaradi takih stroškov med stanovalci doma zavladala panika, je nekaj panike tudi odveč. Kajti SGP Posavje ponuja stanovalcem brežiškega samskega doma nadomestna stanovanja v samskem domu v Sevnici, in to za enako ceno. "Kdor želi, lahko gre stanovat v Sevnico, ker ne mislimo vse stavbe v Brežicah ogrevati za

bo zgodilo z njimi po izteku pogodb.

Dejstvo je, da podjetje, kar je tudi SGP Posavje, ne bo odgovarjalo na tako vprašanje. Ali bo ukrepal center za socialno delo? Kaj lahko stori občina Brežice? "Letos v brežiškem občinskem proračunu ni denarja za nakup samskega doma," poudarja Ferdo Pinterič, tajnik brežiške občine.

Občina socialnih stanovanj ne gradi, kakšno stanovanje kupi. Ali je na potezi država? Ta bi lahko spustila stanovalce v nekdanja vojaška stanovanja v Brežicah, ki so zdaj prazna. Vendar se država ne

• O nastalih razmerah je brežiški župan Vladislav Deržić sklical 3. novembra v samskem domu tiskovno konferenco, ki se je udeležil tudi direktor SGP Posavje Albert Mrgele.

oglašala na brežiške večletne prošnje za odkrit pogovor o nekdanjih vojaških stanovanjih.

M. L.

Cviček na veliki preizkušnji

Pa jo imamo, novo vinsko afero namreč! Tik pred letošnjim martinovim je počilo. Brežiški vinski viteški prokonzul in direktor Vina Brežice Karel Recer je pred slovenskim Ustavnim sodiščem uspel zatožiti dolenjskega posebežnega PTP Cviček. Ustavno sodišče je namreč zadržalo veljavnost pravilnika o cvičku.

Dolenjski posebežni cviček je prej kot doma doživel nesporno veljavo v tujini. Kmetijski pogajalec mag. Franci But je namreč v pogajanjih z Evropsko unijo uspel zapreti poglavje o cvičku. Naš cviček je preskočil celo stopničko glede v Uniji do tedaj veljavnega določila o nemešanju belih in rdečih sort grozdja. Prevagal je argument geografskega porekla.

In kaj je prevagalo pred našim Ustavnim sodiščem? Cviček naj bi postal lahko mešan s čimerkoli. Tudi z makedonskim vinom... Zoper VINO Brežice in njegovega vinskega prokonzula namreč govorijo njegovi lastni podatki. Brežiške številke iz Kmetijskega mini-

strstva namreč govorijo, da so v Brežicah prijavili le lansko grozde za 38.823 litrov tega vina. V akciji za Mercator pa so naredili 444.000 litrov, in sicer ne katerega koli vina, temveč ravno cvička.

Ko smo o nadaljnji usodi cvička vprašali nespornega avtorja njegove slovenske zaščite, enologa iz krške kleti Zdravka Mastnaka, je skrušeno priznal, da se po odpravi pravilnika lahko spet polni kjerkoli, torej tudi iz makedonskega ali pleševičkega vina? Ukrep Ustavnega sodišča je pričel veljati včeraj, na Mastnakovem domu na Orehovem pa so te dni pregorevale telefonske žice od klicev dolenjskih vinarjev in polnilcev v vprašnji, dokler bo sporni ukrep v veljavi. Ustavno sodišče lahko odloča v nedogled. Oglašajo se že tudi znana društva vinogradnikov in župani po Dolenjskem s pobudami za državljansko neposlušnost. Pravi cviček lahko poslej pijete na njihovih znanih pokušnjah, ki se vrstijo ravno pred Martinom.

ALFRED ŽELEZNIK

Projekt agromelioracije v Šentjanžu

ŠENTJANŽ - Okrog 90 ha zemljišč, kjer je zaradi reliefnih in pedoloških karakteristik zemljišč pridelava težja, je vključenih v projekt agromelioracije v Šentjanžu, ki bo osnova za prijavo na razpis kmetijskega ministrstva za sofinanciranje večjih agromelioracij. Vrednost naložbe v šentjanske agromelioracije ocenjujejo na okrog 15 milijonov tolarjev.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so branjeveke na novomeški tržnici ponujale: česen po 500 tolarjev kilogram, rdečo čebulo po 250, šalotko po 400, fižol v zrnju po 500 do 1000, solato po 200 do 400, motovilec po 1500, radič po 300, rdečo peso, cvetačo, koren, kolerabo, črno redkev in ohrovt po 200, brstični ohrovt po 800, zelje po 100, kisló zelje po 200, jurčke po 2000, papriko po 200, merico špinace po 300 in brokolija po 200. Šopek peteršilja je stal 50, kilogram kostanja 300, jabolko 100, hruška 80 do 200, kutin 200, grozdja 200 do 250, orehovitih jedrc 1200, celih lešnikov 500, suhih sliv 820 do 1000, suhih jabolk 1200, ajdove moke 450, zavitek rezancev 300 ter domačega čaja 200, korenina hrena 100, liter sadjevca 800, slivovke 1000, liter in pol domačega kisa 200, kilogram medu 900 do 1000, steklenička propolisa 300, suhi šopek 200, kozarec majararnovih plev 200 in zavitek sadik zimske solate 200 do 250 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli na prodaj 126 do 3 mesece stare prasičev, 85, starih 3 do 5 mesecev, in 25 starejših. Prve so prodajali po 340 do 400 tolarjev kilogram, kar je 9.000 do 12.000, druge po 290 do 350, kar znaša 14.000 do 24.000, in tretje po 300 do 350 tolarjev kilogram, kar pomeni 30.000 do 35.000 tolarjev za žival.

kmetijsko svetovanje

Avtohtone pasme domačih živali

Prihodnost je v posavskem konju, belokranjski pramenki in krškopoljskem prašiču

Ohranjanje ravnovesja krogotoka hranil v tleh in kmetovanje oz. reja živali z minimalnim vnosom nenaravnih inputov sta gotovo pomembnejši načeli ekološkega kmetovanja. Ko govorimo o ravnovesju oz. vnosu hranil v tla, potem je potrebno ekološko kmetijo najtesneje povezovati tudi z rejo domačih živali ter uporabo živalskih odpadkov za gnojenje tal. Ekološko kmetovanje omejuje številne rejske ukrepe, ki so sestavni del tehnologije v intenzivni živinoreji, zato velja razmišljati v smeri, da v ta način kmetovanja vključimo živali, ki so manj zahtevne glede pogojev reje. Za avtohtone domače živali lahko z največjo gotovostjo trdimo, da "niso prišle v stik" z gensko tehnologijo. Avtohtone pasme domačih živali so del nacionalne kulturne dediščine in so v preteklosti omogočale preživetje številnim generacijam. Lahko bi rekli, da so del posamezne nacionalne identitete. Mesto nastanka in nadaljnje oblikovanje posamezne pasme je najtesneje povezano z načinom življenja ljudi in je prilagojeno okolju. Praviloma te pasme z ekonomskega stališča niso primerljive "modernim" pasmam, ki jih uporabljamo v intenzivni živinoreji. So pa manj zahtevne glede pogojev reje (načinu vhljevitve, prehrane, zdravstveni status...), zato je pri reji manj tehnoloških problemov. V Sloveniji ohranjene avtohtone pasme domačih živali vključujemo v projekt "ohranjanje avtohtonih pasem domačih živali", kar omogoča, da evidentirani rejci za rejo plemenskih živali posameznih avtohtonih pasem uveljavljajo letno regresiranje. Na našem območju ohranjamo kar tri avtohtone domače pasme: posavskega konja, belokranjskega pramenka in krškopoljskega prašiča. Vse tri pasme odlikuje skromnost, od gospodarskih lastnosti pa velja poudariti dobro kvaliteto mesa vseh treh. Za vse tri pasme obstajajo rodovne knjige ter načrtno strokovno delo za ohranitev. Na ta način imajo rejci možnost, da kupijo živali z evidentiranim poreklom, ob nakupu plemenske živali pa so upravičeni do izplačila regresa. Načrtna in organizirana prireja avtohtonih domačih živali za meso v prihodnosti omogoča zaščito mesa in mesnih izdelkov z najvišjim rangom zaščite V EU.

Cvičkov pravilnik zadržan

LJUBLJANA - Ministrstvo za kmetijstvo nas je seznanilo s sklepom Ustavnega sodišča RS z dne 26. oktobra, ki je zadržal izvrševanje "Pravilnika o vinu z oznako priznane tradicionalnega poimenovanja CVIČEK (pravilnik)". Preključujemo naše priporočilo vinogradnikom v.o. Dolenjska, ki smo ga objavili na 9. strani v prejšnji številki Dolenjskega lista. Do nadaljnjega velja vzorčenje vina cviček po starem. Takoj ko bo pravilnik začel veljati, bomo objavili potrebne napotke. KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Dobrepolski medvedje

VIDEM - DOBREPOLJE - Člani občinskega sveta so bili pred kratkim seznanjeni s strategijo upravljanja z rjavim medvedom, ki jo je pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in na katero je mogoče posredovati pripombe. V razpravi so svetniki podprli stališče, da bi morali pri strategiji upoštevati naslednje: določiti število medvedov, ki so v občini in jih prostor prenese, ter presežek odstraniti, zagotoviti stroške prevozov otrok v šolo in iz nje, ki jih je občina uvedla zaradi medvedje nevarnosti, prisotnost medveda bi morali upoštevati kot faktor zmanjšane kakovosti bivanja, obvezno bi morali obveščati lokalno prebivalstvo o naselitvi medvedov, lokaciji blogov in o pohodnih poteh medveda ter uvesti obvezno plačilo rente za taka zemljišča, zagotoviti bi morali plačilo neposredne škode, v celoti kriti plačilo ukrepov varovalne narave ter poučiti prebivalstvo o pravilnem odzivu pri srečanju z medvedom.

Oktoberjska revija o konjih

LJUBLJANA - V tokratni številki revije o konjih pišejo o perspektivah reje športnih konj v Sloveniji, drugi državni razstavi hladnokrvnih konj in pohodu pohorske konjenice Kope 2000. Veliko prostora so ponovno namenili vtisom in poročilom s prireditve različnih konjeniških športov, od galopskih in kasaških dirk, državnega prvenstva za mlade konje v Gotovljah, evropskega prvenstva v preskakanju ovir za mladince na Madžarskem do mladinskega evropskega prvenstva v dresuri v Lipici. Zanimivi pa so tudi zapisi o bikovi šagri v Corgnolu in Paliodonni v Vidmu. V rubriki veterina lahko beremo o hudi boleznih konj kolika in metodah zatiranja notranjih zajedavcev, ki jih uporabljajo rejci konj v Angliji, med običaji pa tokrat pišejo o 2. Valvasorjevih viteških igrah na gradu Bogenšperk.

V Semeču veselo že jutri

14. semiško martinovanje se prične jutri po židanicah, v soboto pa bo veselo v novi proizvodni hali na Vrtači - Ocenili 460 vzorcev

SEMIČ - Tri komisije, ki so jim predsedovali dr. Julij Nemanič, dr. Mitja Kocjančič in dipl. inž. Katarina Merlin, so konec preteklega tedna v okviru semiškega martinovanja ocenjevale 460 vzorcev mladih vin. Sicer pa se bo v semiški občini pričelo martinovanje že v petek, 10. novembra, po semiških židanicah, prijave pa v trgovini KZ v Semeču zbira Irena Banovec. Novost letošnjega semiškega martinovanja, že 14. zapored, je v tem, da se bo odvijalo v novi, 1.500 kv. metrov veliki proizvodni hali Antona Malenška v poslovno-servisni coni na Vrtači. Na Martinovanje soboto bo od 14. ure pokušnja ocenjenih mladih vin, ob 18. uri pa bodo najboljšim vinogradnikom podelili priznanja in diplome. V kulturnem programu bodo nastopili semiški osnovnošolci, za dobro voljo pa bodo poskrbeli ansambel Slavček, Vesele Štajerke in humorist Brajdimir Ratajčič. V nedeljo, 12. novembra, bo od 8. ure pokušnja ocenjenih vin v vinogradniški vinoteki v semiški muzejski hiši. Od mladih vin, ki so jih dali vinogradniki v oceno, je bila četrtna rdečih, izločenih je bilo 13,7 odst. vzorcev, v kakovostni razred je bilo uvrščenih več kot polovico vzorcev, v vrhunski razred 6 vzorcev, medtem ko so ostali pristali v razredu deželne vina. Najboljše belokranjsko belo vino je pridelal Oskar Hudak (16,98 točke), mešanó belo (zvrst) Franc Pašič (16,84), šipon Borut Hudak (16,6), kraljevino Anton Malnarič (16,16), laški rizling Avgustin Dichlberger (17,06), šojrebe (17,12) in laški rizling-pozno trgateg (18,10) Anton Konda, zeleni silvanec (16,42) in belokranjsko rdeče (16,28) Franc Novina, beli pinot Branko Saje (17,58), renski rizling Franc Saje (17,46), sovinjon Slavo Henigsmann (17,54), sivi pinot Franc Zepohar (17,30), kerner (17,78) in šardone-pozno trgateg (18,38) družina Malnarič, šardone Barbara Slanc (18,08), traminec Stane Plut (16,42), muškát otonek (18,16) in rumeni muškát (17,90) Pavle Mušič, rose Martin Nemanič (16,04), žametno črnino Niko Goleš (16,44), metliško črnino Anton Ogulin (17), modro frankinjo (16,90) in šentlovrenko (16,20) Silvo Murgelj, game Anton Nemanic (16,26), kerner-pozno trgateg Robert Hudak (18,20), rumeni muškát-pozno trgateg izletniška kmetija Jovkovačan (18,62) in modro frankinjo-pozno trgateg Janko Bukovec (17,24). Izven konkurence so ocenili še semiško penino Ivana Simoniča (18,20) ter medeni vini Mirka Pavlina in Jožeta Severja. Oba sta prejela 17,26 točke. M. B.-J.

Pri nas svetovalci prelagajo papirje

Če seštejemo vse luknje, finančne primanjkljaje in vrzeli, je naša država kot velik hlebec švicarskega sira. Pa, kot kaže, ima še vedno dovolj denarja, saj si drugače ne moremo razložiti njene nebrzdane razsipnosti. Naštevati bi lahko veliko, vendar je tokrat pod našo lupo padlo kmetijsko svetovanje. Precej nenavadno je, kako država razmetava s strokovnjaki, diplomiranimi ljudmi ali celo magistri znanosti. Ni skrivnost, da morajo v mnogih zasebnih podjetjih izobraženci uradno delati kot NKV delavci, da njihovim delodajalcem ni potrebno plačevati prevelikih prispevkov. Država gre v drugo skrajnost, saj od strokovnjakov zahteva, da pripravljajo svoj dragoceni čas in s tem tudi državni denar z opravili, ki bi jih lahko opravljali navadni, malo izurjeni uradniki. Že lep čas je po deželi zaradi tega nejevolja. Kmetijski svetovalci so se morali in se še morajo spoprijemati s papirnati posli, izpolnjevati obrazce in popisovati škodo ali stanje v kmetijstvu. Nedvomno mora tudi to delo nekdo opraviti, a bi težko rekli, da so za to najbolj primerni svetovalci. Še posebej zato ne, ker se s tega in onega sestanka ali vse pogostejše sliši, da zaradi vsega tega na terenu ni ljudi, posamezne kmetijske panoge pa ne napredujejo več, kot bi lahko. Med kmeti ni svetovalcev, pravzaprav je še slabše: so, a nimajo časa za stroko in svetovanje, ker se utapljajo v papirologiji. Tudi mi pogrešamo svetovalca. Takega, ki bi končno predlagal učinkovito svetovanje v kmetijstvu. BREDA DUŠIČ GORNIK

Od rojstva navezan na konje

Pri Petričevih učenci preživljajo naravoslovne ure - Kmetijstvo prinaša izgube, zato zanj ni zanimanja

MALA SLEVICA - Na sredi poti med Velikimi Laščami in Sv. Gregorjem pelje makadamska ovinkasta pot do zaselka Medvedjek, ki obsega dve gruč hiš na robu obdelane kraške kotanje pod Hribom. Pred dvema desetletjema je na prosorni strani zaselka, streljaj od domače hiše, Jani Petrič sezidal hlev, ob njem pa še nekaj pomožnih objektov in hišo. Ustanovil je konjeniško društvo Divjina. Jani je od otroških let tesno navezan na konje. Zaradi teh štirinožcev je os-

Jani Petrič pred vhodom v hlev, kjer je še prostora za živino.

tal doma. Sprva jih je na skrivaj preganjal po njivah in travnikih, kasneje pa postal njihov zvesti prijatelj. Nova hiša dobiva željeno podobo, prav tako hlev, v katerem bo štirideset glav živine. V njem je zdaj trideset konj, polovica jih je v reji (največ lastnikov je iz okolice Ljubljane), svoj mir pod novo streho pa je našlo tudi deset goved. Vse, kar družina zasluži, namenijo novim naložbam. Zaokrožena kmetija meri 24 hektarjev, nekaj zemlje imajo v najemu, polti pa Jani kosi travnike v okolici Karlovice. Kmetijstvo prinaša velike izgube, podeželje je vse bolj brez podmladka, zemlja pa vse manj vredna. "Zadovoljen sem, ker v delavnici veliko naredim sam, tudi podkve za konje. Zdi se mi, da žival čuti to pripadnost, zato je ob meni zelo sproščena." Največjo ljubezen goji do konj. Ure in ure pripoveduje o šoli jahanja, ki je močno zasvojila tudi šolarje. Naravoslovne dneve najraje preživijo v Divjini. Rad se pohvali tudi s stalnimi obiskovalci iz Ljubljane. Nekaj jih več kot deset let preživlja proste ure na hrbtnih plecatih konj. Ob lepem vremenu jih Jani vpreže v lojtrnik in goste popelje po velikolaški kulturni poti (Trubar-Stritar-Levstik-Javoršek). M. G.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Martinovanje 2000

Zaključek drugega tisočletja po Kristusu je vzpodbudil organizatorje raznih prireditvev po svetu, da so ga pripravljali z več reklame in praznovanja so bila bolj bučna kot običajno. Vinski prazniki so praviloma veseli, zato bi se spodobilo, da bi letošnje martinovanje potekalo v karseda dobrem razpoloženju. Zgodovina nas uči, da je prišlo čaščenje svetega Martina k nam pod vplivom Frankov, in je najbolj cvetelo med 7. in 10. stoletjem. Praznovanje sv. Martina so zelo pospeševali benediktinski menihi, ki so zelo zaslužni tudi za razvoj vinogradništva v Sloveniji. Velja se zamisliti nad tradicijo, ki jo ima vino na naših tleh. Vinska trta je del naše dediščine zaradi več kot 2000-letne pridelave vina na naših tleh in okrog 1300 let starega običaja praznovanja vinskega svetnika (z nekajkratnimi prekinitvami) je razumljivo, da je vino postalo del življenjskega sloga velikega dela Slovencev. Gotovo bo veliko družin in prijateljskih druščin, ki niso pridelovalci vina, praznovalo v soboto, 11. novembra, rojstvo vina letnika 2000. Rast kakovosti slovenskih vin, pestrost in raznolikost slovenske vinske ponudbe vzdržujeta zvestoba velike armade ljubiteljev vina. Ocenjevanja mladih vin, ki jih prirejajo društva vinogradnikov, so prilika za prvi pregled kakovosti letnika in tudi kazipt kupeem k najboljšim vinom. Kar dve desetletji je trajalo, da je trg reagiral na najboljše ocenjena vina. Danes ni težav s prodajo vina, ki je zara-

Nova Drobnica

SLOVENJ GRADEC - To jesen je izšla nova številka strokovne revije za rejce in ljubitelje drobnice. V njej pišejo o pomenu dohrmljevanja jagnjet za prirejo mesa, o 5. državnem tekmovanju v striženju ovac na Menini planini, o mednarodnih konferencah in kongresih na temo reje drobnice ter o zajedalcih pri drobnici. O varovanju drobnice pred zvermi piše Stanko Pašič, predsednik Društva rejcev drobnice Bele krajine. Za zaključek objavljajo še nekaj receptov za pripravo jedi iz ovčetine.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Gos ali rasa za martinovo

Stara jesenska zahvalna obredja so se skozi stoletja v obliki šeg ohranila prav do danes. Za Martinovo pojedino so značilne različne obredno predpisane jedi in praznik še marsikje imenujejo jesenski pust. Čeprav na praznični mizi ne bi smela manjkati gos kot obredna jed, jo dandanes zaradi obilice masčobe večina gospodinj zamenja z raco ali drugo perutnino, h kateri se prav tako dobro poda mlado vino. Za pripravo pečene gosi potrebujemo mlado gos, vejico majarona, kumino, 6 drobnih kislih jabolk, 20 dag kostanjev, 6 šalotk, 2 litra mesne juhe, 4 žlice olja in 2 žlici limoninega soka. Očiščeno gos odznotraj in zunaj natremo s soljo in začimbami. V izpraznjen trup vložimo oprano jabolko, kuhano in olupljen kostanj in združene šalotke ter kožo stisnemo s posebnim sponko. Okončine pritismo k trupu in povežemo z nitjo, da se med peko preveč ne osušijo. V glinen pekač položimo gos na prsno stran, jo prelijemo z vročim oljem in dodamo še skodelico vrele juhe ter postavimo v vročo pečico. Med peko polivamo gos s sokom, ki se nabira v pekaču. Če je masčobe preveč, jo odlijemo in prilijemo vročo vodo. Po eni uri pečenja jo obrnemo in pečemo še slabo uro. Proti koncu pečenja gosi ne polivamo več, ampak jo pokapljamo z limoninim sokom ali z žganjem, da se

rumeno zapeče. Pečeni odstranimo niti in iz trupa poberemo pečena jabolka. Gos razkosamo, obložimo z jabolki in ponudimo z dušenim rdečim zeljem. Potrebujemo 1 kg rdečega zelja, 7 dag masti ali olja, 2 žlički sladkorja, 1 čebulo, sol, 1 dl rdečega ali belega vina in vodo ali juho za zalivanje. Glavo zelja prepolovimo, oplaknemo in narezemo na rezance. Na segreti masčobi razpustimo sladkor, dodamo čebulo in zelje. Vse dobro premešamo, solimo, zalijemo z vodo ali juho in dušimo do mehkega. Okus izboljšamo z vinom. Za polnjenje perutnine je znanih več nadevov: sesekljana jetra, 20 dag kruha, 2 dl belega vina, 3 jajca, 5 dag krušnih drobtin, 10 dag ovčjega sira, 1 čebula, sol, poper, zelena in šatraj ali 50 dag kuhanih in olupljenih maronov, 10 dag sesekljane pancete, 2 dl belega vina, sol, poper in rožmarin. Po želji lahko dodamo 50 dag naribanih jabolk. Znana je tudi štajerska vinska juha. Vzamemo 25 dag kocke na rezane gnjati, 12 dag belega kruha, 3 dag surovega masla, 15 dag paradižnikove mezge, 3 stroke česna, 3 dl rdečega vina, 3 dl mesne juhe, sol, rožmarin in sladko papriko. Sestavine za juho najprej pražimo, nato še kuhamo in na koncu vse skupaj zmešamo v mešalniku v kremno juho.

Starodavni začetki Novega mesta

Izkopavanja na Kapiteljski njivi in arheološka sonda ob starem mestnem obzidju na Kapiteljskem hribu so letos še nekoliko bolj odprli okno v prazgodovino

NOVO MESTO - V mitih in pravljicah je vedno zrno resnice. Tako je vsaj zrnice resnice tudi v starem izročilu, ki pravi, da je v davnih časih na kraju, kjer zdaj stoji Novo mesto, stalo neko staro veliko mesto, ki naj bi sicer propadlo, a vendar ostalo v spominu in so morda tudi zato leta 1365 ustanovljeno mesto ljudje poimenovali kar Novo mesto. Arheološka izkopavanja v Novem mestu, ki jih že vrsto let sistematično opravlja Dolenjski muzej in Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, so zbrala tako presenetljivo množino gradiva, da obstoj velike prazgodovinske naselbine na območju Novega mesta sploh ni več vprašljiv.

Letos so najboljše izkopavanja kot že več let zapored potekala na Kapiteljski njivi pod vodstvom arheologa Boruta Križa iz Dolenjskega muzeja. In kot vsako leto so tudi letos postregla z nekaj presenečenji. Presenetljivo je predvsem odkritje, da je prazgodovinska nekropola, že zdaj daleč največja v Sloveniji, še obsežnejša, kot so doslej ugotavljali. V treh mesecih od aprila do julija so na Kapiteljski njivi izkopali 109 skeletnih grobov iz starejše železne dobe in 7 žganih grobov iz mlajše železne dobe, med zanimivejšimi najdbami pa so ob orožju, keramiki in nakitu vsekakor steklene jagode, oblikovane in obarvane na način, kot ga doslej še niso poznali, dva zakrivljena meča mahaira in lončena posoda, ki je po obliki prav tako ne poznajo ne s tega in ne z drugih grobišč. Ob tako veliki nekropoli je seveda moralo stati veliko in stoletja dolgo poseljeno naselje. Arheologi ga postavljajo na bližnji Marof.

Kaj pa središče Novega mesta? Tudi tu se odpirajo zelo zanimive stvari. Lani je arheolog Danilo Breščak z Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine ob zvoniku in zakristiji kapiteljske cerkve odkril pod plastjo grobov iz poznega srednjega veka ostanke antičnega objekta. Med najdbami velja omeniti bronaste fibule, košček steklene keltske zapetnice in fragmente različne keramike, ki so enake najdbam iz keltsko-rimskega po-

Ostanki gradnje iz rezanega kamna pod starim mestnim obzidjem.

znolatskega grobišča na nekdanjem Beletovem vrtu (zdaj Dolenjska banka). Arheolog Knez, ki je izkopaval na Beletovem vrtu, je kot možno lokacija naselja, katerega prebivalci so svoje pokojne pokopavali na tem grobišču, postavil na prosti vrt na Kapiteljskem hribu. Lanska najdba je domnevi dala nekaj trdnosti.

Arheološka sonda ob starem mestnem obzidju na Šancah pod prostijskim vrtom, ki so jo pod vodstvom arheologa Breščaka odprli konec prejšnjega meseca, pa je postregla z novim presenečenjem.

"Za sondiranje smo izbrali izstopajoči del obzidja," pravi Breščak, "kjer je v obzidju videti ostan-

ke vrat. Izkazalo se je, da je bila izbira zelo posrečena. Naleteli smo na ostanke masivnega zidu iz reznih kamnitih blokov. Kolikor se da iz sondiranega ugotoviti, gre za stolpu podobno gradnjo z dvometriskim zidom, ki je starejša od mestnega obzidja, torej sega v čas pred ustanovitvijo Novega mesta. Možno je, da smo našli poznoantično gradnjo."

A presenečenj s tem še ni bilo konec. Pod nivojem stolpa so našli na staro naselbinsko plast s keramiko in hišnim lepom. Sonda je premajhna, da bi ponudila kaj več gradiva, zato ostaja veliko vprašanj odprtih, zanesljivo pa je v rokah stroke zdaj prvič dokaz, da je bil Kapiteljski hrib naseljen že v 10. do 9. stoletju pr. n. št. "Z odprtjem večje površine na tem mestu bi prišli do več gradiva, ki bi nam dalo zanesljivejša podatke o prazgodovinski poselitvi Kapitlja. Po vsem sodeč pa bi bilo zelo koristno sondirati tudi prostijski vrt," pravi Breščak. V imenu raziskovalcev daljne novomeške preteklosti upa, da se obetavni začetki ne bodo zaustavili pri denarju.

M. MARKELJ

Podobe uspešnih aktivnosti

NOVO MESTO - V avli Kulturnega centra Janeza Trdine bodo danes ob sedmih zvečer odprli razstavo Podobe uspešnih aktivnosti samostojne ustvarjalke na področju kulture Maje Rabzelj, ki se ukvarja z grafičnim oblikovanjem in oblikovanjem interierjev.

Domovina in diaspora

NOVO MESTO - Hrvati so kot Slovenci, Poljaki, Židje, Irci in še nekateri drugi narodi razseljeni po vsem svetu. O razseljenstvu v odnosu do stare domovine bo v sredo, 15. novembra, ob šestih zvečer v prostorih Dolenjskega muzeja predaval predstojnik zagrebskega društva Domovina in diaspora dr. Tihomil Radja na 68. tribuni Hrvaškega kulturnega združenja.

Drama po filmu

NOVO MESTO - V Domu kulture bo v ponedeljek, 13. novembra, in naslednji dan gostovalo Slovensko stalno gledališče iz Trsta z dramo Poseben dan, ki so jo napisali Scolla, Maccari in Fantoni po istoimenskem filmu. Predstavi bosta ob 19.30 za abonma A in B ter za izven.

Kot Nataše Prosenc v Miklovi hiši

RIBNICA - V uveljavljeni Galeriji Miklove hiše v Ribnici bo do 14. novembra na ogled umetniška zvrst Kot-video ambient avtorice Nataše Prosenc. Razstava predstavlja gibanje slik v prostoru. S projekti takšne vrste se Prosenc ukvarja že deset let. Lani je Slovenijo zastopala na beneškem festivalu s projektom Gladiatori. Pravi, da se vsi projekti nadevujejo in se prepletajo. Vtis je, da gre za eno samo zgodbo. Navdih zanje prihaja od vsepovsod, največ od prijateljev. Prihodnji teden bo razstavljala v Italiji (na Siciliji), januarja pa v Los Angelesu, kjer živi tretje leto.

Pojoci škrat

Ponatisnjene otroške pesmice

NOVO MESTO - Založba Erro je v zbirki Ana pripravila novo izdajo knjižne uspešnice, s katero je pred dvajsetimi leti stopila na knjižno tržišče takrat obujena Dolenjska založba. Gre za otroško glasbeno slikanico Pojoci škrat z barvnimi ilustracijami Tonija Vovka in otroškimi pesmicami v tekstem in enostavnem notnem zapisu. Med njimi so kar štiri ljudske (Po Koroškem po Kranjskem, Igramo se, Čukova žentev in Marko skače), prav toliko je Bitenčevih (Tika-taka, Mlinček, Metuljček cekinček, Kuža pazi), dve sta Kupperjevi (Enkrat je bil en škrat in Zabice), posebnost pa je gotovo prispevek domačih avtorjev, in sicer otroška pesmica Slikar, ki jo je na besedilo Janeza Kolence zložil Zdravko Hribar. Knjiga je v sedanjosti izdaja sicer ponatis, vendar pa v spremenjenem, precej večjem formatu.

M. MARKELJ

KONCERT CERKVENE GLASBE - Kulturno društvo Vokalna skupina Prima je v sodelovanju z župnijskim zborom iz Vavte vasi pripravilo v nedeljo, 5. novembra, popoldan v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Žužemberku koncert cerkvene glasbe, na katerem so nastopili mešani zbor in moški zbor Cantemus ter župnijski zbor iz Vavte vasi ob spremljavi priložnostnega orkestra z organistom Matejem Burgerjem in solistko mezosopranistko Mojco Saje. Pod vodstvom dirigenta Aleša Makovca so izvedli izbor cerkvenih skladb, časovno zajetih od srednjeveškega gregorijanskega koral do sodobnih domačih in tujih avtorjev. Osrednja točka koncerta je bila Missa Seraphica (Angelska maša) skladatelja p. Hugolina Sattnerja, Novomeščana po rodu, poseben del koncerta pa so namenili Marijinim pesmim. Glasbeno pestri in bogati prireditvi je prisluhnilo številno občinstvo, ki je nastopajoče nagradilo z dolgotrajnim ploskanjem in tako podaljšalo koncert še za dve skladbi. (Foto: M. Markelj)

KONCERT SODOBNE GLASBE - V Kozinovi dvorani Glasbene šole Marjana Kozine v Novem mestu so ljubitelji glasbe v ponedeljek, 6. novembra, zvečer imeli redko priložnost prisluhniti sodobni glasbeni ustvarjalnosti na koncertu iz mednarodnega cikla Musica Danubiana, na katerem je nastopil duo Lorenz-Zlobko. Izvedel je skladbe Uroša Kreka, Ilja Hurnika, Ivane Stefanovič, Rudolfa Marosa, Ivane Lang, Primoža Ramovša in Petra Ebna. Na začetku koncerta je poslušalce pozdravil mag. Pavel Mihelčič, Novomeščan po rodu in umetniški vodja projekta Musica Danubiana. (Foto: MiM)

Lesjakov svet

Ob srečanju z Abrahamom knjiga in razstava

LITIJA - Zavod za izobraževanje in kulturo Litija je ob 50-letnici slikarja naive Francija Lesjaka izdal likovno monografijo Svet, ki je čisto moj. Knjiga vsebuje 86 barvnih reprodukcij Lesjakovih slik s prevladujočimi motivi vlakov, neskončnih polj, mostov, dreva in neznanih rastlin. Nekaj slik je na ogled tudi na razstavi v litijski knjižnici. Razstava bo odprta do 15. novembra.

Franci Lesjak se je začel s slikarstvom ukvarjati že v rani mladosti. Po končani osnovni šoli se je na željo staršev vpisal na srednjo tehniško šolo, čeprav ga je mikala oblikovalska smer. A tudi kot gradbeni tehnik ni prenehal s slikanjem. Med šolanjem je obiskal Božidarja Jakca v njegovem ateljeju v Ljubljani in od njega dobil napotke za slikarsko delo. V sedemdesetih letih se je spoznal z igralcem Daretom Ulago, ki mu je organiziral prvo samostojno razstavo v Ljubljani. Franci Lesjak se je kot slikar predstavil na šestih samostojnih in šestih skupinskih razstavah doma in na tujem, sodeloval pa je tudi na taboru likovnih samorastnikov v Trebnjem.

K. ŠUSTERŠIČ

Martinov večer

RATEŽ - V gostilni Vovko se bo v petek, 10. novembra, ob sedmih zvečer Rudijev večer, ki bo tokrat posvečen martinovanju. Voditelj kulturno-družabne prireditve Rudi Škof je za goste in kasnejše botre novega vina pripravil program, v katerem bodo nastopili: ansambel Mačkoni iz Brusnice, Fantje z vasi iz Škočjana in pesnik Smiljan Trobiš iz Novega mesta. Obred blagoslovitve novega vina bo vodil prošt Jožef Lap.

OBLIKUJEMO Z GLINO - Za kratke jesenske počitnice minuli teden so v Dolenjskem muzeju poskrbeli, da so nekaterim šolarjem minile v ustvarjalnem delu. V petek in soboto, 3. in 4. novembra, so v dopoldanskih urah pripravili muzejsko delavnico, na kateri so lahko otroci sami ali skupaj s starši oblikovali glino. Izdelovali so posodice iz glinastih kačic in kroglice ter iz valjane glin, podjetnejši pa so se lotili izdelave reliefa z vplivanjem mavca v glinen kalup. Prostor, namenjen delavnici, je bil do zadnjega kotička poln mladeži, ki je zavzeto oblikovala glino in si tako ustvarjalno popostrila prosti čas. (Foto: M. Markelj)

Seminar za trobento

NOVO MESTO - Glasbena šola Marjana Kozine prireja seminar za trobento, ki ga bo vodil svetovno priznani strokovnjak prof. Bo Nilsson z asistentom prof. Stankom Arnoldom. Seminar se bo začel v ponedeljek, 13. novembra, trajal pa bo do vključno petka, 17. novembra, ko bodo udeleženci seminarja nastopili na zaključnem koncertu.

Začetek s komedijo

KRŠKO - Jutri, 10. novembra, bo ob osmih zvečer v Kulturnem domu prva predstava za modri abonma in izven, in sicer bo na sporedu komedija Gospod gre na lov v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega. V sredo, 15. novembra, pa bo ob sedmih popoldne predstava rumenega-sončkovskega abonmaja in izven. Lutkovno gledališče Maribor bo izvedlo igrice Svetlane Makarovič Škrat Kuzma.

Dokončno slovo od festivala?

Zadnji koncert Novomeškega glasbenega festivala

NOVO MESTO - V Evangelijski cerkvi se je s koncertom komornega dua Kremljak - Robinson na dan reformacije zaključil letošnji Novomeški glasbeni festival. Mateja Kremljak na prečni flavti in Simon Robinson na špinetu sta pričarala poslušalcem lepote Bachove glasbe (v prvem delu očeta Johanna Sebastiana in v drugem sina Carla Philippa Emanuela) in tako počastila 250-letnico smrti znamenitega skladatelja. Obletnica je bila pri nas deležna dostojne pozornosti, saj smo lahko slišali nekaj Bachove glasbe tudi na drugih koncertih Novomeškega glasbenega festivala, veliko njegove orgelske glasbe pa na koncertnem ciklu, posvečenemu prav obletnici, vse to predvsem po zašlugi Milka Bizjaka. A četudi je Bizjak kot umetniški vodja in organizator glasbenih prireditev dokazal, da je dovolj trmast in vztrajen, je prav pri Novomeškem glasbenem festivalu izgubil potrpljenje in vse kaže, da bo vrgl puško v koruzo. Tisti, ki na novomeški občini odmerjajo denar za kulturo, so pokazali premalo pozornosti za njegova prizadevanja, da bi Novo mesto še naprej imelo tako kot vsa regionalna kulturna središča kakovosten glasbeni festival. Že lani se je močno zatikalo z denarjem, letos pa so se težave nadaljevale in tako je festival, ki se je obetavno začel leta 1997 z desetimi koncerti, letos s petimi koncerti, a vse številnejšim občinstvom po vsej verjetnosti dokončno izdihnil. Vse namreč tako kaže. Od denarja, ki ga je za festival pripravljena dati občina, je namreč odvzelen tudi prispevek ministrstva za kulturo, manjši ko je, manj ga pride iz državne blagajne, nazadnje vsega skupaj ni dovolj niti za tiskanje in razobešanje plakatov.

Tako je lepo glasbeno doživetje, ki sta ga ponudila glasbenika na zadnjem koncertu Novomeškega glasbenega festivala v Evangelijski cerkvi, dobilo nekoliko grenak priokus.

M. MARKELJ

Čargova razstava v Krki

NOVO MESTO - V torek, 7. novembra, zvečer so v Galeriji Krka odprli razstavo del slikarja, scenografa in karikaturista Ivana Čarga (1898-1958), ki je mladost preživel v Novem mestu in tu prvič razstavljati. Razstava bo odprta do 4. decembra.

DOBRODELNA NOVA PESEM - Evangelijska cerkev Novo mesto in Kulturni center Janeza Trdine sta v ponedeljek, 6. novembra, zvečer pripravila dobrodelni koncert v počastitev dneva reformacije, na katerem so nastopili mešani oktet Benediktin iz ZDA pod vodstvom Daniela Perrina, pianist Tomislav Frančičević in pevka Patty Davis z izborom sakralnih pesmi. Nedvomno je bila ena od prijetnih posebnosti koncerta v tem, da so peči večino pesmi zapeli v slovenščini ter tako pokazali spoštovanje do našega jezika, česar pri premnogih gostujočih glasbenikih sicer nismo vajeni. Izkupiček koncerta je šel za nakup invalidskega vozička za potrebe Varstveno-delovalnega centra Novo mesto. (Foto: MiM)

POTA IN STRAN POT

dežurni poročajo

PRIDRŽALI SO GA - Zaradi večkratnih kršitev prometnih predpisov so policisti na dan reformacije pridržali Z. B. iz okolice Novega mesta. Še isti dan se je zagovarjal pred sodnikom za prekrške. Podobna usoda je dan kasneje doletela H. M.

OB BATERIJSKI VRTALNIK - Neznanec je v času med 28. in 30. oktobrom v prostorih Knjižnice Mirana Jarca ukradel baterijski vrtalnik Hilti in s tem podjetje Treles oškodoval za 60 tisočakov.

UKRADEL MOBILITA IN DENARNICI - Neznanec je iz osebnega avtomobila 1. novembra vzel črno žensko torbico z dvema mobilnima telefonoma in denarnicama. A. Z. iz okolice Trebnjega je oškodoval za 50.000 tolarjev.

POSTREGEL SI JE - Iz odklenjenega avtomobila, parkiranega pri pokopališču v Šmarjeti, je na dan spomina na mrtve neznanec vzel denarnico z dokumenti.

ODVZELI VOZNIŠKO IN POTNI LIST - Policisti so med kontrolo prometa na hitri cesti 2. novembra zaradi vožnje po levi strani vozišča ustavili H. Š. iz Bosne in Hercegovine, ki je nato napihal še 1, 45 promila alkohola. Policisti so mu začasno odvzeli voziško dovoljenje in potni list ter ga pridržali do uradnih ur sodnika za prekrške.

UKRADEL DEVIZE - Med 30. oktobrom in 5. novembrom je neznanec iz stanovanja v Šegovi ulici v Novem mestu iz omare ukradel devize in lastnico M. M. oškodoval za več kot milijon osemsto tisoč tolarjev.

DA BO VEDEL, KOLIKO JE URA - V noči na 3. november je neznanec razbil okno prodajalne ur v podhodu avtobusne postaje Novo mesto in ukradel več ročnih ur znamke Fossil. Lastniku A. N. je naredil škodo za tristo tisočakov.

Za pet milijonov škode

V DEŠEČI VASI - Na praznični večer 1. novembra je zagorelo na gospodarskem poslopiju Lucije Zupanič v Dešeči vasi 1 pri Šmihelu. Pri gašenju požara so pomagali domačini ter gasilci PGD Šmihel pri Žužemberku in PGD Žužemberk. Iz ognjenih uhljev so rešili živino, ni pa jim uspeli pogasiti začetnega požara, ki se je nato razširil na vse poslopje. Kot je povedal poveljnik domačih gasilcev Jože Hrovat, je škoda za okoli 5 milijonov tolarjev, z rdečim petelinom pa se je spopadlo 35 gasilcev, ki so pogo-rišče čistili do zgodnjih jutranjih ur.

S. M.

PRIPRAVA AVTA NA ZIMO

Obvezne vse štiri zimske pnevmatike

Nov pravilnik o zimski opremi - Prihodnja sredo je rok, ko morajo vozniki avtomobilov obvezno imeti zimske pnevmatike za vsa štiri kolesa - Ne pozabiti na pregled avta

NOVO MESTO - Vozniki imajo le še slab teden dni časa, da svojega jeklenega konjička ustrezno opremijo in pripravijo na zimo, ki se po Odrebi o omejitvi prometa na cestah v RS prične 15. novembra in traja do 15. marca. Čaka jih pomembna novost, ki je za marsikoga nesprejemljiva, saj bo za družine, ki imajo povprečno dva avtomobila, pomenila velik izdatek.

Slovenska vlada je namreč sprejela nov pravilnik o zimski opremi osebnih avtomobilov, ki določa, da morajo biti vsi v Sloveniji registrirani avtomobili (razen na priobalnem področju) pozimi obvezno opremljeni s štirimi zimskimi pnevmatikami ali z letnimi pnevmatikami, če imajo v prtljajniku obvezno verige.

V Uradnem listu RS letošnjega 25. februarja je bilo pri Pravilniku o napravah in opremi vozil v cestnem prometu v poglavju Zimska oprema objavljeno, da "zimska opremo dvoslednih motornih vozil z največjo dovoljeno maso do 3.500 kg in njihovih priklopnikov sestavljajo zimske pnevmatike na vseh kolesih ali poletne pnevmatike in v priboru ustrezno velike snežne verige za pogonska kolesa in verigam enakovredni pripomočki. Vozila s štirikolesnim pogonom

morajo imeti v primeru stalnega pogona snežne verige vsaj za zadnjo os in v primeru priklopljivega pogona vsaj za stalno vklopljeno os. Zimska opremo dvoslednih motornih vozil z največjo dovoljeno maso nad 3.500 kg in njihovih priklopnikov pa sestavljajo zimske pnevmatike najmanj na pogonskih kolesih ali poletne in v priboru ustrezno velike snežne verige za pogonska kolesa ali verigam enakovredni pripomočki. Vozila s štirikolesnim pogonom morajo imeti v primeru stalnega pogona snežne verige vsaj za zadnjo os, v primeru priklopljivega pogona vsaj za stalno vklopljeno os. Poleg tega morajo imeti ta vozila še lopato." Pnevmatike za zimsko rabo morajo imeti najmanj 4 mm globoke žlebove na tekalni površini, sicer pa so zimske gume tiste, ki imajo na boku proizvajalčeve oznake M + S. Nedovoljena je uporaba pnevmatik z žebli.

Avto pa je treba na zimo pripraviti tudi drugače, ne le s pravo "obutvijo". Priporočljivo je opraviti pregled akumulatorja, hladilne tekočine, sistema za dovod zraka v vozilo, olja v motorju, metlic brisalcev, zavornega sistema, sistema

Avto zapeljal med tire

KRŠKO - V noči na 4. november je neznanec v Krškem ukradel opel kadet, ga odpeljal na Blanco in ga pustil med železniškimi tiri. Zaradi tega je bil jutranji železniški promet dobrih 20 minut zaprt v obe smeri. Vozilo, na katerem je nastala škoda za okoli 500 tisočakov, so vrnil lastnici.

za močenje vetrobranskega stekla, tesnil vrat in ključavnic. Zimske razmere zahtevajo od voznika tudi nekaj več znanja in izkušenj, vožnjo pa je treba prilagoditi cestnim razmeram. Pred začetkom vožnje je vozilo potrebno očistiti, da sneg in led ne padata na vozišče, iz vozila mora biti dovolj velika preglednost. Očistiti je treba žaromete. Pozimi je treba še posebej paziti na pešce, ki so najbolj izpostavljeni udeleženci v prometu.

L. MURN

Poostrena kontrola prometa

NOVO MESTO - Na območju policijske uprave Novo mesto bo ta konec tedna poostrena kontrola prometa. Poseben poudarek bodo policisti namenili kontroli vožnje pod vplivom alkohola in drugim kršitvam cestnoprometnih predpisov.

V križišče brez prednosti

PRELESJE - M. M. z Vrha pri Trebnjem je 6. novembra nekaj pred pol četrtjo popoldan v križišču v Prelesju zavijal v levo proti Mokronogu v trenutku, ko je po prednostni cesti pripeljala voznica osebnega avtomobila S. K. iz Gabrijel. Kljub temu da je zavirala in se umikala, sta vozila trčila. Pri tem se je hudo poškodovala potnica I. G. iz okolice Sevnice, ki se je peljala s S. K. Zdravniško pomoč so ji nudili v novomeški bolnišnici, škoda na vozilih pa po prvih ocenah znaša okoli 700 tisoč tolarjev.

ZIMSKA OPREMA PRAVOČASNO - Kot je povedal Matija Brunskole iz podjetja Bruma na Hrastu pri Jugorju, so se že mnogi vozniki odločili pravočasno zamenjati letne z zimskimi gumami. Tisti ki čakajo na prvi sneg pa morajo seveda vedeti, da bodo takrat tudi vrste pri vulkanizerjih mnogo daljše. (Foto: L. M.)

Za varno zimsko vožnjo

KRŠKO - Policisti policijske uprave Krško bodo v prvih dneh tako imenovane "cestarske" zime, torej od 15. novembra dalje, poostreno kontrolirali opremljenost vozil za varno zimsko vožnjo. Vozniki, katerih vozila ne bodo imela predpisane zimske opreme, bodo kaznovali z dvajsetimi tisočaki.

Požar v stanovanju

KRŠKO - Drugiča novembra, dvajset minut po šesti zvečer, je zagorelo v starejši stanovanjski hiši v Krškem. Požar je izbruhnil v kuhinji, nato pa se je ogenj razširil še v dnevni prostor. V požaru, ki so ga pogasili gasilci poklicne gasilske enote Krško, ni bil nihče poškodovan, škoda pa so ocenili na okoli milijon tolarjev.

Varno v šolo in vrtce

Kontrola pri prevozu otrok

NOVO MESTO - Na območju novomeške policijske uprave so policisti v ponedeljek, 6. novembra, med 5.00 in 8.00 uro poostriili kontrolo prometa, pri čemer so posebno pozornost posvetili prevozu otrok v vrtce in šole.

Med kontrolo 136. osebnih vozil in 12. avtobusov, ki so vozili otroke v šolo, so policisti ugotovili 11 nepravilnosti pri prevozu otrok v osebnih avtomobilih in 34 kršitev neuporabe varnostnega pasu pri ostalih udeležencih v prometu. Deset kršiteljev se bo srečalo s sodnikom za prekrške, ostalim pa so na kraju izdali plačilni nalog. Pri kontroli avtobusov in drugih organiziranih prevozov otrok niso ugotovili kršitev cestno prometnih predpisov.

po dolenjski deželi

PREDGRAG BENCIN - Med voznike je pred kratkim ponovno udarila nova podražitev bencina. Jeza, negodovanje in še kaj nam nič ne pomaga. Voziti se je pač treba. Po svoje si je hotel pomagati Belokranjec A. K. iz okolice Gradaca, ki si je 3. novembra popoldne na bencinskem servisu v Črnomlju natočil dobrih 34 litrov goriva in nato po "francosko" odpeljal.

MARTINOVO - Pred vrati je martinovo, dan, ko bo iz mošta postalo vino. Njegovo preobrazbo je od blizu po vsej verjetnosti želel videti tudi neznanec, ki je v noči na 5. november vlomil v vinski hram na Bučerci in odpeljal okoli 200 litrov belega vina in 50 steklenic penečega vina. Zakaj je iz vinograda ob zidanišču poščipal še 3000 metrov bakrene žice, pa si ne znamo razložiti.

Vozil brez prižganih luči

NOVO MESTO - Po ločenskem mostu se je 3. novembra nekaj po polnoči peljal neznanec brez prižganih luči na avtomobilu. Policisti so 45-letnega voznika J. J. iz okolice Novega mesta izsledili v Ločni in med postopkom ugotovili, da je kakšni dve uri prej v križišču ločenskega mostu in Ragoveja povzročil prometno nesrečo z materialno škodo in odklonil preizkus alkoholiziranosti. Policisti so mu prepovedali nadaljnjo vožnjo in mu začasno odvzeli voziško dovoljenje. Ker prepovedi ni upošteval, so ga zadržali do staznitve, zagovarjati pa se bo moral tudi pred sodnikom za prekrške.

Življenje ali droga - kdo bo koga

Preventivni teden na novomeški gimnaziji - Rdeča nit je zasvojenost - Športne, kulturne in preventivne dejavnosti - Celoletni projekt "Hočemo in zmoremo živeti zdravo"

NOVO MESTO - Novomeška Gimnazija se je v vseslovenski preventivni teden Urada za droge vključila s celoletnim programom in tako na nek način predstavila tudi zgoščeno vsebino svojega projekta "Hočemo in zmoremo živeti zdravo". Od ponedeljka se na šoli pod sloganoma "Življenje ali droga - kdo bo koga?" in "Slast? Strast? Droge so past!" vrstijo številne preventivne, športne in kulturne dejavnosti, živahno in ustvarjalno dogajanje pa bodo sklenili v soboto s pohodom na Gorjance.

"Namen tedna, katerega rdeča nit je zasvojenost, je seznaniti dijake s problematiko odvisnosti, jih motivirati za ustvarjalno delo na različnih področjih in vzpodbuditi h koristni izrabi prostega časa. Spodbujati želimo dobre medosebne odnose in povezati dijake, učitelje in starše, krepiti zdrav način življenja, graditi na pozitivni samopodobi in samospoštovanju, prevzemati odgovornost za lastno zdravje ter sodelovati z ustanovami, ki se ukvarjajo z zasvojenostjo in preventivno dejavnostjo," pravi organizatorica tedna na Gimnaziji prof. Nuška Rustja.

Problema odvisnosti in širjenja različnih drog so se na šoli resno lotili že lani, ko so izvedli raziskavo o razširjenosti drog med dijaki.

Ugotovitve so pokazale, da morajo nekaj storiti na področju preventive, in tako so v sodelovanju s Centrom za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog Novo mesto oblikovali celoletni projekt "Hočemo in zmoremo živeti zdravo".

V avli novomeškega Zdravstvenega doma so ob preventivnem tednu pripravili razstavo del, prispelih na natečaj Centra za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog pod naslovom "Zavedam se nevarnosti odvisnosti". Med okoli 100 prispelimi likovnimi, literarnimi in filmskimi deli so najboljše tudi nagradili.

letni projekt "Hočemo in zmoremo živeti zdravo".

V preventivni teden so poleg odprtega šolskega tekmovanja v namiznem tenisu in odbojki, predavanj in razprav o motnjah hra-

Spregledala vozilo

NOVO MESTO - Voznica forda V. P. je na večer 1. novembra po dovozni poti vojašnice vozila proti križišču s Straško cesto v Novem mestu. Pri tem je spregledala voznika petke M. D., ki je iz smeri Mirnopoške ceste vozil proti Prečni, in pri izvozu na vozišče s srednjim delom trčila vanj. Voznica V. P. in njena sopotnica J. Z. sta se ob tem hudo poškodovali, voznik petke in njegova potnica A. D. pa sta bila lažje poškodovana. Vsi so ostali na zdravljenju v Splošni bolnišnici Novo mesto, premoženjska škoda na obeh vozilih pa znaša približno milijon 600 tisoč tolarjev.

njenja, drogah in alkoholizmu, svetovalnic, šole za starše pripravili tudi celoletensko likovno delavnico. V knjižnici je na ogled razstava knjižnih del o omenjeni tematici, dijakom, učiteljem in staršem pa so omogočili tudi brezplačno uporabo gimnazijskega fitnesa.

M. Ž.

Sodni zaostanki pri nas vse manjši

Število nerešenih pomembnejših zadev na vseh sodiščih v Sloveniji upada - Naraščanje zaostankov le pri zemljiškoknjižnih zadevah - Projekt "Herkules" in institut "letečega sodnika"

Znani rek, da sodni mlini meljejo počasi, dostikrat prepočasi, drži, čeprav se glede na poročilo Ministrstva za pravosodje RS stvari izboljšujejo. Število nerešenih pomembnejših zadev na vseh sodiščih pri nas upada, gre pa za kazenske, pravne in zapuščinske zadeve, gospodarskopravne zadeve, stečaje in nepravdna dejanja.

Lani se je število teh nerešenih zadev v primerjavi z letom 1998 zmanjšalo za 4 odstotke, še večje - 12-odstotno - pa je zmanjšanje teh zadev v prvi polovici letošnjega leta v primerjavi s koncem leta 1998. Naraščanje zaostankov se pojavlja le pri zemljiškoknjižnih zadevah, kar je predvsem posledica sprejema nekaterih zakonov, ki so sprožili porast zemljiškoknjižnih predlogov. Večji interes posameznikov za vpise v zemljiško knjigo je tudi razvoj hipotekarnega prava in odprava družbene lastnine. Kljub tem trendom predvidevajo, da se bodo razmere na tem področju umirile, saj intenzivno poteka projekt informatizacije zemljiške knjige, ki se je začel izvajati v začetku letošnjega leta, dokončan pa bo predvidoma do leta 2004.

K zmanjšanju števila nerešenih sodnih zadev naj bi v prihodnosti pripomogel projekt Vrhovnega sodišča RS "Herkules", ki je kratkoročen ukrep, namenjen reševanju

problema zaostankov na okrajnih, lahko pa tudi na okrožnih sodiščih, ki so z zaostanki najbolj obremenjena. Prvo naj bi bilo vključno Okrajno sodišče v Ljubljani, kamor bi za reševanje zaostankov dodelili deset sodnikov, in sicer dva do tri višje, tri ali več okrožne in ustrezno število okrajnih sodnikov. Skupino bi tako sestavljali pretežno izkušeni sodniki z dobriimi delovnimi metodami, kar bi pozitivno vplivalo tudi na ostale. Ti sodniki bi v enem letu rešili predvidoma 3 tisoč zadev, kar pomeni, da bi lahko v enem do dveh letih stanje na ljubljanskem okrajnem sodišču normalizirali. Skupina bi reševala le zaostale zadeve, redni sodniki pa nove, tekoči pripad in deloma zaostanek.

K racionalnejšemu, hitrejšemu in učinkovitejšemu sodstvu pa naj bi prispevala tudi novost, ki jo predlaga novela Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi. Gre za institut t.i. "letečega sodnika". Okrajni sodni-

ki bi tako v prvih treh letih opravljanja sodniške službe morali biti vključeni v posebne skupine sodnikov, organiziranih z namenom, da na okrajnih sodiščih posameznega sodnega okrožja nadomeščajo odsotne sodnike ali pomagajo reševati izreden pripad zadev. S tem se sicer odstopa od načela nepremakljivosti sodnika, vendar je takšen ukrep časovno omejen, predvsem pa potreben. V Sloveniji je namreč na mnogih okrajnih sodiščih zelo majhno število sodnikov (po dva ali trije), kjer lahko daljšo odsotnost enega sodnika zaradi bolezni ali podobnega povzroči veliko težav. "Leteči sodnik" v takih primerih prevzame delo odsotnega sodnika in tako prepreči nastajanje novih zaostankov.

L. M.

Zažgal senik

NOVO MESTO - 4. novembra ponoči je neznanec na gospodarskem poslopiju na Brodu v Novem mestu zažgal slamo. Ogenj se je hitro razširil na leseni del senika in popolnoma uničil ostrešje. Lastnik A. P. ima za okoli pol milijona škode.

DVE PLATI ŽIVLJENJA - Svetlo (zdravje, šport...) in temno (droge) stran življenja so v gimnazijski knjižnici pod vodstvom mentorice Albine Simončič na razstavi izvirno predstavile Jasna Ivekovič, Dušanka Štamfelj, Tanja Žagar in Brigita Radovan. (Foto: M. Znidaršič)

Pravočasno si zagotovite zimo brez skrbi.

BREZPLAČNI PREGLED VOZILA

Vsi vozniki vozil **Škoda**
ste vljudno vabljeni na
brezplačni preventivni pregled
vozila pred zimo.

Pričakujemo vas **od 23. oktobra** naprej.
Dobrodošli!

AMD ASTA d.o.o.
Murska Sobota

AMD ŠLANDER
Celje

AUTOEMONA d.d.
Ljubljana

AVTO INN d.o.o.
Nova Gorica

AVTO STEGNE d.o.o.
Slovenska Bistrica

AVTOCENTER IDRJA
d.o.o.
Idrija

AVTOCVET d.o.o.
Tolmin

AVTOHIŠA MOŽE d.o.o.
Ankaran

AVTOKAM d.o.o.
Hrastnik

AVTOLINE KRŠKO d.o.o.
Krško

AVTOMERKUR PSO BEŽIGRAD
d.d.
Ljubljana

AVTOSERVIS RIKI,
Rihard Turha s.p.
9220 Lendava

INTEGRAL JESENICE d.d.
Jesenice

PAN - JAN d.o.o.
Trebne

PSC PRAPROTIČNIK d.o.o.
Velenje

RO + SO d.o.o.
Celje

SERVIS ŠTERN KRANJ
d.o.o.
Kranj

SPC KRETIČ d.o.o.
Prestranek

SPC ŠKODA
ŠKERJANEC
Dornžale

TIPOM d.o.o.
Maribor

URBAN, SERVIS IN PRODAJA
d.o.o.
Ribnica

VIDIC CENTER d.o.o.
Novo mesto

AVTOSERVIS ŽUNKOVIČ
Miklavž

CAR CENTER
Smartno

AVTO FEKONJA
Radlje ob Dravi

Lanos... prava odločitev za nakup avtomobila!

DAEWOO
MOTOR

tel.: 07/33 76 490

Auto-hit
Podbevškova 6a, Novo mesto
SALON VOZIL Novo mesto

Podjetje
za varovanje
premoženja
in oseb, d.o.o.

Novo mesto, Seidlova 5
tel.: 07/33 25 325
faks: 07/39 17 305

Prodajalna SEJALEC
Prešernov trg 10
tel. 07/33-25-750

- **MOTORNE ŽAGE**
verige, meči, zobniki, pile...
- **SEKIRE, VEJNIKI...**
- **PRALNI APARATI KÄRCHER**

KÄRCHER

VSE ZA KOLINE

- kolofonija, začimbe, čreva
- mesoreznice, polnilke
- mesarski noži VICTORINOX

VICTORINOX

Zavarovalnica Tilia d.d.
Seidlova 5, Novo mesto

Brezplačno parkiranje

Vsem zavarovancem, ki bodo sklenili
zavarovanje na sedežu družbe v Novem mestu,
na Seidlovi cesti 5, bomo povrnili
uro parkiranja
v garažni hiši na Novem trgu.

LERAN

Novo mesto
Lebanova 24

http://www.leran.si
e-mail: leran@siol.net

telefon: 07/33 79 940
07/33 79 941
faks: 07/33 22 282
mobitel: 0609/633 553
041/633 553

Prodamo:

- **HIŠE:** na Ajdovcu (okolica), na Bučki, v Črnomlju, na Dobravi, v Dol. Ponikvah (pri Trebnjem), Gor. Brezovici, Jagodniku, Krškem, Malem Slatniku, v Metliki, Mokronogu (in okolici), Novem mestu (in okolici), na Otočcu, v Semiču, Sevnici (okolica), Straži, Sentejnerju (okolica), Škocjanu, Viru pri Domžalah, Žužemberku;
- **STANOVANJA:** v Kostanjevici, Krškem, Ljubljani, Novem mestu, Smolenji vasi, Straži, Trebnjem;

• **VIKENE:** v Brestanici (okolica), Dol. Kotu pri Dvoru, Gor. Suhadolu, Novem mestu (okolica), Podbočju (Štenski Vrh), Straži, Sentejnerju (okolica), Škocjanu (okolica);

• **GRADBENE PARCELE:** v Črnomlju, Tuševem Dolu, Mirni Peči, Mokronogu, Novem mestu, Sentejnerju (Grobje), Sentejnerju (Vrh), Šmarjeških Toplicah;

• **POSLOVNE PROSTORE:** v Črnomlju (picerija, diskoteka), Dolenjskih Toplicah (središče), Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center), Straži in drugod;

• **POSLOVNO-STANOVANJSKE OBJEKTE V OBRATOVANJU:** v Sentejnerju (Dol. Vrhpolje: bife in stanovanje), Novem mestu (gostilna);

• **KMETIJE:** v Beli krajini (pri Semiču), Jagodniku, Sentejnerju (okolica), Sentejnerju (okolica), Trebelnem (okolica), Trebnjem (okolica).

Oddamo:

• poslovne prostore, gostilno in stanovanje v Novem mestu, stanovanje v Črnomlju.

Oglasite se na sedežu podjetja ali nas pokličite.

SUZUKI SWIFT

**ZA NAROČNIKE DOLENJSKEGA LISTA
EKSTRA POPUST**

153.800^{SIT}
+ 50.000^{SIT}
= 203.800^{SIT}

Posebej za naročnike Dolenjskega lista
SUZUKI SWIFT že od 1.346.630^{SIT}

VELIKO OPREME za SUPER CENO: 2x airbag, cent. zaklepanje, elek. pomik stekel in ogledal, imobilizator.

SUZUKI Odar

Preko 300.000^{SIT}
ugodnosti za terence
in 4x4 osebne avte

Za naročnike
Dolenjskega lista
posebno darilo

SUZUKI Odar

SWIFT 4x4

BALENO 4x4

JIMNY 4WD

GRAND VITARA 4WD

4x4 POGON + višji sedeži, da bo manj bolečin v križu
FINANCIRANJE do 5 let

Ponudba na višini ...

Ponudba velja od 3. novembra
do 15. novembra
za izdelke v zalogi
v ŽIVILA Hipermarketu Brežice.

MARTINOVA KLOBASA,
Celjske mesnine,
vakuumsko pakirana,
1 kg

499,-

129,-

KISLO ZELJE,
v posodi, 1 kg

149,-

SOK BRAVO, Rauch,
rdeča pomaranča, 1,5 l

SIR EMENTALEC,
KZ Vrhnika, vakuumsko pakirani kosi, 1 kg

1.199,-

... cene na dnu.

Hranijo se s potrošniško preproščino

Pred časom smo v dveh zaporednih dnevih v Delu prebrali dva članka o francoskem nakupovalnem središču Leclerc, ki so ga poleti odprli na obrobju Ljubljane. Prvega, "Identifikacija s podjetjem tudi zunaj delovnega časa", se je bralo kot okorno zložene zapiske, ki si jih je direktor podjetja delal na tečaju o "kulturi organizacije" in "identifikaciji s podjetjem" in jih dal v prepis novinarki, ki jih je posredovala očitno podcenjenemu umu slovenskega bralstva.

Drugi, naslovljen "Prevara po francosko", je zgodba z drugačnim predznakom. Podatki v njej slikajo položaj zaposlenih v poslovni družbi precej drugače, kot ga je v članku pred tem opisoval direktor Higonet.

Če enega ob drugega postavimo naslov prvega članka, "Identifikacija s podjetjem tudi zunaj delovnega časa", in zapis iz podnaslova drugega, "Tuji direktorji sektorjev spolno nadlegujejo in zlorablajo delavke", si lahko predstavljamo, kako Leclercovi može in njihovi slovenski pomagači razumejo identifikacijo zaposlenih prodajalk s podjetjem in (organizacijsko) kulturo slednjega.

Pa pustimo francosko-slovensko vele-maloprodajno prizorišče in si pogledimo, kako prijazen je do svojih potrošniških ovčkov največji te vrste, ameriški Wal-Mart, ki ga je pred desetletji začel ustvarjati Sam Walton. "Sam gleda sem dol in je zelo ponosen," je leta 1997 na srečanju zaposlenih v družbi Wal-Mart dejal njen podpredsednik Don Sonderquist. 74-letni Sam Walton je leta 1992 umrl kot najbogatejši Zemljan. Od tedaj se njegova stvaritev Wal-Mart širi z neverjetno hitrostjo in je že večja od treh naslednjih največjih ameriških trgovskih družb skupaj. Na leto proda za več kot 138 milijard dolarjev blaga. Pravzaprav je ena od največjih svetovnih poslovnih družb. Ima okrog 950.000 zaposlenih (več kot General Motors) in dolgoročen načrt, da svojo velikost potroji. Wal-Mart je npr. največji prodajalec pištol v ZDA in mnogih drugih "dobrin", širi pa se tudi v druge države in je že največji trgovec na drobno v Kanadi in Mehiki. Trenutno plete lovke po Argentini, Braziliji, Kitajski, Indoneziji, Južni Koreji, Nemčiji in Veliki Britaniji.

Sam Walton se je rodil leta 1918 v kmečki družini na Srednjem Zahodu. Ko je doštudiral, se je najprej zaposlil v veleblagovnici JC Penney v Des Moinesu v ameriški zvezni državi Iowa. Naselil in ustalil se je v Bentonvillu v Arkansasu in na osnovi prepričanja, da je denar mogoče služiti z diskontno prodajo najcenejšega blaga po majhnih ameriških mestih, je ustanovil mrežo trgovin. Gradil jih je na ceneni zemlji zunaj mest in čakal, da so se ta razširila do njih. Vsaka nova Wal-Martova veletrgovina povzroči propad stotih manjših trgovin.

Stiskaštvo je bila vedno njegova ključna beseda. Walton je trdil, da mu je sam JC Penney pokazal, kako je mogoče blago zavijati z manj papirja in manj vrvice. Med neskončnimi obiski svojih trgovin je žical za kovance in četrtake za telefon ali osvežilne pijače. Danes so Wal-Martove trgovine povezane s satelitsko mrežo, preko katere pozorno spremljajo potovanje blaga in lahko celo uravnavajo temperaturo v posameznih prostorih.

Leta 1975 je Walton obiskal Korejo in Japonsko. Posebej všeč mu je bilo, kako delavci telovadijo in hkrati vzklikajo spodbudna gesla o tovarni.

To prakso je prenesel v Ameriko. Pri otvoritvah novih trgovin je vodil uslužbenke skozi rutino, ki se je začela z "Gimme a W!". Dajte mi W! in se nadaljevala preko vseh črk imena družbe do pomišljaja med Wal in Mart, kjer naj bi vsak počepnil in se zvil kot kača. Nek uslužbenec je pripomnil: "Malce sem bil v zadregi, a bil sem tudi v manjšini... Ko sem videl, kako se vse stare dame v oddelku z ženskim perilom besno vzpenjajo na prste, se mi je malce posvetilo, kaj je motivacija."

Za delovanje družbe je sčasoma postal značilen obsedenski strah pred organizirano delovno silo, za katero v Wal-Martovi "družini" ni bilo prostora. Ko se je družba podala v Kanado, kjer je kupila verigo prodajaln Woolco, je zavrnila tiste, kjer so sindikati že delovali. Namesto tega je Sam Walton svoje uslužbenke raje "walmartiziral", jih naredil za "družabnike" in jim namesto temeljne socialne varnosti ponudil možnosti pri delitvi dobička. Zdaj so mnogi tako slabo plačani, da so v ZDA dejansko upravičeni prejemati socialno pomoč. Wall Street Journal meni, da je v začetku lanskega leta Wal-Martov načrt zdravstvenega zavarovanja izpustil kar 38 odstotkov delavcev. Lani spomladi je Wal-Mart delavcem plačeval za 14 odstotkov manj od povprečne plače te panoge v ZDA. Podobnost teh dejstev časopisnemu zapisu o razmerah v ljubljanskem Leclercu najbrž ni naključna, ampak je rezultat temeljito premišljene strategije in organizacijske kulture, kot radi leporečijo lastniki.

Zaradi svoje velikosti je Wal-Mart nad dobavitelji pridobil tolikšno moč, da jim je sklestil marže do najmanjše možne mere. Postal je pomemben igralec v "globalizaciji" proizvodnje, saj dobavitelje išče v tistih delih sveta, kjer so mezde sramotno nizke. In to kljub temu da npr. v Kanadi z vsemi trobili razglasa, kako kanadski so njegovi proizvodi; če kakšno stvar izdelajo v Kanadi, plake in oglasna sporočila, ki tržijo izdelek, vseprek polepijo z rdečimi javorovimi listi. Avgusta lani je Nacionalni komite za delo, ki ima sedež v New Yorku, poročal, da Wal-Martov dobavitelj iz Bangladeša najstniškim šiviljam plačuje manj kot polovico najmanjše plače v državi in jih nezakonito sili v 80-urni in sedemdnedni delovni teden. Ko so mu očitali, da v Bangladešu izkoriščajo otroško delovno silo, je predsednik družbe, David Glass, odgovoril: "Vaša in moja definicija otroka sta lahko zelo različni."

Zaradi izjemne uspešnosti je družba brezbrizna do kritik in celo do zakona. Aprila 1999, ko so Wal-Martu dokazali, da je v enem samem letu kar 15-krat pred zakonom prikrival dokaze, je taksaski sodnik družbi nprtil 18 milijonov dolarjev kazni. Avgusta je bil Wal-Mart pripravljen plačati 6,4 milijona dolarjev, da bi z dnevnega reda spravili primer, ko so menedžerji dvakrat povsem ignorirali sodni ukaz, naj nehajo prodajati ponarejena oblačila blagovne znamke Tommy Hilfiger.

Wal-Mart, kakršnega je ustvaril Sam Walton, je primer ogromne moči (in njene zlorabe) orjaških prodajalcev na drobno in njihovega zločestega vpliva na vse, od sindikatov do okolja. Če je sta hipermarket in supertrgovina katedrali potrošniškega kapitalizma, mora biti Sam Walton njun bog v nebesih.

JANEZ PENCA
Vir: New Internationalist

Damjana

Pogovorite se s Siemensom.

Mlada, nadkomunikativna, izrazito podtelefonirana, od nedavnega brez mobilnega telefona, ne po lastni krivdi, išče primerno napravo za pisno in besedno komunikacijo poslovne in zasebne narave, prenos informacij, dolgoročno tudi za širše elektronsko komuniciranje. Ponudbe pod: trenutno brez.

SIEMENS
M35i (WAP)

Mobitelova ponudba:

nakup telefona **Siemens M35i / WAP** po posebej ugodni ceni **35.000 SIT*** (običajna prodajna cena 63.900 SIT)

Pogoji: sklenitev novega naročniškega razmerja Mobitel GSM ali podaljšanje obstoječega za najmanj 18 mesecev.

*Telefon je zaključen na omrežje Mobitel GSM. Ponudba velja do razprodaje zalog.

SVOBODEN KOT PTICA
WWW.MOBITEL.SI

Dodatno pokojnino
bomo izplačevali
več kot
60.000 ljudem.

Zakaj je ne bi
tudi vam?

PRVA
POKOJNINSKA
DRUŽBA

Sodelovanje bogati

Novomeščani glasni kot "Grobarji"?

Nocoj ob 20.30 bodo košarkarji Krke Telekom igrali najpomembnejšo tekmo Suprolige do sedaj - Želijo si podpore s tribun, kakršne je bil deležen Partizan v Beogradu

NOVO MESTO - Košarkarji Krke Telekom se bodo nocoj ob 20.30 doma v dvorani Leona Štuklja pomerili z nemškim moštvom Bayer 04 iz Leverkusna, ki ga tako kot Novomeščane podpira farmacevtsko podjetje. Za obe moštvi je tekma izredno pomembna, saj bi si z drugo zmago bistveno popravili položaj na lestvici in se ločili od moštev, ki se bodo borila za uvrstitev med osem ekip, ki bodo nadaljevale suproligaško tekmovalje v drugem delu. V novomeškem taboru so trdno odločeni, da bodo nocoj dosegli drugo zmago, pri tem pa jim bo zelo prav prišla podpora s tribun. Če se bodo novomeški navijači izkazali vsaj približno tako, kot so se Beograjčani v dvorani Pionir pred tednom dni, ze za novo zmago Krke Telekom ni bati.

Bayer je v prvem krogu premagal Planjo Basket s 84:76, v drugem izgubil z belgijskim Ostendjem z 82:90, v tretjem krogu so Nemci morali priznati premoč turskemu Efesu Pils-

Igralci moštva TSV Bayer 04: 4 Chuck Evans (180 cm, ZDA), 5 Goran Kovacev (186, Nemčija), 6 Gordon Geib (1.84, Nemčija), 7 John Best (203, ZDA), 8 Markku Larkio (203, Finska), 10 Mike Hansen (185, Španija), 11 Matthias Weber (198, Nemčija), 12 Hansi Gnad (208, Nemčija), 13 Aleksander Lohmančuk (206, Ukrajina), 14 Björn Gieseck (207, Nemčija), 15 Steven Hutchinson (200, Nemčija).

nu, ki jih je ugnal s 97:88. Bayer 04 je tako v podobnem položaju kot so Novomeščani, čeprav je zaradi boljše razlike v danih in prejetih točkah na lestvici za dve mesti pred njimi.

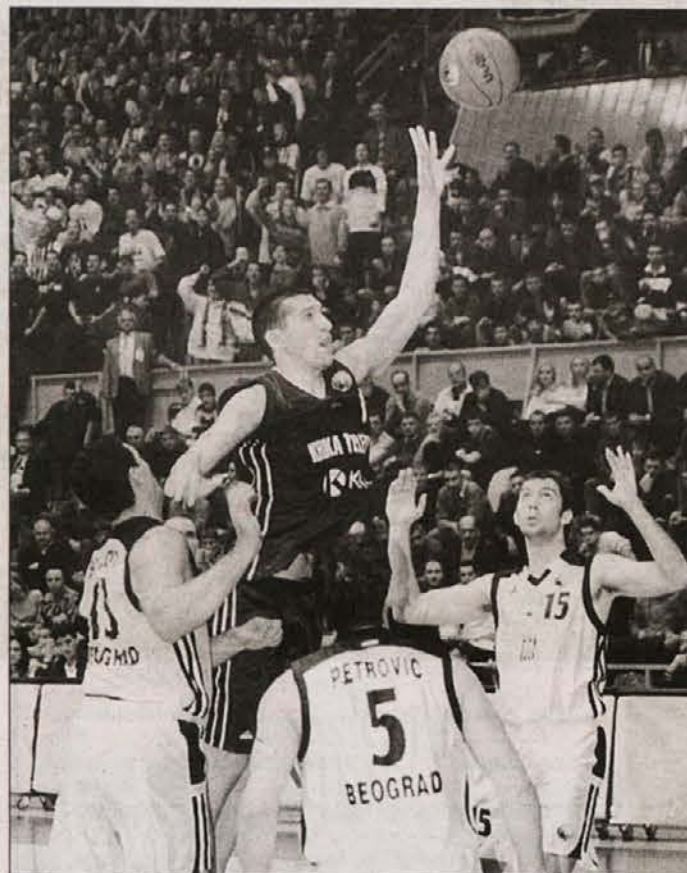
Novomeški košarkarji bodo morali biti tokrat še posebej pozorni na

29-letnega 203 cm visokega Američana Johna Besta, ki je na tekmi z Efes Pilsnom nasul Turkom kar 33 točk, od petih poskusov za tri točke pa je bil uspešen kar štirikrat. Če temu pristojemo še 9 skokov in 3 ukradene žoge, je jasno, za kakšnega košarkarja gre, žal pa v novome-

ški vrsti ni več Matjaža Smodiša, saj bi bil njun dvoboj posebna poslastica. Poleg Besta igra Nemcev temelji še na njegovem precej nižjem rojaku Chucku Evansu, ki pa je na zadnji tekmi dosegel le tri točke. Zelo nevaren zna biti tudi ukrajinski reprezentant Aleksander Lohmančuk.

Razen Jevtoviča, ki se bo tovarišem na igrišču pridružil šele v drugem delu, so vsi ostali zdravi in dobro pripravljeni, kar velja tudi za Davisona in Dončiča. V dresu Krke Telekom bo tokrat prvič na uradni tekmi igral 19-letni Hrvat Martin Mihailović. 209 cm visoki krilni center, ki je v Novo mesto prišel z Reke.

I. V.

DROBNJAK NAD VSEMI - Dragiša Drobniak (na sliki med metom) se je na tekmi s Partizanom izkazal z nekaj dobrimi potezami, s 15 točkami pa je bil poleg Arapovića tudi najboljši strelec svojega moštva. (Foto: M. Klinec)

Lukčevi plesalci v mednarodnem razredu

KRŠKO - Na državnem kvalifikacijskem plesnem turnirju v Kranju sta plesalca Posavskega plesnega kluba Lukec Sebastijan Vodlan in Anamarija Pangršič med starejšimi mladinci A v standardnih in latinsko-ameriških plesih osvojila drugo mesto, v standardnih plesih pa sta na tem tekmovalju dosegla dovolj točk, da sta prestopila v mednarodni razred. Na istem tekmovalju sta Luka Vodlan in Amadeja Plevel med pionirji B osvojila 5. mesto v standardnih in šesto v latinskoameriških plesih, medtem ko sta Tadej Drakulič in Katarina Račič v standardnih plesih uvrstila na šesto in v latinskoameriških plesih na sedmo mesto.

Partizanov mat v nekaj potezih

Tri četrtine so imeli novomeški košarkarji v Beogradu vse niti v svojih rokah, potem pa jih je Partizan "povozil" - V Sežani je bilo za zmago dovolj nekaj minut

NOVO MESTO - Samo trener Krke Telekomaleš Pipan in Franjo Arapović sta pred več kot desetletjem že izkusila, kako je igrati tekmo v dvorani Pionir v Beogradu pred fanatičnimi Partizanovimi navijači, vsi ostali so premladi, da bi okusili čare nekdanje jugoslovanske zvezne košarkarske lige, pred razpadom nekdanje skupne države verjetno poleg NBA najmočnejše lige na svetu. Četrtekova tekma tretjega kroga Suprolige med Krko Telekomom in Partizanom je markateremu starejšemu ljubitelju košarke obudila spomine na tiste čase.

Ko je Simon Petrov na začetku tekme dvakrat zadel trojko in je Krka Telekom povedla z 8:4, se je divji košarkarski ples v dvorani Pionir začel. Novomeški košarkarji so začeli izvrstno in vse do zadnje četrtine so držali vse niti v svojih rokah, Simonu Petrovu je kasneje "ostrostrelska merilna naprava" odpovedala, a se je za črto metov za tri točke postavil Franjo Arapović in oba meta zadel.

Ko je Krka Telekom sredi druge četrtine vodila z 12 točkami prednosti, je moral trener Pipan zaradi treh osebnih napak na klop poslati do tedaj najboljšega na igrišču, Franja Arapovića, in partizanovci so dobili krila. Tretja četrtina je bila precej izenačena, a so si Novomeščani pred koncem le zagotovili štiri točke nasoka.

V prvih petih minutah zadnje četrtine je ob fanatični podpori srbskih navijačev Partizan z delnim izidom 17:2 odločil zmagovalca tekme. Novomeški košarkarji so se dobesedno ustavili. Njihovo neodločnost v napadu so izkoristili v hitrimi akcijami v napadu, ki sta jih zaključevala prvi mož beograjske ekipe Miroslav Berić in do tedaj neopazni Džan Marković, dosegali točka za točko. Novomeščani, so tudi v obrambi popolnoma popustili, celo Franjo Arapović je s spušenimi rokami le nemo opazoval, kako se Srbi sprehajajo pod njegovim košem. Tekme je bilo konec.

Tekmo 6. kroga s Kraškim zidarjem je trener Pipan lahko izkoristil tudi zato, da je spočil igralce, ki jih bo danes potreboval na tekmi supro-

Tudi v Brežicah zmagal Kastelic

BREŽICE - Na šahovskem turnirju ob prazniku občine Brežice je nastopilo 30 šahistov iz Slovenije in Hrvaške. Zmagal je Marjan Kastelic nad Zdenkom Jusičem in Zvonimirjem Meštrovičem. Med mladinci je bil najboljši Primož Novak, med mladinkami pa Mirela Ahmatović.

I. V.

besedo imajo številke

KOŠARKA
Suproliga, 3. krog - **PARTIZAN : KRKA TELEKOM** 77:67 (16:21, 33:38, 51:55)

Beograd, 2. novembra, športna dvorana Pionir, gledalcev 7000, sodnika: Tošev (Bolgarija) in Vargedis (Grčija).

PARTIZAN: Bogojević 3, Ilievski 2 (0:1), Čubrilo 3 (1:2), Marković 11 (1:1), Berić 28 (10:15), Varda 9 (1:2), Bulatović 13 (1:3), Čanak 8.

KRKA TELEKOM: Anzulović 10 (2:2), Dončič 10 (1:4), Petrov 13 (2:2), Davison 2, Grum 2, Drobniak 15 (5:8), Ščekić (0:2), Arapović 15 (3:4).

Prosti meti: Partizan 14:24, Krka Telekom 13:22.

Met za dve točki: Partizan 21:48, Krka Telekom 15:36.

Met za tri točke: Partizan 7:18 (Berić 4, Marković 2, Bogojević), Krka Telekom 8:20 (Petrov 3, Anzulović 2, Arapović 2, Dončič).

Skoki: Partizan 38 (23 + 15), Krka Telekom 28 (23 + 5).

Osebnе napake: Partizan 25, Krka Telekom 23.

Pet osebnih: Ilievski (37).

Ostali izidi v skupini B: Scavolini Basket (Italija) : Iraklis Solun (Grčija) 90:70, Efes Pilsen (Turčija) : Bayer 04 Leverkusen (Nemčija) 97:88, Ostende (Belgija) : Maccabi Tel Aviv (Izrael) 80:94, Plannja Basket (Švedska) : Pau Orthez (Francija) 62:75.

Lestvica: 1. Maccabi Tel Aviv 6, 2. Pau Orthez 5, 3. Ostende 5, 4. Efes Pilsen 5, 5. Partizan Beograd 5, 6. Scavolini Basket 4, 7. Bayer 04 Leverkusen 4, 8. Krka Telekom 4, 9. Iraklis Solun 4, 10. Plannja Basket 3.

Liga Kolinska, 6. krog - KRAŠKI ZIDAR : KRKA TELEKOM 72:87 (15:23, 37:44, 57:63); **KRAŠKI ZIDAR:** Pešić 12, V. Petrović 2, Razić 28, Šušić 12 itd.; **KRKA TELEKOM:** Anzulović 5 (1:2), Davison 20 (4:4), Grum 25, Drobniak 11 (2:3), Ščekić 26 (2:3). **Prosti meti:** Kraški zidar 11:15, Krka Telekom 9:12. **Met za tri točke:** Kraški zidar 7:16 (Likar 2, D. Petrović 2, Razić 2, Pešić), Krka Telekom 6:11 (Grum 3, Ščekić 2, Drobniak). **Osebnе napake:** Kraški zidar 18, Krka Telekom 20.

Lestvica: 1. Krka Telekom 14, 2. Union Olimpija 13, 3. Pivovarna Laško 12, 4. Geoplin Slovan 11, 5. Kraški zidar 11, 6. Helios 10, 7. Savinjski Hopsi 10, 8. Kemoplast Alpos 9, 9. Triglav 9, 10. Zagorje Banka Zavarje 9, 11. Rogla 9, 12. Loka kava 9.

ROKOMET

1. SRL, moški, 4. krog - TRIMO TREBNJE : CELJE PIVOVARNA LAŠKO 22:40 (12:19); **TRIMO TREBNJE:** Imperl, Šafarić 3, Ostanek, Mežnaršič, Kozomara 2, Radelj 1, Kozličić 1, Šavrič 3, Zupančič, Likavec 7 (4), Pekolji, Gradišek 2, Škof, Lavrnić 3; **CELJE PIVOVARNA LAŠKO:** Torlo, Kuličenko, Vugrinec 2, Šer-

bec 4, Šantl 1, Pajović 7, Stefanović 4, Pungartnik 8, Perić, Tomšić 6, Bedeković 3, Praznik 1, Žvižej 2, Kokšarov 2 (1). **Sedemmetrovke:** Trimo Trebnje 7 (4), Celje Pivovarna Laško 1 (1). **Izključitve:** Trimo Trebnje 8, Celje Pivovarna Laško 12 minut. **Rdeči karton:** Lavrnić (55.).

DOBOVA : MOBILTEL PRULE 67 23:29 (12:12); **DOBOVA:** Medved, M. Urbanč, Bogović 5, Voglar 2, Barišić 2 (1), I. Deržić 3, D. Urbanč 6 (3), Plazar 2, S. Deržić 2, Stanec 1, Kušič, Supančič; **MOBILTEL PRULE** 67: Šimon 3, Lubej 3, Sokolov 8, Milosavljević 6, Puc 3 itd. **Sedemmetrovke:** Dobova 7 (4), Mobitel Prule 67 8 (8). **Izključitve:** Dobova 12, Mobitel Prule 67 10 minut. **Rdeči karton:** Puc (24.), I. Deržić (43.).

INLES RIKO : TERMO 25:28 (10:13); **INLES RIKO:** Grm, Lesar 3, G. Ilc 10 (3), J. Ilc, Ivanec, Zbačnik, Pajnič 5, Henigman, Kersnič, Ne. Hojč, Merhar 1, Djukić, Škaper 5, Na. Hojč 1; **TERMO:** Dolinar 5, Frelih 4, Jakac 5, Vešligaj 5, Keše 3 itd. **Sedemmetrovke:** Inles Riko 3 (3), Termo 3 (2). **Izključitve:** Inles Riko 6, Termo 16 minut. **Rdeči karton:** Galof (56.).

Lestvica: 1. Celje Pivovarna Laško 8, 2. Mobitel Prule 67 8, 3. Prevent 7, 4. Avtomikolič Rudar 6, 5. Gorenje 5, 6. Velika Nedelja 4, 7. Trimo Trebnje 3, 8. Slovan 3, 9. Termo 2, 10. Jadran 1, 11. Dobova 1, 12. Inles Riko 0.

1. SRL, ženske, 7. krog - SAVA KRANJ : GRAMIZ KOČEVJE 23:22 (9:11); **lestvica:** 1. Krim Neutro Roberts 14, 2. Olimpija 14, 3. M-Degro Piran 10, 10. Gramiz Kočevje 0.

ODBOJKA

1. DOL, ženske, 5. krog - TPV NOVO MESTO : B&L UTRIP ŠEMPETER 2:3 (18,-24,-17, 12,-14); športna dvorana Marof, 50 gledalcev, sodnika: Mirnik (Kamnik) in Lesizza (Nova Gorica); **TPV NOVO MESTO:** Horvat, Nenčeva, Muhič, Vernig, Rajak, Žužinjak, Stangelj, Majstorovič, Borki, Uhan, Mijajlovič, Križ. **Lestvica:** 1. NKBM Meltal Maribor 18, 2. Ljubljana 13, 3. Kemiplas Koper 12, 4. B&L Utrip Šempeter 10, 5. HIT Nova Gorica 8, 6. TPV Novo mesto 5, 7. ZM Ljutomer 5, 8. Venus Frupi ŠOU 3, 9. Formis Bell Miklavž 3, 10. Elektrolistika Ptuj 1.

NOGOMET

2. SNL, 14. krog - FEROTERM POHORJE : ELAN GRANIT COMMERCE 0:5 (0:0); streli: 0:1 - Vončina (47), 0:2 - Kovačević (50), 0:3 - Vončina (54), 0:4 - Pavlovič (56), 0:5 - Struna (81).

Lestvica: 1. Živila Triglav 29, 2. Elan Granit Commerce 29, 3. Jadran Šepič 26, 4. Ljavar Ivančna Gorica 26, 5. Esotech Šmartno 25, 6. Nafta 25, 7. Zagorje 24 itd.

Za TPV usodna nekdanja soigralka

Lanska TPV-jevka Kopilova je Šempetrčanke popeljala do zmage na novomeškem parketu - Zmaga Žužemberčanov v gosteh - Novomeščani prvič v sezoni

Odbojkarice novomeškega TPV-ja so v petem krogu na domačem igrišču doživele svoj tretji letošnji poraz, a so osvojile vsaj točko. Tokrat so bile zanje usodne novinke v ligi, odbojkarice B&L Utripa Šempetra, pri katerih igra tudi Kopilova, ki je lani nastopala za TPV. Novomeščanke so v prvem nizu povedle s sedmiimi točkami razlike in prvi niz zlahka dobile. V drugem nizu so bile po izenačenju igri po zaslugi Kopilove na koncu uspešnejše Šempetrčanke, ki so dobile tudi tretji niz. V četrtem nizu so Novomeščanke spet zaigrale, kot znajo, in brez večjih težav osvojile niz. V skrajšanem petem nizu pogosto odloča tudi sreča, ki je tokrat stala na strani gostij. V soboto se bodo Novomeščanke v Kopru pomerile s tamkajšnjimi Kemiplasom.

Žužemberčani so igrali v gosteh s predzadnjevrščenimi Črnučami, ki so se jim resneje upirale le v drugem nizu, ki so ga Suhokranjci dobili šele po podaljšani igri z 28:26. Po petih krogih je Žužemberk na lestvici s tremi zmagami in dvema porazoma šesti. V soboto se bodo doma pomerili z zadnjevrščenimi Poljčanami. Kočevke so igrale v Mariboru s Taborom in tekmo izgu-

bile z 0:3, izrazito podrejeno vlogo pa so igrale le v tretjem nizu. Z eno samo zmago so Kočevke po petih krogih zadnje, vendar so bile po enkrat uspešne še štiri ekipe, s katerimi se bodo Kočevke potegovala za obstanek v drugi ligi.

V vzhodni skupini tretje lige so odbojkarji novomeške Krke prvič v sezoni zmagali. V gosteh so s 3:0 ugnali Mehanizme Kropo in so na lestvici osmi. Kočevje je v Kamniku z 1:3 izgubili z drugo ekipo Žurbi

Teama, na lestvici pa so z dvema zmagama in dvema porazoma peti. Med dekleti so v zahodni skupini tretje lige Črnomaljske doma s 3:0 ugnale Kostak Elmont, Semičanke pa so v Izoli z 0:3 izgubile s Hoteli Simonov zaliv. Črnomaljske so na lestvici druge, Semičanke pa enajste.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

Nogomet

zadnji, 15. krog, jesenskega tekmovalja

NK ELAN GRANIT COMMERCE : NK JADRAN ŠEPIČ

Novo mesto, stadion Portoval,

nedelja, 12.11.2000, ob 14. uri.

Pokrovitelj

GRANITCOMMERCE

Saloni keramičnih ploščic in kopalniške opreme

Novo mesto, Ljubljana, Maribor, Brežice, Beltinci

Rokometaši popolnoma praznih rok

Vsi trije rokometni prvotilgaši so igrali doma in izgubili - Trebanjci s Celjani zdržali le 20 minut - Dobovčani so se dobro upirali Prulčanom - Ribničani lahko drugače

TREBNJE - Trebanjski rokometiški so na začetku tekme proti državnim prvakom igrali precej bolje kot dva tedna pred tem proti Prulčanom. Očitno je trenerju Mišu Toplaku le uspelo nekako uigrati mlado in zadnji trenutek v vseh vetrov zbrano moštvo. V osmi minuti so Trebanjci vodili s 4:2, izid pa je bil v prvih 20 minutah še večkrat izenačen. Proti koncu prvega polčasa so Trebanjci nekajkrat nekoliko nesrečno izgubili žogo, kar so Celjani izkoristili in s hitrimi protinapadi brez težav prišli

do prednosti, ki je domačinom vzela ves pogum. V drugem polčasu so Trebanjci povsem popustili, razlika je hitro narasla v korist državnih prvakov, ki so si po desetih minutah nadaljevanja že priigrali deset zadetkov prednosti. Srečanje je bilo odločeno, v končnici pa sta oba trenerja v igro poslala rezervne igralce.

DOBOVA - Ljubljanci se v Dobovi niso kaj posebej trudili, kar bi se jim lahko tudi maščevalo. Dobovčani se pač niso ustrašili favoriziranih tekmecev, ki so, presenečeni nad čvrsto igro domačinov, začeli delati napake in ob polčasu je bil izid izenačen. Dobovčani so enako pogumno nadaljevali tudi v drugem polčasu, ko so po treh minutah igre vodili s 14:12, potem pa so se Prulčani zbrali in po zaslugi reprezentančnega vratarja Bena Lapajnetja, ki je obranil tudi tri sedemmetrove, le prišli do pričakovane zmage.

RIBNICA - Škofjelčani so v Ribnici prišli do zmage lažje, kot so

pričakovali, po izidu 3:3 so dosegli štiri zaporedne zadetke in doseženo razliko obdržali do konca tekme, čeprav so se jim Ribničani 7 minut pred koncem približali na 20:21, vendar je Natan Hojč v hitrem nasprotnem napadu napravil priložnost za izenačenje in morebiten preobrat.

Turnir trojk

KOSTANJEVICA - Športno društvo Kostanjevica na Krki bo v nedeljo, 12. novembra, ob 9. uri v telovadnici osnovne šole Jožeta Gorjupa pripravilo košarkarski turnir trojk. Prijavite se lahko po telefonu 041 847 807 (Vinko Stopar) ali 041 456 207 (Mitja Šantej).

LAVRNIČ OBETA - Takole je visoki novinec v trebanjskem moštvu Mane Lavrnič dosegel enega od treh zadetkov na tekmi z državnimi prvaki. V trebanjskem klubu menijo, da mladega Lavrniča čaka še lepa rokometna prihodnost. Aleš Pajovič (8), eden najboljših rokometarjev na svetu, ki se mu je, stoječ v vratarjevem prostoru, takole umaknil, pa je bil neprimerno bolj uspešen, saj je mrežo treh trebanjskih vratarjev zatresel kar sedemkrat. (Foto: I. Vidmar)

Špela zablestela v Franciji

Trinajstletnica enakovredna mladinkam na odprtem prvenstvu Francije - Murn četrtfinalist na Madžarskem

MIRNA - Na mednarodnem mladinskem prvenstvu Francije v badmintonu v Grénoblu se je izkazala

Na mednarodnem prvenstvu Madžarske v badmintonu je član mirnškega Toma Aleš Murn nastopil v četrtfinalu igre moških dvojic. Igral je skupaj z našim najboljšim badmintonistom Andrejem Poharjem. V prvem krogu sta z 2:0 premagala ciprski par Constantinou - Lazarou, v drugem krogu pa prav tako z 2:0 Madžara Csiszerja in Toth. V četrtfinalu sta ju ugnala odlična Indijca Sanave in Diju. V igri posameznikov je Murn izpadel v prvem krogu, Dušan Skerbiš in Ziga Strmole pa sta nastop končala že v kvalifikacijah.

13-letna igralka mirnškega Toma Špela Silvester, ki se je v boju s precej starejšimi tekmicami do 19. leta starosti prebila vse do četrtfinala, kjer je izgubila z Belgijko Natalie Descamps s 3:11 in 5:11.

Njena leto dni starejša sestra Urška se je od nadaljnjega tekmovanja

poslovala v šestnajstini finala, pred tem pa je v svoji predtekmovalni skupini zmagala. V igri mešanih dvojic sta se Urška s Mihom Horvatom iz Lendave in Špela z Ljubljancem Sergejem Povhom uvrstili v četrtfinale oziroma med osem najboljših. I. V.

Novomeški alpinisti v Paklenici

NOVO MESTO - 11 članov alpinističnega odseka planinskega društva Novo mesto je zadnji konec tedna v oktobru izkoristilo lepo vreme za krajši alpinistični tabor v Paklenici v pogorju Velebit. V skupini je bilo 8 tečajnikov, ki so v okviru letošnje alpinistične šole opravili 24 vzponov srednje težavnostne stopnje.

Polovično uspešni

NOVO MESTO - V 5. krogu državnega kegljaškega prvenstva so dojenjski kegljači dosegli polovičen uspeh. V 1. B-ligi so Črnomaljške s 6:2 premagale Slovane, Trebanjke pa so v Mariboru z 0:8 izgubile z vodilnim Konstruktorjem. V moški 3. ligi zahod so Črnomaljške s 7:1 premagale Calcit Kamnik, Novomeščani pa so z enakim izidom izgubili v Pivki. (N. G.)

Vodi Kastelic

NOVO MESTO - Na oktobrskem hitropoteznem turnirju šahovskega kluba Novo mesto je zmagal Marjan Kastelic, drugi je bil Jože Pucelj in tretji Marko Picek. V skupnem vrstnem redu vodi Kastelic pred Rudmanom in Puceljem. (R. R.)

OB TEKMI PARTIZAN : KRKA TELEKOM

Samo smrt je zanesljiv posel

Huronsko rjovenje šestitociglave množice pod taktirko Partizanovih navijačev, imenovanih "grobjarji", v beograjski športni dvorani Pionir je s sočnimi šovinističnimi vložki in grožnjami v drugem delu tekme 3. kroga Suprolige med domačim Partizanom in Krko Telekomom po vodstvu Novomeščanov pripomoglo k preobratu v igri in zmagi domačega moštva.

Kdor minuli četrtek ni bil na beograjski tekmi med Partizanom in Krko Telekomom, težko doume, česa je zmogel "glas ljudstva". Novomeščani so bili v ZRJ in Beogradu sicer lepo sprejeti in ves čas varovani s policijskim spremstvom, toda tega, kar se je dogajalo že debelo uro pred tekmo pa vse do zmage domačih, ne more prikazati še tako verodostojen televizijski prenos. Polovico tribuna je bila napolnjenih že uro pred srečanjem, tudi za tamkajšnje razmere smešno nizka cena vstopnic 20 din (66 tolarjev) pa je napovedovala do zadnjega kotička napolnjen beograjski športni hram, ponos osemkratnih državnih in sedemkratnih pokalnih prvakov Jugoslavije, trikratnih zmagovalcev Koračevega pokala in evropskih šampionov leta 1992, ko je pri njih igral tudi nekdanji "Krkas" Ivo Nakić.

Po transparentih in drugih rek-

vizitih sodeč, so navijači prišli tudi od drugod, ne le iz prestolnice. Grobjarji iz Novega Sada so razgrnili 30-metrski transparent z zgornjim napisom: "Samo smrt je zanesljiv posel", napetost pa je rasla do vrelišča in eksplozije emocij, ko je napovedovalec oznanil predstavitev gostujočega moštva in kot zadnjega pri gostih s številko 15 napovedal Franja Arapovića. Vsebine krikov množice seveda ne bomo navajali, lahko pa si predstavljate kakšnih "komplimentov" je bil deležen Hrvat v novomeški vrsti sredi Beograda, po sodniškem pisku za začetek tekme pa so bili tako poimenovani že kar vsi novomeški košarkarji skupaj s kapetanom Simonom Petrovičem in, naj se sliši še tako neverjetno, z vsemi igralci Krke, ki pripadajo istemu narodu kot rjoveča množica na tribunah.

Ob vsej tej burki se je komisar Fibe bežavno smehljaj, saj gospod z Dunaja ni razumel niti črke, kaj šele besede. Stari maček Bora Stančević iz Fibe je že vedel, koga mora oziroma koga ne sme poslati na srečanje v Beograd. Gospod, ki mu je bila dodeljena vloga supervizorja na prizorišču spopada, pa je največ časa porabil s prizadevanji, kako bi fotografije stlačil za visoke reklamne rotopanoje in jim tako otežil delo. MARKO KLINC

GROBJARJI - Tekmo med Krko Telekomom in Partizanom so odločili fanatični Partizanovi navijači. Bolj kot se je bližal konec tekme, bolj glasni, žaljivi in do pasu slečeni so bili, v zrak dvignjeni prsti pa so nemo govorili tisto, kar se zaradi strašnega hrupa ni slišalo. (Foto: M. Klinc)

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

Ile ni več trener Ribničanov

Po četrtem zaporednem porazu je trener ribniških rokometarjev zapustil trenersko klop

RIBNICA - Potem ko so ribniški rokometiški tudi v četrtem krogu ostali brez točk in so se na prvotilgaški lestvici še utrdili na zadnjem mestu, je takoj po tekmi s škofjelškim Termom odstopil trener Inles Rika Janez Ile, ki je tudi po prespani noči svojo dokončno odločitev potrdil predsedniku kluba Ladu Orlu.

Klubske vodstvo zdaj išče novega trenerja, do njegovega prihoda pa bo ekipo vodil dosedanjí ilčev pomočnik Borut Troha, ki je tega že vajen, saj je pred leti moral za dalj časa voditi ribniško rokometno moštvo namesto Marka Šibile, ki je zaradi neizpolnjenih ciljev prav tako odstopil.

Vprašanje je, če ta edina kadrovska sprememba res uredila razmere v klubu, katerega moštvo je le blede senca tiste, ki je lani dosegala izjemne rezultate. Tedaj so Ribničani z borbenostjo premagali tudi boljše

ekipe, letos pa so odgovorili prav ključni igralci Natan Hojč, Lesar in Henigman pa tudi Škaper ni v najboljši formi. Edini izjemi sta Ile in Pajnič. Vse skupaj čudi, saj klub naj ne bi imel težav z denarjem, igralci pa redno prejemajo denarna nadomestila, ki niso majhna. Pravi razlog za malodušje bo moral najti novi trener, težka naloga pa čaka tudi upravo.

M. GLAVONJIC

Kočevke izgubile v Ankaranu

KOČEVJE - Tudi po šestem krogu so kegljačice Kočevja brez prvoligaške zmage. Tokrat so z 2:6 izgubile z Ankaranom. Mojca Nagy in Lidija Stevanjič sta bili tudi tokrat edini svetli izjemi v nerazpoloženi kočevski ekipi. (M.G.)

na domačem gradu pa nastopajo kostumirani. Letos so se udeležili prireditve in turnirjev pri Predjamskem gradu, Štanjelu, Bogenšperku, Celju in drugod.

Turjaški lokostrelci dosegajo zelo dobre rezultate, čeprav sekcija deluje šele dve leti. V kategoriji mladih lokostrelcev do 12 let je bil lani Andraž Gruđen prvak v svoji kategoriji. Matej Reis pa med kadeti (do 16 let) med najboljšimi tremi. V članski kategoriji se ne dosegajo najodličnejših rezultatov, a je na zadnji tekmi v kategoriji 3D, ki je bila na gradu Smlednik, Štefan Gruđen odlično tretji.

Sekcija prizadevno dela z mladimi lokostrelci. Med počitnicami so imeli na svoji strelski stezi za šolsko mladino redne treninge, z začetkom šolskega leta pa so treningi enkrat na teden. Nekaj težav imajo s financiranjem dejavnosti, zato nekateri že predlagajo, da bi se osamosvojili in ustanovili svoj klub oziroma društvo.

Izlet sevnških gasilcev

Iz Sevnice do prelepih Plitvic, nato vse do Trogira in Splita, domov pa skozi Kninsko krajino in Knin

Po pestrem in delovnem poletju smo se člani prostovoljnega gasilskega društva Sevnica septembra odpravili na dvodnevni izlet po sosednji Hrvaški. V zgodnjem sobotnem jutru smo se z avtobusom odpeljali proti naravnemu parku Plitvice, ki je s svojo lepoto navdušil vseh 52 izletnikov. Lepo sončno vreme pa je še prispevalo k dobremu razpoloženju in komaj smo čakali osvežitve v morju, katere so bili "ta korajžni" deležni na obali nasproti Kornatskih otokov.

Naslednja postaja popotovanja je bil Trogir. Ogledali smo si znamenito katedralo in ostale zanimivosti starega mesteca, proti večeru pa smo prispeli na cilj naše poti - v Kaštel Sućurac, kjer so nas nadvse gostoljubno sprejeli domačini in naši gostitelji DVD Mladost Kaštel. V družbi kaštelških gasilcev smo preživeli lep večer in se naslednje jutro razšli z željo, da se srečamo tudi pri nas v Sevnici. Poveljnik domačega društva nam je nato razkazal nekaj znamenitosti Splita. Žal smo se morali kar prehitro posloviti od morja in

Dalmacije. Pot smo nadaljevali skozi območje, ki je v nas obudilo spomine na leta, ko je v naši sosesčini divjala vojna. Kninska krajina: opustošene vasi, napol podrtje domačije, preresetane od krogel in granat, požgani gozdovi... Nemo smo zrl v ostanke človeškega sovraštva in borbe ter tako prispeli v Knin. Tam smo spoznali, da življenje kljub vsemu teče naprej. V DVD Knin so nam razkazali njihovo za naše razmere bolj skromno opremo, nato pa smo si ogledali še mogočno kamnito trdnjavo, zgrajeno v času turskih vpadov, ki kraljuje nad mestom.

Domov smo se vrnili pozno ponoči zadovoljni ter polni novih vtisov in spoznanj. Za prijetno druženje mladih in starejših gasilcev gre velika zasluga tudi našemu predsedniku Toniju Korenu. Njegovo mnenje: "Za dobro opravljeno prostovoljno delo se je treba ljudem oddolžiti ter jih spodbujati k prijateljskim odnosom in vztrajanju v humanitarni dejavnosti."

IRENA MAVRIČ

Besede so brvi do ljudi

Kaj se je zgodilo s slovensko besedo in s slovenskimi imeni

Beseda izraža misli, označi ljudi, kraj in državo. Beseda vzbudi lepe občutke, v nas izzove strah in jezo, z njo izražamo sebe. Po njih nas pozna svet, z njimi zvenimo in zapojemo po naše, po domače, in takrat je sporočilo popolno, kajti z besedo smo prenesli zven in podobo domovine. Te besede te prijazno pobožajo po ušesih, pridejo so srca, zato začutimo, da smo si blizu ljudje in stvari, o katerih teče beseda. Prav zato je pomembno, da o domačih stvarih in na domačih tleh govorimo slovensko.

Kaj se je zgodilo s Slovenci, da tako hitro povzemamo tuje besede? Zakaj z njimi označujemo svoje mesto? Kako drugače razložiti toliko tujih imen trgovin, glasbenih skupin in izdelkov, Kaj si predstavljate pod napisi, ki krasijo novomeški Glavni trg? Dodo's pub, Urko, Calvin Klein jeans, pa Big Star, Buttler in ime Hedera, ki krasijo veliko trgovsko hišo v Bršljinu. Videti je, da so avtorji slednjega le želeli biti domači, saj je hedera latinsko ime za bršljan. Ven-

dar, ali ne bi ta trgovska hiša z imenom Bršljinka povedala veliko več? Označila bi kraj ponudbe.

Prav to je namen besede - sporočilo. Za zvočno in pisno podobo naj bi zaznali vsebino, dejavnost ali kraj. Prav zato so ledinska imena novih naselij tako pomembna. Za njimi je hrib, gozd, smer ali rastlinje. Ulice s poznanimi imeni nam ne povedo, kje smo doma, saj prepoznamo le primke znane osebe. Tako ostajajo besede brez svojega poslanstva - sporočila.

Se vedno ne vem, kdo skrbi in bedi nad podobo imen. Kdo dovoli taka imena in kdo je torej kriv, da je toliko tujega na domačih tleh? Verjetno se ne zavedamo razkošja, ki ga nudi zven domače besede. Šele z domačo besedo stečejo vezi do ljudi.

So te besede koga zadele? Bo kaj drugače? Bo bolj po domače? Prostovoljno se javljam za pomoč pri preimenovanju in poimenovanju vsega tujega v našem Novem mestu.

ELIZABETA VARDIJAN

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Novo pokopališče za Novo mesto

DL 38, 21. septembra

Najbrž prelahkotno so novomeški svetniki pred kratkim sprejeli "Pravilnik o pokopališkem redu za mestno pokopališče Srebrnice", prvi in zaenkrat edini za tukajšnja pokopališča. Kar s trdo roko so se lotili urejanja pokopališkega ambienta in celo grobov, pri tem pa žal pozabili na našemu okolju lastno tradicijo izražanja piete do preminulih na pokopališčih. Tako so določili deloma tujeroden, vsekakor pa totalitarističen kanon, ki naj se mu podreduje vsi po vrsti.

Prava vojaška strumnost želi vladati v Srebrnicah, a nam ta danes sploh ni lastna. Živimo pač v času, ki priznava, spoštuje razlike med posamezniki in družbami.

A srebrniški pravilnik kdove zakaj vse to v dobrni meri in zelo avtoritativno zanika. Toda ali sploh more biti tak red močnejši kot kulturno izročilo kraja? Kdo sme ziniti prepovedati, da bi sadila dehteče rože na grobu dragega, jih iz tedna v teden zalivala in mu rahljala zemljo? Kdo sme družini ali rodbini odkloniti skupno zadnje počivališče? Kdo si drzne v okove nekaj ozko predpisanih centimetrov žaliti Novega mesta spoštovanje do njegovih velikih ljudi, ki smo jim doslej in jim želimo gotovo še v prihodnje tudi na grobu izraziti vse potrebno in posebno spoštovanje?

Pokopališča in grobovi govore o družbi in seveda ljudeh te družbe, so eden od dokumentov družbe in ljudi preteklosti, so pa tudi izraz odnosa sedanjosti do nje in njih. Razno, ki so živeli med nami, o pestri paleti razlik, tu manjših, tam večjih, ki nas delajo za časa življenja drugačne od soljudi. Med nami so poeti in politiki, so čisti in neobdobje, veliki in majhni, različni po telesu in različni po duhu, ti stari, oni komaj rojeni. Razlikujemo se med sabo kot posamezniki in razlikuje se naša majhna skupnost od ostalih skupnosti.

Skozi tisočletja poseljevanja prostora Novega mesta so se izkazali že zelo različni načini pokopa in oblikovanja grobov. Vsak od teh bi mogel služiti kot izhodišče današnjim tovrstnim maniram, vsekakor pa bi nihče, niti omenjeni pravilnik, ne smel spregledati vsaj načina, ki ga ta prostor privzema zadnja desetletja, celo stoletja. Tukajšnji grobovi se zadnja desetletja, celo stoletja, kažejo kot nizka, največkrat z negovanimi rožami zasajena gomila, zamejena v kamnit okvir. Nad grobom stoji nagrobno znamenje, včasih križ,

včasih pa kubasta plošča z vpisanimi imeni, letnicami rojstva in smrti, morda celo s slikami preminulih in epitafi. Velikost grobov in nagrobnikov, včasih pa tudi njihovo lokacijo na pokopališču, deloma določa, ali gre za grob posameznika ali morda za rodbinski grob, ter na drugi strani tudi to, ali je grob skromnega meščana ali pa morda od vseh cenjenega, priznanega, pomembnega. V neki meri se torej razmerja, ki veljajo v družbi živih, selijo tudi v ta mesta mrtvih. Grobovi ne govorijo o tem, da smo si po smrti vsi enaki, temveč govorijo, in naj to še naprej, predvsem o odnosu živih do življenja in dela preminulih, o velikosti izgube, praznine, ki je nastala z njihovim odhodom iz tostranstva.

Ne nazadnje pa je tudi esetsko doživljanje pokopališč (takšnih, kot jih imamo danes) pestro, bogato. Vsak grob tudi v tem oziru kaže tako duha časa in prostora kot duha samega preminulega ter njegovih svojcev misel o njem. Celota deluje pisano, morda komu celo kakofonično, a to je pač izraz tega, da je na današnjih pokopališčih poudarek dan predvsem posameznemu pokojniku in njegovemu grobu.

Žal bo, tako kaže, v Srebrnicah drugače. Tu bo celota impozantna, veličastna, harmonizirana, a njeni delčki skromni, brezizrazni, podobni drug drugemu. Kot kakšno vojaško pokopališče. Skoraj le imena na nagrobnikih bodo puščobno pričala o pokojnih. Srebrniško pokopališče, če ga bo obvladoval obstoječ pravilnik, bo lažen izraz naše družbe.

Ne cvetlice, te bo prepovedano saditi, pač pa bo trava vladala srebrniškemu pokopališču. Sem ter tja bo prišel koščen kosci in rezal vsenakrog.

TOMAŽ LEVIČAR
Novo mesto

Inter Tob v stečaju

DL št. 44, 2. novembra

Preveč zavajajoče je razmišljanje bivšega direktorja Inter Toba g. Jožeta Praznika, da je podjetje izgubilo zaupanje kupcev in dobaviteljev zaradi stavke. Dobaviteljem in kupcem je povsem jasno, da podjetje, ki ne izplačuje plač delavcem, ne more poslovati niti obstajati. Zgodba v Inter Tobu se ni pričela s stavko in končala s stečajem, kot upa in navaja njen direktor in to opisujejo časopisi. Njen pričetek se začne z nalogom direktorja, naj delavci nastopajo delo vsakih osem ur (16 ur na dan). Sliči se neverjetno, da so delavke to zdržale vse do nastopa sindikata Zveze delavcev Solidarnost. Preostanek časa med delovnimi izmenama so imele zaposlene žene in matere na voljo za ureditev družin, otrok, počitek ter za vrnitev nazaj na delo. Nekatere so si privoščile med tem celo eno do dve uri spanja in to se je dogajalo svetel in petek.

Ob neizplačevanju plač, regresa za letni dopust, prevoza na delo in drugega je bila stavka logična posledica. Direktor se stavkovnih pogajanj ni udeleževal. Tega, kar so s stavkovnim odborom podpisali njegovi pooblaščenici odvetniki, pa ni priznal, ker ni imel pravega namena, da bi se stavka končala. Na zahtevo našega sindikata je bil izvršen inšpekcijski nadzor. Inšpektor za delo je ukrepal hitro in odločno. Njegove ureditvene odločbe direktor ni spoštoval. Namesto ureditve protipravnih razmerij je delavkam izdal sklepe o prenehanju delovnega razmerja. Zaradi tega je inšpektor znova izdal nad dvajset zadržanih odločb. Direktor pa nič. Iz podjetja se je v tem času odvažalo vse, kar je bilo vred-

nega. Edini nadzor nad dogodki je opravljala stavkovna inšpekcija in dežurni stavkajoči delavci, ki so bili v podjetju neprekinjeno dan in noč. Tako stečaj v Inter Tobu dobiva jasnejšo podobo. Koliko je usoda delavcev negotova in od kdaj je ta negotovost ni povsem v odločitvi bivšega direktorja. Pravna služba ZD Solidarnost je v celoti spremljala njegove ukrepe in pravočasno vlagala vsa pravna sredstva, vključno s kazensko ovadbo, kateri bodo sledile še druge. Na potezi je država.

ZD Solidarnost:
predsednik
ALBER PAVLIČ

Spomladi bo zaživel Topliška vas

DL 44, 2. novembra

V prejšnji številki Dolenjskega lista je bil objavljen zapis pogovora z Janezom Beletom, vodjem tehnično-komercialne službe v OZ Hrast. Iz izjave gospoda Beleta izhaja, da je glavni krivec za zamudo pri gradnji Topliške vasi Občina Dolenjske Toplice. S to trditvijo ne morem soglašati, kar sem mu tudi osebno povedal. Da pa bi pravilno informacijo dobili tudi bralci Dolenjskega lista, prosim, da objavite naslednja pojasnila.

Obrotna zadruga Hrast iz Novega mesta (v nadaljevanju investitor) je leta 1996 kupila zemljišče v Dolenjskih Toplicah, in sicer v območju zidalnega načrta Na kamenju. Po veljavni zakonodaji bi investitor pred začetkom gradnje moral na MO Novo mesto vložiti zahtevo za odmero komunalnega prispevka. Odločba o odmeri komunalnega prispevka je tudi eden izmed pogojev za pridobitev gradbenega dovoljenja. Investitor tega leta 1996 ni storil, in če je čutil oviro v dejstvu, da se je takratna KS Dolenjske Toplice izločevala iz MO Novo mesto, bi to zahtevo lahko vložil takoj januarja 1999, kar pa se tudi ni zgodilo.

Z namenom, da bi Občina Dolenjske Toplice pomagala investitorju čimprej začeti z gradnjo, smo lansko leto podpisali pogodbo, s katero se je investitor obvezal, da bo komunalni prispevek plačal, takoj ko bo Občinski svet sprejel program opremljanja stavbnih zemljišč. Ta pogodba jim je torej omogočila pridobiti gradbeno dovoljenje brez odmere komunalnega prispevka v trenutku začetka gradnje. Pričakoval bi, da bi investitor to dejanje ocenil kot pomoč, ker se mu je ta obveznost na ta način prenesla v čas, ko naj bi po njihovih takratnih napovedih bili prodani že vsi apartmaji, torej bi bil njihov finančni vložek že povrnjen in tudi pričakovano oplenjen.

Investitor je zahtevo za odmero komunalnega prispevka vložil 27. septembra 2000 in 3. oktobra 2000 prejel odločbo o odmeri: 20. oktobra je investitor z novo vlogo zaprosil za odlog plačila komunalnega prispevka in še isti dan je bila izdana tudi dopolnilna odločba, ki upošteva investitorjeve želje za plačilo v treh obrokih (vsi trije v letu 2000).

V članku omenjene napetosti v Občinskem svetu nimajo nobene povezave z opisano problematiko. Celotno nasprotno, v rekordno kratkem času je Občinski svet na željo investitorja sprejel ZN Na kamenju, s sprejetjem programa opremljanja pa je naložil znatno finančno obveznost tudi Občini Dolenjske Toplice. Ta finančna obveznost pa ne predstavlja bremena, kajti investicije v turizmu so eden izmed prioritarnih razvojnih projektov občine.

FRANC VOVK
župan
Občine Dolenjske Toplice

Piknik župnijskega pastoralnega sveta

GRČEVJE - Člani župnijskega pastoralnega sveta Šentpeter - Otočec, nekateri njihovi družinski člani in domači župnik Blaž Gregorc so se na zadnje oktobrsko sobotno popoldne zbrali na košanem pikniku pri župnijski zidnici v Grčevju. Prijetno srečanje je v družbi harmonikarja Lojzeta ter ob prepevanju cerkvenih in narodnih pesmi prehitro minilo.

Protest črnomaljskega akademskega kiparja

Novogoriška izkušnja je dobra šola - študentje samovoljno odstranili skulpture

Akademski kipar Jožef Vrščaj iz Črnomlja je imel v 23 letih kar 41 samostojnih razstav ter na desetine skupinskih. A do letošnjega leta se mu nikoli ni zgodilo nič nepredvidljivega, še manj pa, da bi se kdo spril nad njegove kipe. V Novi Gorici pa je konec aprila letos prišlo do incidenta, zaradi katerega je Vrščaj, potem ko ni videl več druge rešitve, zadnji oktobrski četrtek protestiral v parku pred novogoriško občinsko stavbo.

Zgodba o njegovih novogoriških razstavi se je pričela že lani spomladi, ko je imel v organizaciji galerije Latobia v Grubarjevi kiparski galeriji v Ljubljani razstavo skulptur iz ciklusa Vrt na nebu. Lastnik galerije Artes iz Nove Gorice Dragan Abram je takrat predlagal, da bi razstavo prenesli tudi v Novo Gorico, Abram pa je prevzel pripravo razstave. Razstavo v velikem parku pred občinsko stavbo in gledališčem so odprli ob novogoriškem občinskem prazniku lanskega 9. septembra. Štiri okrog štiri metre visoke skulpture, narejene iz dveh delov, med seboj povezanih s pleksi steklom, v katerem je bilo živo srebro, so bile narejene iz železne konstrukcije in obložene v centimeter debel kerrock. V Novi Gorici naj bi bile na ogled dva meseca.

"V bližini razstavljenih del je disko, vendar je organizator že ob postavitvi rekel, da jih ne bo zavaroval češ, da je predrago. Neko noč so mladci eno od skulptur poškodovali, a jo je bilo mogoče popraviti. Potem pa sem zvedel, da ima občina namen odkupiti vse skulpture, in prosili so me, naj podaljšam razstavo, da bi se dogovorili o odkupu," pripoveduje Jožef Vrščaj. Toda zadnjega aprila letos so člani Kluba goriških študentov samovoljno odstranili skulpture, ne da bi avtorja sploh kaj vprašali. "Poleg tega dela niso opravili strokovno, ampak so vse, česar so se lotili, uničili. Travniki,

na katerem so stale skulpture, je tako velik, da bi bilo dovolj prostora za študentski žur, tudi če jih ne bi odstranili. Najbrž se jim tudi ne bi zgodilo kaj hudega. Dokaz za to je skulptura, ki so jo, potem ko so tri popolnoma uničili, pustili v parku," je zgrožen Vrščaj.

Jožef Vrščaj z izkušnjo več

Študenti so po Vrščajevih besedah sprva priznali krivdo in obljubili, da bodo plačali škodo. Potem pa se je zapletlo. Vrščajeva prva ponudba občini za odkup skulptur, ko so bile seveda še cele, je bila 95 tisoč nemških mark. Z občine so odgovorili, da bi bila zanje sprejemljiva cena šest milijonov tolarjev, s čimer se je Vrščaj strinjal. Ko pa so jih študenti uničili, so na občini rekli, da skulptur ne morejo odkupiti, ker jih ni. "Želel sem, da bi čim prej in s kompromisom rešili posledice neljubega dogodka. Zato sem ponudil občini v odkup dve poškodovani in eno celo skulpturo za 3,6 milijona tolarjev. Polovico te vsote bi torej odšteli za celo, po 900 tisočakov pa za poškodovani deli. Župan Črtomir Špacapan se je s ponudbo strinjal. Potem pa je rekel, da bodo odkupili le nepoškodovano, in so tudi odšteli 1,8 milijona tolarjev. Pozabil pa je, da smo se pogovarjali o kom-

pleksni rešitvi, in ko sem ga na to spomnil, je dejal, da so mu študenti rekli, da ni njihova dolžnost kar koli plačevati. In to kljub temu da so sprva priznali krivdo," pravi razočarani Vrščaj.

Črnomaljski akademski kipar zatrjuje, da je na kakršenkoli način hotel rešiti spor, ne da bi prišel v javnost. Nikakor pa ne razume, kako je mogoče, da je bil povabljen kot gost pomembnega kraja ob pomembnem prazniku, da so ga prosili za podaljšanje razstave, potem ko so bile skulpture uničene, pa je dobil brco v zadnjico. In ko zares ni videl nobene prave rešitve več, se je odločil za javen protest ob svoji skulpturi, ki še stoji v parku pred občinsko stavbo. Na transparentu, ki ga je razpel, se je spraševal, kje so njegove skulpture. Po naključju je bila ravno takrat pri županu novinarska konferenca, zato je tudi njega obiskalo veliko novinarjev. "Razen novinarjev in krajanov, ki so z odobravanjem sprejeli moj protest, ni prišel k meni nihče od odgovornih: ne župan, ne študenti in ne organizator razstave. Ena od novinarok mi je dejala, da je Špacapan rekel, da je občina odkupila dve skulpturi, kar ne drži, ter da so sedaj na potezi študenti," pripoveduje.

Vrščaj pravi, da bo še nekaj časa iskal odgovor na vprašanje, morda bo tudi ponovil protest, in če ne bo uspel, se bo odločil za tožbo. Trdi, da ne bo odnehal, ampak bo do konca iskal svojo pravico. Računa tudi na pomoč Zveze društev slovenskih umetnikov, če bo potrebna. "Krivda je namreč očitna, v Novi Gorici se bodo morali dogovoriti le, kdo jo bo sprejel. Jaz sem kriv le v toliko, da sem sprejel povabilo," meni Vrščaj in zatrjuje, da se je iz novogoriške izkušnje veliko naučil in da se mu kaj takšnega zagotovo ne bo več zgodilo, ker se bo pravočasno zavaroval.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Mladina in gore

TACEN - V soboto, 28. oktobra, ko je večina že veselo uživala počitnice, se je precej mladih planincev iz vse Slovenije pomerilo na regijskih tekmovanjih Mladina in gore. Mladi planinci iz Dolenjske, Bele krajine, s Kočevskega, iz Ljubljane z okolice in celotne Gorenjske so tekmovali v prostorih Policijske akademije v Tacnu. Med 31. stiničlanskimi ekipami se je tekmovala pod okriljem Planinskega društva Novo mesto udeležilo kar sedem ekip, in sicer: po dve iz osnovnih Šol Center, Dolenjske Toplice in Šmihel ter ena iz Grmske osemletke. Od njih se je med 13 ekip, ki se bodo že 18. novembra v Braslovčah pomerile z najboljšimi iz ostalih regijskih tekmovanj, uvrstili obe moštvi iz Centra ter po ena iz Dolenjskih Toplic in Šmihela.

M. G.

Srečanje starejših v Dobrnič

DOBRNIČ - KORK Dobrnič, Svetinje in Kneža vas so v soboto, 30. septembra, pripravile srečanje starejših krajanov, ki se ga je kljub slabemu vremenu udeležilo kar 58 krajanov. Kulturni program so pripravili učenci osnovne šole iz Dobrniča, za dobroto pa so poskrbele aktivistke RK. Posebne pozornosti sta bila deležna najstarejša udeleženca srečanja 89-letni Anton Lavrič iz Vrbovca in 86-letna Cilka Počrvina iz Rdečega kala. Srečanje je potekalo v prisrčnem vzdušju.

Zagorela kuhinja

LIBNA PRI KRŠKEM - Zaradi kratkega stika na električni napeljavi kuhinjske nape je 15. oktobra okrog 22. ure prišlo do požara v stanovanjski hiši v naselju Libna. Vnela se je napa, ogenj, ki so ga lokalizirali delavci PGE Krško, pa se je razširil na ostale kuhinjske elemente. Škoda znaša okrog 400 tisoč tolarjev.

Ljubljansko pismo

Pokojnine bodo!

A višje šele januarja 2001

Že pred volitvami smo zvedeli, da bo moral Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje najeti 31 milijard tolarjev posojila, da bi lahko pokojnine izplačeval sproti. Za upokojence nič kaj prijetna novica. Mnogi so se celo za skrbnjeno spraševali, ali pokojnine sploh bodo? Odkar pa je ZPIZ dobil odobritev za najete kredite, je že jasno, da bodo. Vendar letos ne bo nikakršne uskladitve pokojnin več. Naslednja naj bi bila (v skladu z zakonom) šele januarja 2001.

In zakaj šele v prihodnjem letu? Tako določa zakon. Na zadnji seji upravnega odbora ZPIZ Slovenije so se posebej poudarili, da se pokojnine usklajujejo v istih rokih kot plače zaposlenih, za katere veljajo kolektivne pogodbe in poseben dogovor, sklenjen med socialnimi partnerji (tudi ta je uzakonjen). Pred letošnjim letom pa je bilo, kot vemo, usklajevanje drugačno; pokojnine so se povečale vsakič, kadar so se plače povečale za poldrugi odstotek.

Letos so se pokojnine prvič povečale januarja. Na to povečanje so vplivala zlasti izplačila višjih plač (božičnice) v decembru, kar je uradna statistika objavila v januarju. Drugo povečanje pokojnin je bilo julija, ko je rast cen življenjskih potrebščin presegla štir odstotni prag, določen v dogovoru med socialnimi partnerji. Ker so bile povprečne plače maja letos za 2,8 odstotka večje kot novembra

lani, so se julija za toliko povečale tudi pokojnine. Skupno so se pokojnine letno povečale za 7,9 odstotka. Za enak odstotek so se maja letos povečale, v primerjavi s septembrom lanskega leta, tudi plače. Gibanje pokojnin sledi gibanju plač z dvomesečno zamudo. Po veljavni ureditvi bo torej prva naslednja uskladitev pokojnin opravljena šele januarja prihodnjega leta, nič prej. Na višino povečanja pa bodo spet vplivala različna izplačila pred novim letom (božičnice).

Z razmišljanjem, kako izboljšati pokojninski sistem, se v zadnjih mesecih ukvarja vse več Slovencev. Še posebno mlajši in srednji generaciji je dobro znano, da bo morala za finančno neodvisno in varno starost poskrbeti sama. V prihodnjih letih se bo namreč znesek pokojnine glede na neto plačo vseskozi zniževal, kar je glede na razmerje med zaposlenimi in upokojenimi v Sloveniji tudi razumljivo. Še do leta 1960 je bilo namreč to razmerje 5:1, sredi osemdesetih 3:1, pred letom 2025 bo 1:1, pozneje pa še slabše.

V tisku je na voljo veliko vabljivega branja, namenjenega predvsem se zaposlenim, kako poskrbeti za varno starost. Denarni zavodi objavljajo ob vabilih sedanjim in bodočim upokojencem tale nasvet za vse, ki se odločajo med rentnim, življenjskim in pokojninskim zavarovanjem: "Če bi bili radi deležni olajšav, potem je dodatno pokojninsko zavarovanje tisto, ki naj bi ga poleg plače vključili za pridobitev dodatne pokojnine. Če vam še kaj denarja ostane, se odločite za življenjsko ali rentno zavarovanje. Vsekakor (pa naj) imajo glavno vlogo pri vaši odločitvi starost, življenjski standard in temu primeren življenjski slog."

VINKO BLATNIK

Modni laboratorij

Fashion-Lab, v prevodu modni laboratorij, je najnovejši "izum" mlade generacije, "generacije prihodnosti" kot analitički sodobne družbe pravijo današnjim osnovnošolcem in mladoletnikom. Ti namreč niso le glavni uporabniki sodobnih tehnologij, kot so računalniki, video igre in različne vrste sodobnih aparatov, ampak tudi ustvarjalci "mehke" računalniške opreme (software).

In vanjo sodi tudi najnovejši oddelek za razvoj modnega oblikovanja v Sloveniji. Kot eden izmed osmih enot E-laboratorijuma, prvega kreativnega inštituta za raziskovanje skrajnih meja, ki od oktobra deluje na spletnih straneh WWW.E-LABORATORIUM.COM. V njem se bodo v prihodnje srečevali mladi kreativci z različnih področij ustvarjanja: grafični in modni oblikovalci, animatorji, likovni umetniki, računalniški programerji, filmarji, gledališčniki, pisci, fotografi, glasbeniki, ki bodo svoje ideje s pomočjo sodobne tehnologije prenašali iz materialnega v virtualni svet in obratno. Z deskanjem po globalnem spletu (internetu), z oblikovanjem najrazličnejših spletnih strani in postopne gradnje virtualnega mesta, v katero se bo s pritiskom na prave tipke vključil prav vsak. In če se vrnem na modni laboratorij: znotraj njega je prvo kolekcijo oblačil E-laboratorijuma že oblikovala prodorna stilistka Pia Premzl. Ustvarila je futuristično kostumografijo, s katero je opremila plesno-gledališko skupino za prvi multimedijški spektakel v okviru istega inštituta. Zanj je uporabila t.i. tehnomatere v srebrni barvi in prosojne sintetične tkanine, žice, pasove in ostale dodatke, ki simbolizirajo prihodnost.

Medtem ko je večini predstavnikov starejših generacij sodobna tehnologija preprosto nerazumljiva, še več, celo neuporabna, jo mladi razumejo kot osnovni medij medsebojnega sporazumevanja in ustvarjanja v prihodnosti. Tako vsaj kažejo raziskave, ki omenjeni pojav imenujejo kar "evolucija človeškega uma".

JERCA LEGAN

Tečaj plesne kulture

TREBNJE - Na osnovni šoli Trebnje že več let vsi učenci 6. razreda - letos nas je bilo 138 - obiskujemo deseterdni brezplačni tečaj plesne kulture, ki ga vodi plesna učiteljica zakona Vovk. Letošnji tečaj se je začel konec septembra in se zaključil pred jesenskimi počitnicami. Učiteljica sta nas poučila o plesnem bontonu ter naučila osnovne korake za čačaca, angleški valček in disko foks. Kaj smo se naučili, smo pokazali na zadnjem srečanju. Bilo je lepo, le da je prehitro minilo. Te ponedeljek bomo pogrešali.

PETER PEKOLJ

Z avstralskim potnim listom

DOBOVA - 42-letni Makedonac A. Z., ki je 30. oktobra z vlakom pripotoval na mejni prehod za mednarodni promet Dobova, se je pri mejni kontroli izkazal z avstralskim potnim listom na ime A. H.. Ker je policist ugotovil, da je A. Z. v potni list vstavil svojo fotografijo, so zoper njega podali kazensko ovadbo, nato pa so ga vrnili na Hrvaško.

Že šesto leto v. d. ravnatelja

V času Zupetovega ravnateljstva so se na razpise javili kandidati, ki so izpolnjevali pogoje

"Kako je to mogoče?" je vzkliknila sekretarka za osnovno šolstvo na ministrstvu za šolstvo in šport Angela Likovič, ko je prebrala: "Na osnovni šoli Frana Metelka Škocjan je že pet let zapored v. d. ravnatelj Anton Zupet. Letos ga je svet šole že šestič imenoval za v. d. ravnatelja. Doslej ni dobil soglasja ministra za šolstvo, ker ne izpolnjuje pogoja za učitelja ali svetovalnega delavca na osnovni šoli, nima 5 let ustreznih delovnih izkušenj, nima ustreznega naziva (svetnik ali svetovalec ali 5 let mentor) in nima visoke izobrazbe."

V letih ravnateljstva g. Zupeta so se na razpise javili kandidati, ki so izpolnjevali vse pogoje. Tako je bila tudi letos prijavljena kandidatka iz matične šole, ki bi po zakonu lahko bila imenovana za ravnateljico do vključno 1. septembra 2000. Vendar je svet šole na svoji seji 25. maja 2000 ugotovil, da noben od obeh kandidatov (ne Zupet ne Kovačeva) ne izpolnjuje pogojev. Tako je z javnim glasovanjem spet izvolil Zupeta za v. d. ravnatelja pred pridobljenim soglasjem lokalne skupnosti - občin-

skega sveta. Svet šole je vodil predsednik Janez Vrčec, kateremu je mandat v svetu šole potekel že pred dvema letoma.

Zanimivo se mi zdi tudi tole: na prvem sestanku sveta staršev 15. marca 2000 sem bil izvoljen v svet šole. Na šoli so nato ustanovili volilno komisijo, ki je ugotovila, da so bile volitve v svet šole nepravilne oziroma nedokončane. Na naslednjem sestanku sveta staršev 31. maja smo volitve dokončali. Uspel je namen volilne komisije, da tokrat nisem bil izvoljen v svet šole.

Menim, da je škoda, ker odhajajo iz šole oziroma se umikajo vsi, ki ne igrajo po notah g. Zupeta oziroma ki mislijo s svojo glavo. Morda

je škoda tudi v tem, da je neformalni pomočnik v. d. ravnatelja knjižničar, ki tudi nima veliko zveze s šolstvom, ker je inž. lesarstva in strokovnjak, kot pravi g. Zupet, čeprav ne pozna stroke. No, zveza je le v tem, da njegova žena uči slovenščino na OŠ Škocjan. Na šoli so nekateri zelo zadovoljni, ker jih ravnatelj pusti pri miru. Sicer pa ga sploh ni veliko na šoli, kar je morda dobro. Kot je slišati, mu je ravnateljstvo le odskočna deska v politiko: pravi, da bo župan. No, v Dolenjskem listu je že sedaj njegovo ime navedeno pred županovim, ko poročajo o dogajanjih v Škocjanu.

mag. EMIL SMREKAR
Zalog pri Škocjanu

Polom ni na robu poloma

Vaščani pogrešajo asfaltirano cesto - Posebnost Poloma je medved Marko - Lovci vedno poravnajo škodo

POLOM - "To vas imam zelo rad, čeprav mladostnega utripa ni čuti. S soprogo sva se odločila, da ostaneva in urediva domačijo. Tukaj sem

rojen in me veže idilično okolje, za goste je to božji mir," je povedal Marko Papež iz Poloma, vasice na Kočevskem, ki šteje petdeset duš. Pred leti je družina nekdanji hlev uredila v turistično kmetijo Štalca. Obiskovalcem ponujajo hrano, pridelano v domačem okolju, tudi značilen kruh. Cesta in pešpoti so primerne za sprehode in kolesarjenje, med katerimi vam pot prečkajo tudi divje živali.

Medvedji so se kar navadili na "sosed" in ne zahajajo v vas, čeprav se na robu gozdov pase veliko drobnice. Pri sosedih Blatnikovih je že četrto leto v "reji" medved Marko. Ko ga je gospodar našel na cesti, je tehtal slabe tri kilograme; prinesel ga je domov. Po pridobitvi ustreznih papirjev ga je iz hiše preselil v posebno kletko, v njej se sprehaja in malokdaj brunda. Na dan poje več kilogramov čokolade, najraje pije mleko. Rad se sladka s čokolado in drugim, za sladico je imel kot "malček" najraje sadje ali sladoled.

Za šankom največ střeže Jožica, Marko pa ta čas kmetuje. Prej je bil prevoznik. Zmanjkovalo je dela, zato se je poslovil od kamiona. "Kmetija je velika 84 hektarjev. Zemljo imam v najemu od Sklada kmetijskih zemljišč in gozdog RS. Okrog se pase čreda 160 ovac in jagneti, v hlevu pa hranim 14 krav in telet. Velikega zasluga ni, nekako pa se znajdemo. Najbolj nas tepe negotovost. Sprašujemo se, kaj bo jutri z mladim slovenskim kmetom. Na Kočevskem je kmetijstvo v posebnem položaju. Zemlja je v lasti države, mi ji plačujemo najemnino. Polom je na izrazito kraškem območju. Povsod štrli iz zemlje skalovje, zato pri nas z mehanizacijo nimamo kaj dosti čarati. Povrh pa za zamenjavo ali nakup novih strojev potrebujemo ogromno denarja. Ali naj grem po posojilo na banko in delam za obresti deset let?" se sprašuje.

Pogrešajo asfaltirano cesto. Čeprav so od regionalne ceste Kočevje- Novo mesto oddaljeni le pet kilometrov, do njih luči civilizacije preprosto ne segajo. Po vojni so sekali (in odvažali) les, da bi lahko zgradili "zlato cesto". Na občini Kočevje jim obljubljajo, da bodo ugodili zahtevam, a se bojijo, da se bodo morali še nekaj časa voziti po ovinkasti makadamski in prašni cesti.

M. G.

Posodobljena cesta Okič - Straški Vrh

STRAŠKI VRH - Predzadnjo oktobrsko soboto popoldne je na Straškem Vrhju najstarejši uporabnik Anton Medved starejši prerezal trak na 430-metrskem odseku ceste posodobljene ceste Okič - Straški Vrh. Troje gospodinjstev je prispevalo po več kot 300 tisočakov, manj pa lastnika dveh vikendov in še nekateri drugi uporabniki ceste. Predsednik gradbenega odbora Ivan Cajner je povedal, da so sami za okrog 4 milijone vredno naložbo zbrali preko 2 milijona tolarjev, preostalo sta prispevala vaška skupnost Okič in KS Boštanj ter uporabniki vodovoda. Cajner se je zahvalil vsem, ki so prispevali, da se danes lahko vozijo po asfaltu, in izrazil upanje, da jih bo uslišala tudi sevnjska občina, ko bodo zaprosili za manjkajoča sredstva, da bi cesto, ki je bila dolgo težko prevozen kolovoz oz. pot, posodobili v celoti.

NOVOMEŠČANI NA HRVAŠKEM - Na prireditvi "Slo rock", ki je bila minul teden v Dvorcu Gjalski v Zaboku nad Zagrebom, so se predstavile tudi skupine iz Novega mesta, in sicer: Ž Kovači (na sliki), Dan D in Stara pravda. Gostitelji so med glasbenimi nastopi na velikem platnu prikazovali posnetke s festivala Rock Otočec, ki jih je pripravila HTV in nekateri snemalci ostalih hrvaških televizij. (Foto: M. Kralj)

OBISK GASILCEV - Ob mesecu požarne varnosti sta učence podružnične šole Birčna vas konec oktobra obiskala poklicna gasilca iz Novega mesta. Radovednim učencem sta razkazala gasilski avto in opremo, pokazala pa sta tudi, kako se pogasi požar. Videli in izvedeli bi še mnogo zanimivega, če jih ne bi pregnale deževne kaplje. (Foto: H. Murgelj)

KOSTANJEVO DOPOLDNE - V vrtcu v Žužemberku so tudi letos v goste povabili dedke in babice svojih varovancev, ki so se vabilu svojih vnukov in vnukinj odzvali v velikem številu. Najprej so spoznali igralnice vrtca, kjer so jim malčki predstavili s kratkim programom, in skupaj z njimi zapeli nekaj slovenskih ljudskih pesmi. Ko pa je zadišalo po kuhanem in pečenem kostanju, se je prijetno druženje nadaljevalo na ploščadi pri vrtcu. Malčki so se sladkali z jesenskimi dobrotami, dedki in babice pa so srečanje izkoristili tudi za medsebojno druženje in veselo kramljanje s svojimi vnučki. Kljub meglenemu vremenu je v srcih vseh sijalo sonce. (Foto: P. Stravs)

NAKIT IZ KORUZE IN FIŽOLA - Pri spoznavanju narave in družbe so se v minulih mesecih v drugem razredu učili o različnih življenjskih prostorih. Drugošolarji podružnične šole Birčna vas pa so se pri likovni vzgoji preizkusili v izdelovanju zanimivih stvari iz jesenskih izdelkov. Oblikovali so tudi nakit: ogrlice in zapestnice iz koruze in fižola, ki so jih nato razstavili. Ob tej priložnosti je nastala tale spominska fotografija, nato pa so svoje stvaritve odnesli domov. (Foto: H. Murgelj)

Zahvala in izpolnjene želje

Uredništvu Dolenjskega lista se v svojem in imenu domačinov zahvaljujem za delo, ki ste ga vložili, da ste kljub prazničnim dnevom izšli v četrtek, 2. novembra, in tako razveselili vaše bralce. Posebna zahvala pa gre tudi uslužbencem Pošte v Trebnjem, ki so se odzvali proujni za poštni nabiralnik pri Mercatorju v Dol. Nemški vasi, ki je bila v začetku leta objavljena v Dolenjskem listu. Tukajšnji prebivalci, še posebej pa starejši, smo ga namreč zelo pogrešali. Kdor čaka - dočaka, pravi stari pregovor. Vsem lepa hvala!

FANI MALIŠIČ
Grm pri Trebnjem

PAPEŽEVI - Marko, Jožica in malček Matjaž gledajo v lepo prihodnost.

Zdaj še Južna Amerika

Jan Dujec iz Črnomlja in Boštjan Rožič iz Doblič bosta šest mesecev potovala po Južni Ameriki

ČRNOMELJ - Jan in Boštjan sta si letalski vozovnici za Južno Ameriko prislužila z najboljšo študentsko potopisno reportažo. Nagrado sta dobila v ljubljanskem klubu K4, kjer so študenti predstavljali svoja popotovanja. Janova in Boštjanova predstavitev osem-mesečnega potovanja po Aziji je bila po mnenju komisije najboljša. Prvotna nagrada je sicer bila letalska vozovnica za pot okrog sveta, a sta jo zmagovalca raje zamenjala. Za Južno Ameriko sta se odločila, ker je bila na radiu, ko sta prejela nagrado, južnoameriška glasba. Odletela bosta 9. novembra.

Tako kot na svojih dosedanjih popotovanjih po Aziji in Evropi tudi tokrat nimata načrta. "Pot sama pokaže, kam moraš iti," pravi Boštjan. Pomembno pa je, da se dobro razumeš s svojim sopotnikom, saj se na potovanju pojavijo tudi težave, zaradi katerih lahko pride do prepira. Janu in Boštjanu se to še ni zgodilo. Vsem celo priporočata, naj odidejo na podobno potepanje z osebo, s katero se želi jo poročiti, kajti če se v tem času par ne skrega, potem se lahko mirno poroči. Tudi če se odpraviš sam na pot, hitro najdeš prijatelje. Popotniki so namreč zelo komunikativni in prijazni.

Potovanje spremeni človeka. Kot je dejal Jan: "Potovanje ti da širino razmišljanja in življenja. Spoznaš ogromno ljudi, in ko živiš z njimi, spoznaš, kako razmišljajo različni ljudje. Potem postaneš bolj odprt, ne moreš biti nacionalist." Tako je Janovo in Boštjanovo geslo: "Povsod lepo, povsod doma."

Enoletni premor med potepanjem po Aziji in po Južni Ameriki sta izkoristila za diplomu. Jan je končal računalništvo, Boštjan pa geologijo, vendar bosta po vrnitvi oba nadaljevala študij. Jan se bo lotil magistrirja, Boštjan pa doktorata. Tik pred odhodom sta v Mladinskem kulturnem klubu v Črnomlju pripravila poslovnili večer s predstavitvijo potovanja po Aziji.

TONI GAŠPERIČ

Naj turisti vohajo?

"Malokdo ve, da razpolagamo zasebniki od Prelesja do Vinice z najmanj šesdesetimi prenočišči," se je jezil obkoljski gostilničar, ki slovi po odlično pripravljenih postrežih. Nisem mogel ugotoviti, na koga leti nejevolja: na novinarje, ki premalo pišejo o teh lepih krajih, na turistične delavce, ki ne izdajajo zgibank ali prospektov s potrebnimi podatki, ali morda celo na turiste, ki jim ne uspe po ne vem kakšnih poteh izvohati, kar jih zanima.

Možak, ki me je prepričeval, da prenočišča obstajajo, ni niti z besedo omenil sebe, tudi drugih lastnikov postelj ne. Mislim na to, da bi prav oni morali poskrbeti, da bi šel glas o prenočitvenih zmogljivostih po Sloveniji, ki glede obveščanja le ni tako zahtevna. Če človek poštno kihnje v Metliki, mu rečejo "na zdravje" v Kranju.

Samo negodovanje je pre malo, od njega lahko stakneš razjedo na želodcu, teže boš z njim spravljal v posteljo ribiča, lovca ali zgolj človeka, ki je prišel ob reko polnit baterije. Kdor riskira, ta profitira," pravi pregovor ali z drugimi besedami: če hočeš žeti, moraš najprej sejati. Brez nič ni nič. Tolar, ki bi ga lastniki sob z jogiji vložili v lastno promocijo, jim bi verjetno vrnil dva. Najmanj. Upajmo, da bo do tega spoznanja preteklo čim manj kolpe. Da se razumemo: ni štos le v prenočiščih, domače in tuje turisti bi bilo treba močnejše obvestiti tudi o belokranjski vinski cesti, o izviru Krupe, cerkvah pri Treh farah in tako naprej in tako nazaj.

SLOVENE NA VZHODNEM TIMORJU

Metličan v misiji "nemogoče"

V prvi samostojni slovenski misiji v okviru Združenih narodov (ZN) sta le dva člana: Franc Mišmaš iz Trnovca pri Metliki in Matjaž Marolt iz Maribora. Konec letošnjega marca sta namreč v okviru misije ZN za Vzhodni Timor UNTAET odšla v to daljno državo na enem od okrog 13.600 indonezijskih otokov.

Franc Mišmaš

Ko je Mišmaš dobil ponudbo za Vzhodni Timor, je najprej na zemljevidu pogledal, kje pravzaprav je ta otok. Potem je začel poizvedovati, kaj se tam dogaja, a mu je uspelo zbrati zelo malo podatkov. V roke pa mu je prišla knjiga dr. Beblerja iz leta 1965, kjer opisuje razmere na otoku. Vendar je zapiske jemal z rezervo, prepričan, da je po treh desetletjih in pol tam povsem drugače. A se je pošteno zmotil, kajti po njegovem se ni prav nič spremenilo. Sicer pa je Franc povabilo v misijo sprejel kot olajšanje, saj se je za to poslanstvo pripravil dve leti.

Pot v neznano

Mišmaš se je kot kriminalist v uradu kriminalistične službe Policijske postaje v Novem mestu leta 1998 prijavil na razpis za udeležbo v misiji Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi OVSE na Kosovu. Okrog 40 jih je takrat opravljalo teste iz psihofizičnih sposobnosti in znanja angleškega jezika. Eden pomembnejših pogojev je bil najmanj osemletno delo pri policiji. Izbrali so šest kandidatov, od katerih naj bi trije, med njimi Franc, odšli na Kosovo v prvem turnusu. Pozneje so se odločili, naj bi sredi lanskega januarja odšel le eden, in to naj bi bil Mišmaš. Vendar je tudi to padlo v vodo, saj je Zvezna republika Jugoslavija odklonila, da bi v misiji sodeloval prebivalec katere od nekdanjih jugoslovanskih republik. Mišmaš je bil torej vesel, ko je odhajal v Vzhodni Timor, čeprav je bila to pot v neznano.

Vzhodni Timor je bil do leta 1975 štiri desetletja pod Portugalcji. Takrat je upravo nad njim prevzela Republika Indonezija, Timorci pa so ves čas težili k osamosvojitvi. "V teh letih je bilo pobitih 250 tisoč ljudi, kar je ogromno, saj jih sedaj na 16 tisoč kv. kilometrih živi le še 750 tisoč. Dan potem, ko se jih je 30. septembra lani tri četrtine izreklo za osamosvojitve, pa se je začelo divjanje, in 90 odst. Vzhodnega Timorja je bilo porušenega in požganega. Največji problem pa je, da Timorci niso sposobni na demokratičen način sami vzpostaviti države, saj nimajo ne inteligence ne ustanov. Zato so prišli ZN, ki skrbijo za vse državniške posle," pojasnjuje Franc. Tako ZN tudi izobražuje ljudi, da bodo sposobni voditi državo. Zanimivo pa je, da domačini ZN ne marajo, četudi so jih v začetku spre-

jeli kot rešitelje. "Zatrjujejo, da bodo že sami vodili državo, čeprav je očitno, da tega niso sposobni. In če bi ZN zares odšli, bi bila tam zagotovo najpozneje po treh dneh državljanska vojna," pravi Franc na podlagi izkušenj, ki si jih je nabral v pol leta.

S kamni in mačetami nad policiste

Mišmaš je na Vzhodnem Timorju kriminalist v misiji civilne policije, ki je organizirana tako kot policija v razvitih državah. Vzhodni Timor namreč nima svojih policistov. Pred tremi meseci je enoletno šolanje na policijski akademiji, ki so jo ustanovili ZN, zaključila prva generacija petdesetih domačinov. A če bi bili prav vsi uspešni, bi lahko Timorci nadomestili vse tuje policiste v šestih letih. Sicer pa Franc svoje delo primerja z misijo "nemogoče".

"Ljudje so zelo nazadnjaški. Po času so sicer sedem ur pred nami, v resnici pa živijo nekaj stoletij za nami. Njihovo razmišljanje je povsem drugačno kot pri nas. Večina jih ne dela, dan pa jim mine tako, da gredo v mesto in opazujejo dogajanje. Zato se v trenutku, ko začnemo na primer koga obravnavati, nabere vsaj sto zija. Obravnavani seveda postane pogumen, zato ne čudi, da so pogosti napadi na policiste. Na srečo sam še nisem bil življenjsko ogrožen, tudi ranjen ne. Domačini so predvsem izurjeni v metanju kamnov, in če bi bila to olimpijska disciplina, bi bili gotovo prvaki. Ko začnejo z obmetavanjem, se navadno skrijem za avto, temu primerno so naši avtomobili tudi obtočeni. A ko začnejo mahati z mačetami, potegnem pištolo. So namreč zelo krvoločni in ubiti človeka je za ne toliko, kot nam reči dober dan. Z mačetami to opraviš na grozovit način. Najpogostejše odsekajo glavo in okončine," pripoveduje Franc.

Nemogoče razmere za delo

Poleg tega, da delajo v nemogočih razmerah, so policisti zelo slabo opremljeni. Nimajo logistične podpore ne računalnikov, stavbe so slabe, avtomobilov je na policijski postaji v glavnem mestu Diliju, kjer dela Franc, le 15, potrebovali pa bi jih vsaj 50. Poleg tega so v nemilosti tako kot tujci kot tudi kot policisti. Hkrati pa so varnostne razmere katastrofalne. Kako obremenjevanje je njegova deseterčlanska ekipa, pove že podatek, da obravnavajo kar 57 odst. vseh kaznivih dejanj na Vzhodnem Timorju.

Mišmaš in njegov kolega Marolt sta oktobra prišla na prvi dopust v domovino. "Delamo po osem, včasih tudi po dvanajst ur na dan. Potem imamo šest dni dopusta, ZN pa nam priznajo še poldrugi dan na mesec. A v enem kosu lahko izkoristimo največ osemnajst dni dopusta. Pogodbo imam sklenjeno za eno leto, ZN pa bi bili srečni, če bi jo podaljšal. Vendar velja slovenska omejitev, da jo lahko podaljšamo le za pol leta. A tega skoraj gotovo ne bom storil, kajti še kako bom potreboval počitek. Ne nazadnje pa je že leto dni, prebitih v nemogočih razmerah tik pod ekvatorjem, rekord. Mnogi odidejo, preden jim poteka pogodba," je dejal ob obisku v Sloveniji Mišmaš, ki ne taji, da že šteje dni do konca njegove misije "nemogoče".

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

FUNDACIJA TONETA KRALJA

Letos 100-letnica rojstva Toneta Kralja

Slikar in kipar Tone Kralj, dobitnik Prešernove nagrade za življenjsko delo, ki je bil rojen 23. avgusta 1900 v Zagorici v Dobropolju, je bil eden od pionirjev slovenskega ekspresionizma in nove stvarnosti. S stenskimi poslikavami je opremil okoli 40 cerkev, predvsem na Primorskem. Fundacija, ki skrbi za ohranitev umetnikovih del, je skupaj z ministrstvom za kulturo v letošnjem letu poskrbela za financiranje obnove stenskih poslikav v cerkvi sv. Helene na Premu pri Ilirski Bistrici. Na nedavnem srečanju pobudnikov obnove del Toneta Kralja smo se na Premu pogovarjali z nekaterimi izmed njih.

Mara Kralj, umetnikova vdova, nam je povedala: "Leta 1922 se je Tone vrnil iz Prage in takrat so ga zaprosili za slikanje figur v cerkvi na Premu. Predtem je poslikal domačo cerkev v Strugah, vendar mi je o tem pripovedoval šele po letu 1928, ko sva se poročila. Poslikave na Premu so precej uničene. Sedaj, ko poslikave restavrira, pa nekoliko nagajajo črno-bele fotografije poslikav, ki edine kažejo njihovo prvotno podobo. Zaradi propadajočih del je bila v januarju 1999 ustanovljena Fundacija Toneta Kralja, katere cilj je njegova dela obvarovati propada."

Obnova na Premu bo trajala tri ali štiri leta

Profesor Franc Kokalj iz oddelka za restavracijo pri Likovni akademiji vodi restavracijo stenskih poslikav v premski cerkvi: "Stenske poslikave na Premu so od vseh Kraljevih del najbolj uničene, saj je bil del cerkve dolgo brez strehe. Ko je Kralj začel s poslikavo na Premu, je nanašal oljnatu poslikavo na belež. Stena ni bila pravilno pripravljena za to tehniko, pa tudi sama tehnika ni primerna za stenske poslikave. Tako je stena zaprta in ne diha. Zato in zaradi vlage poslikave propadajo in, ravno v premski cerkvi so najslabše ohranjene. Najhuje je v levi stranski kapeli, ki smo jo pred leti zaščitili, sedaj pa poslikave snemamo s stene. Poslikave v ostalih cerkvah so v boljšem stanju, vendar niso dobro ohranjene. Večino poslikav bomo sneli s stene. Na barvno plast prilipimo platno, nato z drogov z zida snamemo poslikavo plast z nosilnim ometom v velikosti približno 1 x 1,2 metra. Zadnjo stran stanjšamo do zaželeno debeline, približno 0,5 cm, in nanjo pritrdimo kot nosilec poliestrsko mrežo s stekleno volno. Poslikave bomo tonsko obdelali v ateljeju le na tistih mestih, kjer so sedaj v ometu luknje. Nato jih bomo z nerjavečimi materiali pritrdili nazaj tako, da bodo od stene odmaknjene in vlaga na poslikave ne bo imela več vpliva. Po potrebi jih bomo lahko spet brez težav sneli. Ko bodo poslikave na steni, bomo dorisali le tiste poteze, ki bodo nujno potrebne. S poslikavami dela pet ljudi: asistenta Likovne akademije Gregor Kokalj in Lucija Močnik ter trije študentje na podiplomskem študiju restavracije. Delo bo trajalo tri ali štiri leta. Ko bodo obnovili stenske poslikave Toneta Kralja, bodo v enotnem tonu barvno obnovili vso cerkev, da bodo prišle stenske po-

slikave do izraza. Pri tem bo sodelovalo tudi spomeniško varstvo."

Težka pot do denarja za obnovo

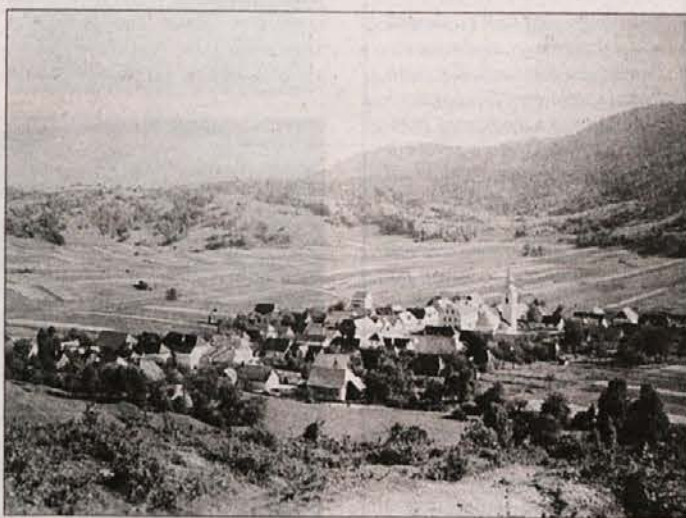
Hčerka Toneta in Mare Kralj Tatjana Kralj je predsednica upravnega odbora Fundacije Toneta Kralja, ustanove za ohranjanje umetniške dediščine. Fundacijo so januarja 1999 ustanovili Gordana Jeglič, Edi Zgonc, dr. Franc Pogačar, dr. Danijel Brezic in Irena Baar, vnukinja Toneta Kralja, ki je tudi predsednica ustanovitelj. Upravni odbor fundacije pa sestavljajo Franc Gombač, Vesna Komelj, Nina Jeglič in Tatjana Kralj. Stokovski svetovalec fundacije je mag. Igor Kranjc. Za ustanovitev fundacije je bilo več povodov. Kralj je med drugim poslikal s prizori križevga pota cerkvico sv. Katarine nad Trstom, ki je bila kasneje ogrožena zaradi gradnje v njeni bližini. Župnik, ki je deloval pri sv. Katarini, je sam nabral sredstva za restavracijo in tako so Italijani prvi začeli z restavriranjem del Toneta Kralja. Pri nas je poslikal veliko cerkev, vendar so le v letu 1970 popravili eno samo poslikavo v cerkvi nad Korami v Avberju. Zato so se tudi v Sloveniji zganili ljudje, ki imajo radi dela Toneta Kralja.

Magister Igor Kranjc, kustos Moderne galerije v Ljubljani, je pripravil retrospektivo Kraljevih del, v kateri je predstavil tudi propadajoče poslikave iz različnih cerkev. Najprej so posamezniki prosili ministrstvo za kulturo za pomoč pri ohranitvi umetnikovih del, tam pa so jim svetovali, naj v ta namen ustanovijo fundacijo, ki bo prispevala del denarja. Fundacija mora evidentirati vse umetnine, tudi tiste, ki so v zasebni lasti in v tujini. Slediti pa morajo tudi delu restavratorske skupine. Fundacija je neprofitna ustanova, ki pridobiva denar s prostovoljnimi prispevki in benefičnimi koncerti. V Sloveniji niso bili deležni prostovoljnih prispevkov, zato prirejajo benefične koncerte, predvsem v Vilenici in Trstu, pa tudi občina Ilirska Bistrica jim precej pomaga. Tako pridobljen denar morajo porabiti strogo namensko. V letošnjem letu so prvič dobili sredstva ministrstva za kulturo, ki so namenjena restavriranju poslikav na Premu. V ta namen so jim skupaj zagotovili tri letne obroke, vendar ne zadostujejo za obnovo. Zato skuša fundacija kriti stroške dela do naslednjega obroka ministrstva. Po obnovi poslikav na Premu prideta na vrsto še cerkvi v Avberju in Tomaju. Poslikave v ostalih cerk-

vah niso tako poškodovane in jih bodo le vzdrževali. Drugače bo le, če bodo dobili namenska sredstva za restavracijo ali vzdrževanje določene umetnine.

Prvo monumentalno delo

Magister Igor Kranjc pa je povedal o Kraljevih poslikavah na Premu: "Tone Kralj je z 21 leti začel s slikanjem v premski cerkvi. V levi stranski kapeli sta naslikana sv. Ciril in Metod, v desni prerok Izaija in Marijino oznanjenje, na stranskih stenah pa angeli. Cerkev sv. Helene na Premu je prvo monumentalno delo Toneta Kralja in stilsto sodi v obdobje ekspresionizma. Zlasti v ikonografskem moti-

Koprivnik med svetovnimi vojnami, leta 1936.

KOPRIVNIK NEKOČ IN DANES

Kraji, zaznamovani z vojno

Uradno se Koprivnik prvič omenja leta 1574, leta, ko je bilo v kraju 10 kmetij in 11 bajtarjev. Zelo znan je bil tudi protiturski tabor. Prvi naseljenci v Koprivniku so bili Slovenci, ki so po zgodovinskih virih prišli tja v začetku 14. stoletja.

Nemci so se priseljevali koncem 14. in v začetku 15. stoletja ter si krčili gozdove za naseljevanje. To so bili priseljenci iz drugega vala naseljitve iz nemških dežel Turingije in Frankovske dežele v letih 1339 do 1350. Zagotovo je, da so Slovenci v Koprivniku in okolici, npr. na Hribu in v Nemški Loki, bivali že vsaj 70 let prej.

Slovenci in kočevski Nemci so živeli zelo složno in si v vsem pomagali do leta 1900, ko so začeli Germani na Kočevskem organizirati Schulverein in druge skrajno nemške organizacije kot središča tihe germanizacije. Med ljudmi so se močno poslabšali odnosi leta 1933, ko je v Nemčiji prevzel oblast Hitler. To je trajalo in se zaostrovalo do prostovoljne izselitve skoraj vseh kočevskih Nemcev iz Koprivnika in 25 vasi ter naselij, ki so tedaj sodile v občino Koprivnik. Od teh je danes le še nekaj zelo skromno naseljenih, na primer Nemška Loka, sam Koprivnik, Rajhenau (samo ena družina) in nekatere v današnji Poljanski dolini. 20 naselij so italijanski okupatorji v znani roški ofenzivi, ki je trajala od 16. julija do 2. novembra 1942, požgali in do tal porušili.

V Koprivniku in 25 vaseh ter naseljih, ki so spadala v občino, je leta 1880 živelo 2.268 prebivalcev, leta 1936 pa le še 1.278. Glavni vzrok za padec tolikšnega števila je množično izseljevanje v ZDA, druge prekomorske dežele in Evropo. Leta 1992 je v teh krajih prebivalo le še 148 prebivalcev. Do danes se število gotovo ni kdove kako spremenilo.

V samem Koprivniku je pred vojno po uradnem popisu v kraljevini Jugoslaviji živelo 313 prebivalcev, leta 1939 pa 291. Delovala je parna žaga, ki je zaposlovala domačine in tudi prebivalce iz okoliških vasi. Stala je tudi cerkev sv. Jakoba, ki je bila po vojni zapuščen in je razpadla, material pa so pobrali domačini za gradnje. Prva osnovna šola je začela delovati leta 1816 v zasebni hiši, 1875 pa so staro župnišče preuredili v redno šolo. Imeli so eno zelo so-

vu oznanjenja je dosegel poglavitni izraz s formalnim simbolizmom in s kompozicijsko dinamiko. Poleg izrazite risbe je izjemno pomembna kot izpoveden element barva. Prevladujejo modri toni, kar kaže na izrazito duhovno sporočilo premske poslikave."

Po ogledu cerkve na Premu je bil v Ilirski Bistrici organiziran benefični koncert, na katerem so nastopili Kvartet Illyricus s Baročno glasbo, z Recitalom se je predstavil Franc Gombač, dekliški komorni zbor Vox Illyrica nam je predstavil Umetne in narodne pesmi, sopranistka Irena Baar in pianist Milivoj Šurbek pa sta poslušalce razveselila s slovenskimi samospevi. Pošta Slovenije je na pobudo fundacije izdala poštni znamki z motivom Toneta Kralja in z nazivno vrednostjo 70 in 80 tolarjev. Marija Ribič, generalna direktorica Pošte Slovenije, je znamki na koncertu tudi predstavila.

BARBARA ŽAGAR

Ob cerkvi sv. Helene na Premu so se zbrali (z leve proti desni): Franc Kokalj, Mara Kralj, Nina Jeglič, Gordana Jeglič, Danijel Brezic, Tatjana Kralj, Edi Zgonc, Mihaela Kranjc in Igor Kranjc.

dobno trgovino in še nekaj drugih trgovin in gostiln.

Kočevski Nemci, ki so v celotni občini predstavljali ogromno večino, so se, kot rečeno, prostovoljno izselili, v resnici pa so odhajali pod pritiskom tedanjega vodstva kočevskih Nemcev, ki jih je vodil Viljem Lampeter, leta 1939 že major SS, in drugih članov novega mlajšega nacistično bojevitnega vodstva kočevskih Nemcev. Skoraj vsi kočevski Nemci od vodstva niso izvedeli, kam jih bodo preselili, in tudi tega ne, da bodo iz krajev Posavja in Obsočja izgnani z vsemi družinami brez vsakega imetja 36.000 Slovencev. Ti so imeli 6 do 8 ur časa za priprave na izgon.

Preden so selili kočevske Nemce, so v posebnem vlaku s 15 vagoni, ki so ga pripeljali na železniško postajo iz Loda na Poljskem, vse kočevske Nemce opcijsko pregledali, s podpisom pa so morali sprejeti nemško državljanstvo. Večinoma so bili prej vsi jugoslovanski državljani iz Dravske banovine, razen okrog 80 ne.

Prvi vlak kočevskih Nemcev je z železniške postaje Kočevje odpeljal 14. novembra 1941 okoli 12. ure. To je bil "šturm" iz Okeke, zadnji, torej 135. vlak, pa je s kočevske železniške postaje odpeljal 22. januarja 1942. Poleg potniških vagonov, kjer so se peljali kočevski Nemci, so svoje nepremično imetje, živino in vse drugo odpeljali v 2.400 tovornih vagonih. Lahko rečemo, da so obogatili, ker so na spodnjem Štajerskem dobili skoraj celotno imetje nasilno izgnanih Slovencev. Z območja Koprivnika oziroma omenjenih naselij so se izselili v dveh "šturmih" (bojne enote kočevskih Nemcev). V "šturm" Koprivnik so bili v glavnem kmetje. Slo je za 188 družin s skupaj 891 družinskimi člani. Preselitev, in sicer v okolico Leskova pri Krškem, je trajala od 14. do 17. decembra 1941. To je bil peti "šturm". V 10. "šturmu" - Nemška Loka - so bili zvečine kmetje in gozdni delavci. Slo je za 47 družin s 156 družinskimi člani. Preselitev je potekala 2. decembra 1941, in sicer na območje Artič pri Krškem. Tretjina narodnostno mešanih družin s Slovenci in tudi nekaj-slovenskih družin se je zaradi nacistične propagande izselilo.

ZDRAVKO TROHA

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 9.XI.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Mostovi; Pod klobukom; Zgodbe iz školjke; Svet narave, nan.; Tehniška dediščina Slovenije - 12.00 Naokoli po Nemčiji - 13.00 Poročila - 14.10 Tedenski izbor: Anthony Dias Blue; Zoom - 16.30 Poročila - 16.45 Čudežna narava, dok. nan. - 17.05 Na liniji - 17.45 National geographic, nan. - 18.35 Oddaja o znanosti - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.05 Tednik - 21.05 Turistična oddaja - 21.25 Osmi dan - 22.00 Odmevi, kultura, sport - 22.55 Opus - 23.25 Bolečine v križu, dok. odd.

SLOVENIJA 2

9.30 Tedenski izbor: Videospotnice; Prostost, nad.; Grace na udaru, nan.; Murphy Brown, nad. - 11.30 Euronews - 12.55 Tedenski izbor: Svet poročila; Liga prvakov v nogometu; Oscar za oba, film - 17.00 Metropolis - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Poljak, nad. - 19.00 Noro zaljubljena, nan. - 19.30 Videospotnice - 20.05 Paul Merton predstavlja - 22.50 Grace na udaru, nan. - 21.10 Med valovi - 21.40 Poseben pogled, film - 23.00 Jazz festival - 23.45 Francoski film

KANAL A

9.40 Dogodivščine Rokca in Binča, ris. nan. - 10.10 Milady, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Adrenalina - 13.30 Fant zre v svet, nan. - 14.00 Matlock, nan. - 15.00 Mladoporočenci - 15.30 Ricki Lake - 16.20 Oprah show - 17.15 Milady, nad. - 18.00 Saj veš, kako je... - 18.30 Noro zaljubljena, nan. - 19.00 Vsi županovi može, nan. - 19.30 Dvojčici, nan. - 20.00 Košarkarska evroliga

POP TV

6.00 Dobro jutro, Slovenija - 9.30 Brez tebe, nad. - 10.30 Večna ljubezen, nad. - 11.30 Ne pozabi me nikdar, nad. - 12.30 Ladja zaljubljenih, nan. - 14.00 Zbornica, nan. - 14.30 Umor je napisala, nan. - 15.30 Zakon v Los Angelesu, nan. - 16.25 Brez tebe, nad. - 17.15 Večna ljubezen, nad. - 18.10 Zrebanje 1,2,3, - 18.15 Ne pozabi me nikdar, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Raztresena Ally, nan. - 20.55 Nikita, nan. - 21.50 Prijatelji, nan. - 22.20 Seks v mestu, nan. - 22.50 Zahodno krilo, nan. - 23.40 Krila, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.50 Risanka - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.50 Predstavitve - 21.00 Novice - 21.20 Tedenski kulturni pregled - 21.30 Iz združenja lokalnih TV

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.30 Poročila - 9.40 Izobraževalni program - 11.05 Za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.35 Vedno te hočem ljubiti, nad. - 13.20 Poljudnoznanstvena oddaja - 14.10 Poročila - 14.15 Izobraževalni program - 15.00 Program za otroke in mladino - 16.00 Prometni krog - 16.30 Hrvaška danes - 17.05 Deček spozna svet - 17.30 Hugo - 17.55 Izobraževalna oddaja - 18.25 Kolo sreče - 18.55 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.15 Družina, film - 22.00 Pol ure kulture - 22.35 Viza - 23.10 Odmevi dneva - 23.35 Napoznana Hrvaška - 0.05 Policija, nad. - 0.30 Bolnišnica upanja, nad. - 1.15 Na zdravje, nan. - 1.40 Dosjeji X, nan.

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 10.00 Obraz države - 10.30 Življenje ptic, dok. odd. - 12.20 Za otroke - 13.30 Globalna vas - 14.15 Južni Brooklyn, nad. - 15.00 Zaslon brez okvira - 16.00 Poročila - 16.10 Vedno te hočem ljubiti, nad. - 17.00 Vsakdanost - 18.30 Panorama - 19.00 Poročila - 19.05 Na zdravje, nan. - 19.30 Policija, nad. - 20.10 Kviz - 20.30 Bolnišnica upanja, nan. - 21.25 Polni krog - 21.45 Željka Ogresta z gosti - 22.50 Dosjeji X, nan. - 23.35 Filmska noč s Tomom Hanksom - 1.10 Umetnine svetovnih muzejev

PETEK, 10.XI.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura, Odmevi; Duhovni utrip; Oddaje za otroke; Na liniji; Prelomni trenutki zgodovine, nan.; National geographic, nan.; Oddaja o znanosti; Podobe iz Srednje Evrope; Ugledna obrt, drama - 13.00 Poročila - 14.00 Tedenski izbor: Bolečine v križu; Osmi dan; Vsakdanji in praznik - 16.00 Mostovi - 16.30 Poročila - 16.45 Potujoči skrat - 17.10 Rdeči grafit - 17.45 Humanistika - 18.20 Dosežki - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.05 Mia, za vedno moja, nad. - 21.40 Detelja - 21.50 Prešeren v glasbi in plesu - 22.10 Odmevi, kultura, sport - 23.00 TV Paper - 23.30 Polnočni klub - 0.40 Fire, film

SLOVENIJA 2

8.55 Tedenski izbor: Videospotnice; Nenadoma Susan, nan.; Poljak, nad.; Paul Merton predstavlja - 11.20 Euronews - 13.05 Otroška zdravica, nan. - 14.35 Jaz sem kamera, film - 16.15 Čarovnik iz Oza, ris. nan. - 16.40 Prijatelj volkov, dok. odd. - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Tanja, nad. - 19.00 Kiparske tehnike - 19.30 Videospotnice - 20.05 Oh, ti tujci, nad. - 21.00 Wagner, nad. - 21.50 Plosk ene roke, film tedna - 23.20 Zlata naveza, nad. - 0.10 Taksi, nan. - 0.50 South park, nan.

KANAL A

9.40 Dogodivščine Rokca in Binča, ris. nan. - 10.10 Milady, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.30 Fant zre v svet, nan. - 14.00

Matlock, nan. - 15.00 Bravo, Maestro - 15.30 Ricki Lake - 16.20 Oprah show - 17.15 Milady, nad. - 18.00 Saj veš, kako je... - 18.30 Noro zaljubljena, nan. - 19.00 Vsi županovi može, nan. - 19.30 Dvojčici, nan. - 20.00 Mladoporočenci - 20.30 Zmenkarje - 21.00 Roswell, nad. - 22.00 Kje je Guffman, film - 0.30 Mesto zločina, nan. - 1.30 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Dobro jutro, Slovenija - 9.30 Brez tebe, nad. - 10.30 Večna ljubezen, nad. - 11.30 Ne pozabi me nikdar, nad. - 12.00 Ladja zaljubljenih, nan. - 14.00 Zbornica, nan. - 14.30 Umor je napisala, nan. - 15.30 Zakon v Los Angelesu, nan. - 16.25 Brez tebe, nad. - 17.15 Večna ljubezen, nad. - 18.10 Zrebanje 1,2,3, - 18.15 Ne pozabi me nikdar, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Trepot, film - 21.40 Teksaski mož postave, nan. - 22.30 Zlobni dvojček, nan. - 23.20 F/X - umori s trikrom, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Dokumentarni film - 18.00 Tedenski kulturni pregled - 18.20 Kmetijski razgledi - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Reportaža - 21.00 Novice - 21.20 Brez panike - 21.40 Motosport mundial - 22.10 Vesele tačke

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.30 Poročila - 9.40 Izobraževalni program - 11.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.35 Vedno te hočem ljubiti, nad. - 13.20 Poljudnoznanstvena oddaja - 14.10 Poročila - 14.15 Izobraževalni program - 15.00 Program za otroke in mladino - 16.00 Turistični magazin - 16.30 Hrvaška danes - 17.00 Televizija o televiziji - 17.30 Hugo - 17.55 Alpe-Dovaga-Jadran - 18.25 Kviz - 18.55 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.15 Klub seniorjev - 21.20 Truman, film - 23.35 Odmevi dneva - 0.00 Film - 1.30 Film - 3.05 Film - 4.45 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 9.55 Poročila - 10.00 Hip depo - 12.00 Deček spozna svet, nad. - 12.30 Viza - 13.00 Pol ure kulture - 13.30 Bolnišnica upanja, nan. - 14.15 Željka Ogresta z gosti - 15.15 Dosjeji X, nan. - 16.00 Poročila - 16.10 Vedno te hočem ljubiti, nad. - 17.00 Vsakdanost - 18.30 Panorama - 19.05 Prijatelji, nan. - 19.30 Policija, nad. - 20.10 Kviz - 20.25 Pravica za vse, nan. - 21.20 Polni krog - 21.40 Latinca - 23.25 Pravi čas - 0.55 Umetnine svetovnih muzejev

SOBOTA, 11.XI.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura, Odmevi; Zgodbe iz školjke; Radovedni Taček; Pod klobukom - 10.10 Ameriški film - 11.35 Srebrnogrivi konjič, ris. nan. - 12.00 Tednik - 13.00 Poročila - 14.30 Balon na glavi, film - 16.00 Tržiška brzola - 16.30 Poročila - 16.45 Franček, ris. nan. - 17.10 Fliper in Lopatka, ris. nan. - 17.50 Na vrtu - 18.20 Prelomni trenutki zgodovine, dok. nan. - 18.50 Risanka - 19.00 Danes - 19.05 Utrip - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.05 Orion - 21.35 Ekscentriki, nad. - 22.10 Poročila, sport - 22.45 Daj, daj, daj, nan. - 23.15 Vran, nan. - 0.00 Nedolžne laži, film

SLOVENIJA 2

8.50 Videospotnice - 9.25 V telovadnici, nad. - 9.55 Giovanna in Enrico, nad. - 10.45 Tedenski izbor: Svetnik, nan.; Štafeta mladosti - 13.00 Šport - 19.30 Videospotnice - 20.05 Angleški film - 21.40 Praksa, nan. - 22.20 Svetnik, nan. - 23.10 Metropolis - 23.40 Sobotna noč

KANAL A

8.00 Risanke - 10.00 Nora hiša, nan. - 10.30 Hughleyjevi, nan. - 11.00 Vrnitev v Hyperion, nan. - 12.00 Duh bojevnik, nan. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Košarkarska evroliga - 16.40 Življenjska prilžnost - 18.30 Panorama - 19.05 Policija, nad. - 20.10 Kviz - 20.30 Bolnišnica upanja, nan. - 21.25 Polni krog - 21.45 Željka Ogresta z gosti - 22.50 Dosjeji X, nan. - 23.35 Filmska noč s Tomom Hanksom - 1.10 Umetnine svetovnih muzejev

POP TV

8.00 Risanke - 9.00 Hroščeborgi, nan. - 9.30 Power Ranger, nan. - 9.50 Harry in Hendersoni, nan. - 10.10 Košarkarji, nan. - 10.30 Lepo je biti milijonar - 11.30 Šolska košarkarska liga - 12.25 V kraljestvu delfinov, dok. odd. - 12.50 Moški imajo raje plavalaske, film - 14.30 TV dober dan, nan. - 15.25 Prva izdaja, nan. - 16.20 Pop'n'Roll - 17.20 Izganjalna vampirjev, nan. - 18.15 Jack in Jill, nan. - 19.15 24 ur - 20.00 Dan neodvisnosti, film - 22.40 Ponovno zunaj, film

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Kako biti zdrav? - 17.30 Motosport mundial - 18.00 Rezerviran čas - 18.30 Posavski obzorik - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Moj video - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 22.20 Dokumentarni film

HTV 1

9.30 Poročila - 9.35 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.30 Glasbeno dokumentarna oddaja - 13.00 Prizma - 13.55 Poročila - 14.05 Oprah Show - 14.55 Hruške in jabolka - 15.30 Vodni svet - 16.00 Zlata dekleta, humor, nan. - 16.25 Črno belo v barvi - 17.15 Vera Cruz, film - 18.45 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.10 Politični magazin - 21.05 Michael Collins, film - 22.45 Poročila - 23.05 Dalziel in Pascoe, nad. - 0.45 Film - 2.15 Film - 3.50 Nočni program

HTV 2

8.55 Poročila - 9.00 Film - 10.30 Glasbena matineja - 12.00 Dokumentarni film - 13.00 Poslovni svet - 13.50 Klub seniorjev - 14.35 Sedem veličastnih, nad. - 15.20 Hišni ljubljenci - 16.40

Beverly Hills, nan. - 18.15 Melrose Place, nan. - 19.00 Kulturna oddaja - 19.30 Policija, nad. - 20.10 Družina Soprano I., nad. - 21.00 Kriminalka - 21.55 Poročila - 22.00 Skupaj do zvezd - 23.00 Seks in mesto - 23.30 Metropolis - 1.00 Umetnine svetovnih muzejev

NEDELJA, 12.XI.

SLOVENIJA 1

8.00 Živžav: Risanke - 9.40 Tomažev svet - 9.50 Ozare - 9.55 Sonček - 11.00 Svet divjih živali, nan. - 11.30 Obzorja duha - 12.00 Ljudje in zemlja - 13.00 Poročila - 13.50 Turistična oddaja - 14.10 Pomagajmo si - 14.40 Orion - 16.05 Prvi in drugi - 16.30 Poročila - 16.50 Vsakdanji in praznik - 17.45 Slovenski magazin - 18.15 Tehniška dediščina Slovenije - 18.45 Risanka - 18.50 Zrebanje Iota - 19.00 Danes - 19.05 Zrcalo tedna - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.05 Zoom - 21.40 Intervju - 22.35 Poročila, sport - 23.00 Ruska baletna klasika

SLOVENIJA 2

8.05 Videospotnice - 8.40 Tedenski izbor: Noro zaljubljena, nan.; Tanja, nad. - 9.50 10.00 Minty, nan. - 10.20 Sorodne duše, nan. - 10.50 Med valovi - 11.20 Policija na naši strani - 11.50 Streklje ljudske pesmi z ljudskimi pevci in godci - 13.00 Šport - 17.25 Prenos košarkarske tekme - 19.30 Videospotnice - 20.05 Nevidni kraji, nad. - 21.00 Murphy Brown, nan. - 21.30 Cik cak - 22.00 Šport v nedeljo - 23.00 Ko pride sobota, film

KANAL A

8.00 Risanke - 10.00 Nora hiša, nan. - 10.30 Hughleyjevi, nan. - 11.00 Vrnitev v Hyperion, nan. - 12.00 Duh bojevnik, nan. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Emil in detektiv, film - 15.45 Sever in jug, nad. - 16.45 Klik - 17.30 Miza za pet, nad. - 18.30 Glas bojevnik, nan. - 19.20 Shasta McNasty, nan. - 20.00 Fenomen, film - 22.10 Stilski izizz - 22.50 Odletel bom, film

POP TV

8.00 Risanke - 9.00 Hroščeborgi, nan. - 9.30 Power Ranger, nan. - 9.50 Harry in Hendersoni, nan. - 10.10 Košarkarji - 10.30 Lepo je biti milijonar - 11.30 Šolska košarkarska liga - 12.30 Pop'n'Roll - 13.30 Sto najpomembnejših ljudi revije Time, dok. odd. - 14.00 Rebekine hčere, film - 15.40 Solze v dežju, film - 17.20 Obalna straža, nan. - 18.15 VIP, nan. - 19.15 24 ur - 20.00 Podli fantje, film - 22.05 Športna scena - 22.45 Nepomembnost, film

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 16.00 Posnetek dogodka - 17.40 Moj kraj - 18.10 Posavski obzorik - 18.30 Smo dobri gospodarji? - 18.45 Predstavitve - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.20 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 13.XI.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor: Utrip; Zrcalo tedna; Pomagajmo si; Potujoči skrat; Rdeči grafit; Dobri duh iz Avstralije, nad.; Humanistika; Dožki; Na vrtu; Tržiška brzola; Prvi in drugi - 13.00 Poročila - 13.30 Tedenski izbor: Ljudje in zemlja; Polnočni klub; Opus - 16.00 Dober dan, Koroška - 16.30 Poročila - 16.45 Radovedni Taček - 17.00 Pleme, nan. - 17.45 Volja najde pot - 18.35 Zrebanje 3 x 3 plus 6 - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.05 Komisar Rex, nan. - 21.00 Mwednarodna obzorja - 22.00 Odmevi, kultura, sport - 22.55 Kralj Ojdp, posnetek predstave SLG Celje

SLOVENIJA 2

9.30 Tedenski izbor: Videospotnice; Oh, ti tujci, nad.; Wagner, nad. - 11.45 Euronews - 13.25 Tedenski izbor: Cik cak; Sobotna noč; Policija na naši strani; Z umetniki - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Ptica brez peruti, nad. - 19.00 Lingo - 19.30 Videospotnice - 20.05 Jasno in glasno - 21.00 Studio City - 22.30 South Park, nan. - 23.00 Brane Rončel izza odra - Ponovitev filma

Nagrade v Sevnico, Kranj in na Vinico

Žreb je izmed reševalcev 43. nagradne križanke izbral **Elo Pavkovič iz Sevnice, Branko Krivec iz Kranja in Sandija Kovač iz Vinice**. Pavkovičev je pripadla denarna nagrada, Krivečeva in Kovač pa bosta za nagrado prejela knjigo. Nagrajencem čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 20. novembra na naslov: **Dolenjski list, Germova ulica 4, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom **"križanka 45"**. Ovojnic brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

Rešitev 43. križanke

Pravilna rešitev 43. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SKA, BAR, LANCETA, SRKALEC, BATINA, MOSOR, ZAK, PROMENADA, ROŠADA, IRKA, USNJEREZ, OŠ, SIJAJ, ADAMO, AKAD, VSADEK, KAKI, STRINA.

KANAL A

9.40 Risanke - 10.10 Milady, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.25 Da, gospod minister, nan. - 14.00 Miami vice, nan. - 15.00 Zmenkarje - 15.30 Ricki Lake - 16.20 Oprah show - 17.15 Milady, nad. - 18.00 Saj veš, kako je... - 18.30 Noro zaljubljena, nan. - 19.00 Vsi županovi može, nan. - 19.30 Resnični svet, dok. nan. - 20.00 Pobeg, film - 22.00 Sedem, nan. - 23.00 Seinfeld, nan. - 23.30 Kvantni skok, nan. - 0.30 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Dobro jutro, Slovenija - 9.30 Brez tebe, nad. - 10.30 Večna ljubezen, nad. - 11.30 Ne pozabi me nikdar, nad. - 12.30 Športna scena - 14.00 Zbornica, nan. - 14.30 Umor je napisala, nan. - 15.30 Zakon v Los Angelesu, nan. - 16.25 Brez tebe, nad. - 17.15 Večna ljubezen, nad. - 18.10 Zrebanje 1,2,3, - 18.15 Ne pozabi me nikdar, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV dober dan, nan. - 20.55 Pogrešani starši, film - 22.40 Veronikinekušnje, nan. - 23.10 Zahodno krilo, nan. - 0.00 Krila, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 16.00 Posnetek dogodka - 17.30 Športni pregled - 18.45 Predstavitve - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 TV dober dan - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Moj kraj - 21.45 Športni pregled

TOREK, 14.XI.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Mostovi; Risanke; Radovedni Taček; Igrana nan.; Volja najde pot; Ekscentriki, nan.; Gospodarji živali, nan.; Komisar Rex, nan. - 13.00 Poročila - 13.10 Vremenska panorama - 13.40 Tedenski izbor: Mednarodna obzorja; Posnetek gledališke predstave - 16.00 Prislulhno tišini - 16.30 Poročila - 16.45 Deževni čaj - 17.00 Moje mesto, nan. - 17.45 Brez meja, dok. odd. - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.05 Na morje, nan. - 21.00 Aktualne teme - 22.00 Odmevi, sport - 22.15 Ugledna obrt, drama

SLOVENIJA 2

9.30 Tedenski izbor: Videospotnice; Ptica brez peruti, nad.; Jasno in glasno - 11.50 Euronews - 13.25 Tedenski izbor: Nevidni kraji; Balon na glavi, film; Studio City - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Sestre, nad. - 19.00 Noro zaljubljena, nan. - 19.30 Videospotnice - 20.05 Bajeslovna bogastva, dok. nan. - 21.00 Svet poročila - 21.30 Kitajska skrinjica, film - 23.10 Dobrodelni koncert - 0.20 Film

KANAL A

9.40 Risanke - 10.10 Milady, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.25 Da, gospod minister, nan. - 14.00 Miami vice, nan. - 15.00 Stilski izizz - 15.30 Ricki Lake - 16.20 Oprah show - 17.15 Milady, nad. - 18.00 Saj veš, kako je... - 18.30 Noro zaljubljena, nan. - 19.00 Vsi županovi može, nan. - 19.30 Resnični svet, dok. nan. - 20.00 Življenjska prilžnost, kviz - 20.30 Polica - 21.30 Beverly Hills, film - 22.30 Tretja izmena, nad. - 23.20 Seinfeld, nan. - 0.00 Kvantni skok, nan. - 1.00 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Dobro jutro, Slovenija - 9.30 Brez tebe, nad. - 10.30 Večna ljubezen, nad. - 11.30 Ne pozabi me nikdar, nad. - 12.30 TV dober dan - 14.00 Zbornica, nan. - 14.30 Umor je napisala, nan. - 15.30 Zakon v Los Angelesu, nan. - 16.25 Brez tebe, nad. - 17.15 Večna ljubezen, nad. - 18.10 Zrebanje 1,2,3, - 18.15 Ne pozabi me nikdar, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Popolno telo, film - 21.45 Bolnišnica upanja, nan. - 22.40 Veronikinekušnje, nan. - 23.10 Zahodno krilo, nan. - 0.00 Krila, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 16.40 Črni tulipan, ris. - 17.30 Športni pregled - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Popolno telo, film - 21.35 Novice - 21.50 Športni pregled

SREDA, 15.XI.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Dober dan, Koroška; Risanke; Deževni čaj; Moje mesto, nan.; Brez meja, dok. odd.; Obzorja duha; Na morje, nad. - 13.00 Poročila - 13.10 Vremenska panorama - 13.40 Tedenski izbor: Ameriški film; Aktualne teme - 16.00 Mostovi - 16.30 Poročila - 16.45 Male sive celice - 17.45 Svet narave, nan. - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.05 Igralet, film - 22.05 Prešeren v glasbi in plesu - 22.20 Odmevi, kultura, sport - 23.25 Alica, dok. film - 23.50 V Bachovem svetu z novicami in glasbo - 00.45 Svet narave

SLOVENIJA 2

9.30 Tedenski izbor: Videospotnice; Sestre, nad.; Kitajska skrinjica, film; Bajeslovna bogastva, dok. nan. - 13.05 Euronews - 14.40 Glasbeni festivali - 15.40 Čudovito življenje, film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Prostost, nad. - 19.00 Noro zaljubljena, nan. - 19.30 Videospotnice - 20.05 Šport - 23.00 Vse, razen umora, nan. - 0.35 Ameriški film

KANAL A

9.40 Risanke - 10.10 Milady, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.25 Da, gospod minister, nan. - 14.00 Miami vice, nan. - 15.00 Komedija zmešnjav - 15.30 Ricki Lake - 16.20 Oprah show - 17.15 Milady, nad. - 18.00 Saj veš, kako je... - 18.30 Noro zaljubljena, nan. - 19.00 Vsi županovi može, nan. - 19.30 Resnični svet, dok. nan. - 20.00 Življenjska prilžnost, kviz - 20.30 K

Jože Klarič

Suha krajina na Norveškem

Na prvi evropski konferenci prostovoljnih organizacij na področju varovanja kulturne dediščine tudi TD Suha Krajina

ŽUŽEMBERK - V norveški prestolnici Oslo je konec septembra prva evropska konferenca prostovoljnih organizacij na področju varovanja kulturne dediščine poleg 200 udeležencev iz Evrope privabila tudi predstavnike Libanona, Kameruna in Združenih držav Amerike.

Iz Slovenije so se konference na povabilo norveške vlade udeležili Marko Koščak kot predstavnik Ekovasta Slovenije in vodja projekta Po poteh kulturne dediščine Dolenjske in Bele krajine, Jelka Pirkovič, predstavnica Uprave RS za kulturno dediščino, in Vlado Kostevc iz lokalnega Turističnega društva Suha krajina, ki si prizadeva za oživitve turistične ponudbe v kraju in gradu Žužemberk.

Kostevc je povedal, da je bilo povabilo na omenjeno konferenco, ki je potekala pod okriljem Sveta Evrope in norveške vlade, velika čast in obveza za nadaljnje delo. Razdeljena je bila na tri dele: plenarna zasedanja, štiri tematske delavnice ter ogled prazgodovinskih gomil in drugih arheoloških ostankov v vasi Veina. "V delavnicah smo govorili o upravljanju in vzdrževanju spomenikov, o delu in sodelovanju prostovoljcev s strokovnjaki in vodenju nevladnih organizacij. Ob pomoči izkušenj dr. Martina Kovača iz Slovaške, ki pravi, da se ne sme nihče ustrašiti svojih prvih začetkov, četudi so z minimalnimi sredstvi, se je na neki način predstavilo tudi Turistično društvo Suha krajina in poželo aplavz," je povedal predsednik društva Vlado Kostevc in dodal, da se bodo kmalu včlanili v Mednarodno evropsko društvo Evropa Nostra.

Na Norveškem je Kostevc navezal stike s številnimi delegacijami in posamezniki, s katerimi si že izmenjuje izkušnje. Sicer pa sta se tako Slovenija kot TD Suha krajina predstavila z bogatim gradivom, razglednicami, knjigami in prospekti, ki so bili deležni velike pozornosti. Cilj sreča-

nja je bil gotovo dosežen, predvsem z ustvarjenimi vezmi, s spoznanjem problematike in spodbujanjem mladih organizacij pri njihovem delu. Mednje gotovo sodi tudi deset let staro društvo Suha krajina, ki je v teh letih naredilo pomembne korake na področju ohranjanja bogate suhokranjske dediščine.

S. MIRTIC

Pripravljeni posredovati

Z nastankom nove občine Žužemberk tudi v suhokranjskem gasilstvu dosegli napredek - Pestro ob mesecu požarne varnosti

ŽUŽEMBERK - Z ustanovitvijo občine Žužemberk leta 1998 so na področju organiziranega dela v gasilstvu v Suhi krajini, kjer deluje sedem gasilskih društev, naredili korak naprej. Novo občinsko poveljstvo na čelu z dosedanjim sektorskim poveljnikom Francem Škufco še vedno aktivno sodeluje z Gasilsko zvezo Novo mesto: V mesecu požarne varnosti so v vseh sedmih društvih izdelali program dejavnosti, ki so jih združili v skupni vaji v Hinjah.

Andrej Banko

Mizar, ki izdeluje tudi vesla

Jože Klarič iz Potoka

POTOK - Klaričevi iz Potoka v Kostelu so življenjsko navezani na reko Kolpo. Glava družine Jože je izučeni mizar, njegov poklic pa je tesno povezan s športom na vodi. Kolpa nudi izredne možnosti za turizem, predvsem je mikavna za vse tiste, ki si želijo oddiha, ribarjenja, vožnje s kajaki, kanuji in rafti ali kopanja. Jože izdeluje vesla za rafting in kajak, ima tudi izposojevalnico teh plovil.

Pri Klaričevih je mizarstvo družinski poklic s stoletno tradicijo. Sin je prav tako zapisan temu poklicu, a je zdaj, tako kot vsa kostelska mladež, bolj nagnjen h glasbi. Vendar Jože upa, da se bo nekoč vendarle oprijel starodavne obrti.

"Vedno naredim kaj novega. Za letošnjo sezono ponujam kanu veslo, ki je enostavno za uporabo. Kolekciji hišnih pripomočkov pa sem dodal jarem za pijačo," pove Jože, ki se pripravlja na upokojitve in doda, da bo imel kot upokojenec več časa za nove stvaritve.

M. G.

Plakatiranje še naprej po kavbojsko

KOČEVJE - Čeprav je imela občina Kočevje od leta 1990 odlok o plakatiranju, je bilo veliko pripomb, da je za nered na tem področju kriv zastarel predpis, zato je občinski svet leta 1997 sprejel nov odlok o plakatiranju in oglaševanju. Vendar reda še vedno ni. Koncesionar, družba Metropolis media iz Ljubljane, s podizvajalcem Propagando iz Kočevja in podjetjem Komunala ter s krajevnimi skupnostmi na tem področju niso uspeli narediti reda, saj se plakati še vedno izobešajo izven določenih plakatnih mest. Nekateri vidijo vzrok za to v postopku za pridobitev plakatnega mesta, saj se plakatiranje izvaja preko različnih drušev in organov, svoje pa prispevajo še komunalna taksa in stroški za opravljen storitev.

Bolj sodijo k Ljubljani

VELIKE LAŠČE - Z uredbo vlade Republike Slovenije od marca letos imamo v državi 12 statističnih regij, ki so lahko tudi zametek novih pokrajin. V sedmo statistično regijo so občine na območju upravnih enot Ribnica in Kočevje vključene v sedmo, jugovzhodno statistično regijo, skupaj z občinama Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Semič, Šentjernej, Škocjan, Trebnje, Dolenjske Toplice, Mirna Peč in Žužemberk. Občine Velike Lašče in Dobropolje sodijo po novem v osmo, osrednjeslovensko regijo. Po besedah velikaškega župana Antona Zakrajška, je za njihovo občino takšna razdelitev povsem umevna, saj so prometno, gospodarsko in drugače najbolj navezani na Ljubljano. Pravi, da bi bilo neživljenjsko Velike Lašče tlačiti k Dolenjskitudi po morebitni ustanovitvi pokrajin.

70 let Marjanke Stergar

Dolgoletna planinska oskrbnica in dolgoletna upravnica Tončkovega doma na Lisci je ob svojem dvojnem življenjskem jubileju povabila sorodnike in planinske prijatelje na skupen klepet in obujanje spominov. Marjanka je z možem Pavlom prevzela oskrbnišvo Tončkovega doma, priljubljene točke in zatočišča številnih, zlasti posavskih in zasavskih planincev, leta 1958. Pavle je umrl leta 1978, Marjanka pa je ostala na Lisci vse do leta 1987. Bila je vzorna oskrbnica planinskih domov, denimo tudi na Gorah, in predana planinka. Obiskovalci Lisce jo še danes pogrešajo.

Po koledarju jih ima Marjanka res sedemdeset, toda kot je poudaril njen vrstnik in planinski prijatelj Ljotje Motore na snidenju v gostišču Na ribnikih na Lokah,

kjer Marjanka na jesen razveseljuje goste s prijetno domačnostjo in kulinariko, je videti veliko mlajša. Marsikomu je še vedno zgled discipliniranosti, marljivosti, odgovornosti, idealizma in življenjskega poguma. Marjanka in Pavle sta znala v doživljanje Lisce, ki je najbolj zaznamovala njuna mladostna in že zrela leta ter vrstnike. Srečevali so se na planinskih poteh in v pevskem zboru, pri obnovi planinskih domov, ob prijetnih trenutkih in ko je bilo potrebno trdo delati. Spomin popelje na Lisco, v čase, ko so bile edino ali pa vsaj najbolj učinkovito transportno sredstvo za na Lisco noge in poln nahrbtnik. Če ga je bila volja, je včasih pomagal tudi priljubljeni osliček Žani, nekakšna maskota Lisce, zlasti za mlajše obiskovalce.

P. P.

Skrbijo za svoj drugi dom

LC Krško na obisku v skupnosti Srečanje na Razborju pri Sevnici - Posavske občine v proračunih za skupnost

Člani LC Krško smo 10. oktobra enega svojih prvih delovnih sestankov v delovnem letu 2000/2001 preživeli v skupnosti Srečanje na Razborju pri Sevnici. V preteklem delovnem letu smo se pridružili akciji slovenske Karitas pri obnavljanju stare šole na Razborju za ustanovitev skupnosti. Pod tehničnim vodstvom Borisa Rostoharja, člana našega kluba, smo objekt usposobili toliko, da je skupnost lahko začela delovati že konec julija. Poleg našega kluba sta se v akcijo z denarnimi in materialnimi prispevki vključila še LC Novo mesto in LC Trbovlje-Brin. Skupno smo lani prispevali milijon tolarjev, v materialu, storitvah in projektih pa še okoli 2 milijona tolarjev.

Zanimalo nas je, kako šest mladih fantov živi in dela v skupnosti. Toni, visokorasel suh mladenič, prvi odgovorni, kakor mu rečejo, ki skrbi za potek življenja v skupnosti, nas je kot najbolj izkušen med njimi popeljal na ogled svojega začasnega doma. Že prvi pogled na preurejeno dvorišče nas je presenetil. Fante so čez poletje okoli stare šole zgradili be-

tonsko skarpno, dodali leseno ograjo, dvorišče posipali s peskom, uredili cvetlične gredice, namestili koše za smeti. Ravno ob našem ogledu so v domu urejali vse potrebno za napeljavno centralnega ogrevanja, zato so bili izjemno veseli našega tokratnega denarnega prispevka v višini 400.000 tolarjev.

"Vsak izmed fantov mora opravljati svojo nalogo," je pojasnjeval Toni. V uporabo so dobili propadajoč hlev, ga dodobra obnovili in vanj namestili dva pujska, nekaj piščancev in pet kokoši nesnic, darilo vaščanov Razborja.

S pomočjo naših članov so tudi svetniki treh posavskih občin sklenili, da v proračunih za leto 2001 predvidijo nekaj sredstev za pomoč skupnosti na Razborju. Odhajajoč pozno zvečer, smo vsak pri sebi sklenili, da fante še večkrat obiščemo, da jim bomo vsak po svojih močeh pomagali. Upamo, da bodo lahko tudi z našo pomočjo medse sprejeli čimprej še druge, ponovne življenja željne, z drogo zasvojenе mladeniče.

dr. DARJA MIRT

Ob pesmi je življenje lepše

Življenje posveča glasbi in družini, razbremenjuje pa jo mož, tudi pri čisto ženskih opravilih

Potočanka Štefka Debeljak je vzgojiteljica v sodraskem vrtcu, gospodinja, mati, kmetica ter popularna glasbenica in pevka. Kljub naporni službi in družinskim obveznostim zmora svoje znanje in nadarjenost s polnimi dlanmi razdajati še drugim. Še zelo mlada je vodila svoj pevski zbor, kjer ji je mnogo pomagala sestra Nežka, in s tem zborom je nastopala na prireditvah in radijskih snemanjih. Svoje znanje je dopolnjevala v študentskih letih, kjer je pridno nastopala v pevskem zboru v Ljubljani, še bolj pa se je poglabila v glasbo, ko je dobila priložnost preizkusiti se na orglah v domači župniji.

Morda si je Štefka vzela nekaj odmora v letih, ko so rasli njeni štirje otroci, ki že stopajo po njenih stopinjah. Sedaj vodi številni cerkveni zbor in igra orgle. Pravi, da vse to počenja še z večjim zanosom, odkar je župnija pred dobrima dvema letoma kupila nove orgle. Zelo uspešno vodi MPZ planinskega društva. To ji ne bi uspelo, če ji ne bi ob strani stal mož, ki je poln razumevanja in jo razbremenjuje tudi pri čisto ženskih delih.

Štefka je tako z obema nogama v kulturi, za svoje delo, razen

Štefka Debeljak

morda v cerkvi, pa pogreša primerne prostore in morda tudi nekaj več posluha od ljudi, ki sicer ne prepevajo, a bi po svoji dolžnosti morali skrbeti in biti generator kulturnega življenja. Je pa vesela, da se pripravljajo na gradnjo večnamenske dvorane, hkrati pa upa, da bo z leti "njen" pevski zbor še narasel in da se mu bo pridružilo več mladih.

A. KOŠMERL

Razgrajala in žalila

NOVO MESTO - V nedeljo nekaj po polnoči so policisti do strestnitve pridržali vinjenega 21-letnega B. Z. iz okolice Novega mesta, ki je 4. novembra povzročil prometno nesrečo pod vplivom alkohola. Policisti so mu dali pihati, ker pa se ni strinjal z rezultatom, so ga odpeljali v novomeški Zdravstveni dom na strokovni pregled, vendar ga je odklonil. Po odhodu policistov je B. Z. žalil zdravstvene delavce, zato so ga zaradi bojazni, da bi s prekrškom nadaljeval, policisti pridržali. Srečal se bo s sodnikom za prekrške. - Prav tako se bo pred sodnikom za prekrške zagovarjal F. S. iz okolice Trebnjega: 4. novembra zvečer so ga vinjenega policisti pridržali do strestnitve, ker je doma razgrajal in pretepel ženo.

S. M.

1633 nabojev niso prijavi

OBREŽJE - Na mejnem prehodu so nedavno trije Italijani pri kontroli prijavi 1633 lovskih nabojev, policist pa je pri pregledu avta našel še 1633, ki jih kšitelji niso prijavi. Dan prej pa so v avtu nekega italijanskega državljanca našli skritih 1176 lovskih nabojev.

ZAHVALA

Zakaj si morala nam, MAMA, umreti, ko pa s tabo je bilo lepo živeti? Odkar utihnil je tvoj glas, žalost, bolečina domujeta pri nas. Ljubila si življenje, polje in dom, vendar brez slovesa zapustila si svoj dom.

Mnogo prezgodaj in nepričakovano nas je v 66. letu zapustila naša draga in skrbna mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARIJA TEROPŠIČ

iz Črešnjic 21 pri Otočcu

Nimamo besed, da bi se z njimi lahko zahvalili vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali mašo, cvetje in sveče ter našo drago mamo pospremili na zadnjo pot. Zahvaljujemo se sodelavcem Krke, sodelavkam Visceralnega oddelka, pevskemu zboru, Društvu upokojencev in invalidov, gospodu župniku, g. Zidariču za poslovilne besede ter vsem sorodnikom, vaščanom, znancem, prijateljem in sosedu Riflju, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

S Teboj, nebeški Kralj, se pogovarjam, saj sem pri tebi s svojim duhom v gostih! Ko noč zagrne pot vsem svetlim zarjam, in vse bdi le v kesanju in bridkosti, s Teboj se menim! A besed mi manjka: le Tvoja misel moj je najbliže. (Adam Mickiewicz)

Z neomajnim zaupanjem v Božjo navzočnost, zvest krščanskim načelom, ki jih je udeležal s trdim delom na kmetiji in vsakodnevno molitvijo, z veliko duhovno močjo, z umirjeno vedrino in poosebljeno skromostjo je v 90. letu odšel k Stvarniku vesoljstva in pustil za seboj globoko rano dragi ate, stari ate, brat, stric in svak

JOŽEF BLAŽIČ

kmet iz Žihovega sela 4, Otočec ob Krki

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli besede tolažbe in izrazili sožalje ter se od ljubega ata množično poslovili, ga spremili na zadnji poti, darovali za sv. maše in Karitas, za cvetje in sveče ter mu posvetili svojo molitev in dobro misel. Posebna zahvala osebjem Pljučnega in Internega intenzivnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, sodelavcem in podjetjem Novoteks, tkalnica in razvoj izdelkov, Upravi Mercatorja in Poslovalnica Ločna ter Krki Kozmetika, sovaščanu g. Jožetu Žagarju za lepe poslovilne besede, g. kanoniku msgr. Franciju Vrhuncu in g. župniku Blažu Gregorcju za sv. mašo in vzpodbuden govor, pevcem iz Šentjerneja in Šmihela, sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem.

Žalujoci: Mimi, Joži, Jože, Mira in Franci z družinami Žihovo selo, Mali Slatnik, Stara vas pri Škocjanu, Mikote pri Raki in Ljubljana

Revščina - sopotnica otrok

Konferenca o delovanju prostovoljcev in nevladnih organizacij pri zmanjševanju posledic revščine in socialne izključenosti otrok

LJUBLJANA - V začetku oktobra je Zveza prijateljev mladine Slovenije v Ljubljani pripravila konferenco z naslovom Delovanje prostovoljcev in nevladnih organizacij pri zmanjševanju posledic revščine in socialne izključenosti otrok. Rdeča nit konference, ki je združila strokovnjake na področju prostovoljnega dela in nevladnih organizacij ter pedagoške delavce številnih osnovnih in srednjih šol, so bila iskanja odgovorov na vprašanje, kako revščina prizadene otroke in kaj lahko naredijo nevladne organizacije in prostovoljci.

Revščina ima veliko obrazov in je zelo relatičen pojem. Govorimo o človekovih pravicah, o pravicah otrok, imamo Socialno listino in demokracijo, ki daje vsem državljanom enake možnosti. Obenem pa vemo, da je veliko družin izključenih iz teh deklariranih dobrin. Med njimi je veliko otrok. Slovenija je imela leta 1996 v primerjavi z ostalimi članicami EU razmeroma nizko stopnjo revščine - 14,9 odst., kar sedem primerjalnih držav pa je imelo višjo. V obzir pa moramo vzeti, da je veliko slovenskih družin, ki jih je enostavno sram priznati, da so revne in potrebujejo pomoč.

Revščina lahko povečuje ranljivost otrok, lahko pa ima celo pozitivne učinke. Otrok, ki je se v revščini utrdil in se naučil obvladovati težave, je lahko učinkovitejši pri premagovanju življenjskih težav kot njegov vrstnik, ki je zrasel v blagostanju. Vsekakor pa je življenje revnega otroka naporno, saj ima odprtih manj življenjskih poti in slabe možnosti, da bi dosegel zaželeno blaginjo. Vse to velja tudi za dolenske otroke iz revnih družin.

Konferenca je dobesedno del svojih razprav posvetila dejstvu, kakšen je dejanski vpliv nevladnih organizacij na zmanjševanje socialno pogojenih težav, kako izenačevati možnosti socialno prikrajšanih otrok, ne da bi jih izločevali in potiskali v vlogo žrtve, potrebnih pomoči. V vlogi in dejavnosti prostovoljcev in nevlad-

nih organizacij pri zmanjševanju posledic revščine in preprečevanju izključevanja otrok je potrebno govoriti tudi v dolenskem prostoru, jih podpirati in še razvijati, ker postaja vplivna protiutež socialni diferenciaciji. Društvo za razvijanje prostovoljnega dela iz Novega mesta je s svojo dejavnostjo in uspešnimi tabori v Šmarjeti gotovo najuspešnejše društvo v Sloveniji.

MARIJA PEČNIK, profesorica

Spomenik Francu Poglajnu-Kranjcu

LITJA - Pred dnevi so na Trgu svobode v Litiji odkrili doprsni kip pred letom dni preminulega narodnega heroja, generala, partizanskega komandanta, litijskega rojaka in častnega občana Francu Poglajnu-Kranjcu, delo akademske kiparke Vladke Zorko-Tihac. Slovesnosti so se udeležili sorodniki, njegovi soborci in številni Litijani. O liku partizanskega borca in komandanta sta govorila litijski župan Mirko Kaplja in slavnostni govornik in Kranjčev soborec Mitja Ribičič-Ciril, v kulturnem programu pa so nastopili Pihalni orkester Litija, Partizanski pevski zbor iz Ljubljane ter dramska igralca Polde Bibič in Jurij Souček.

K. Š.

Za ohranjanje vrednot NOB

DOBRNIČ - "Pred 57 leti so slovenske ženske na 1. kongresu Slovenske protifašistične ženske zveze v Dobrniču sredi vojne vihrice prvič enakopravno razpravljale o usodi slovenskega naroda, je povedala Mara Rupena Osolnik, udeleženka tega kongresa, na nedavnem srečanju žensk v Dobrniču, kjer so tudi potrdili pobudo, da se ustanovi Društvo Dobrnič, ki bo skrbelo za ohranjanje izročila 1. kongresa in vrednot narodnoosvobodilnega boja, predvsem med mladimi.

IZ PORODNIŠNIC

V času od 23. do 29. oktobra so v novomeški porodnišnici rodile: Nevenka Brajdič iz Brezja - dečka, Marija Rezelj s Postaje - Urbana, Irena Gorenc iz Hrastnega - Luka, Barbara Babnik Gazvoda z Male Cikave - Timona, Jernejka Rustan iz Šentjerneja - Urško, Mateja Mikec z Višejca - Sanjo, Anita Stepan iz Rosal-

nic - Timona, Damjana Ilar iz Črmošnjic - Arjo, Slavica Novak Janžekovič iz Črnomlja - Dorotejo, Majda Senica iz Trebnjega - Kristijana, Vlasta Grabrijan iz Dol. Pake - Katjo, Mirjana Goljevšek iz Kočevja - Leo, Janja Furar iz Vrbine - Adrijano, Tatjana Husič iz Gribelj - Martina, Vesna Radaković iz Metlike - deklico.

Iz Novega mesta: Lili Bogataj, Krallova 16 - Patrika, Darja Urbas, Seidlova 32 - Anjo.

Čestitamo!

Moj novi dom v Domu starejših občanov

V Dom starejših občanov Novo mesto sem prihajala že več let, seveda samo na obisk svojim najbližjim sorodnikom in prijateljem, tudi moj pokojni brat dvojček je zaradi težke bolezni nekaj mesecev preživel v domu. Ustanovo sem si predstavljala kot nujno zgrajeno hišo samo za ljudi, ki jim doma ne morejo nuditi ustrezne nege, in ker sem v sebi čutila le dolžnost, da obiščem svojce, nisem v življenju Doma opazila ničesar prijetnega.

Sedaj je moj novi dom postal Dom starejših občanov Novo mesto. Prijetno mi je pri srcu, ko svojim znancem in prijateljem s ponosom povem, da sem tu našla novo življenje. Ni več strahu, ponižanja, napetosti in skrbi za preživetje. Vsak trenutek, ki ga doživljam sedaj, je lep, prijeten, vesel in srečen. V Domu čutim ljubezen, domačnost, varnost, brezskrbnost in pozornost. Na vsakem koraku odkrivam toplino in skrb za nas oskrbovance, ki nam

jo nesebično poklanjajo vsi zaposleni. Iz njihovih src izžareva ljubezen do vseh nas, vsakdo jo lahko opazi, če je le odprt in pozoren. Mislim, da s srcem služijo svoj vsakdanji kruh in da so tudi oni našli v Domu svoj dom.

V Domu nas ne izločujejo iz skupnega življenja in nas ne kaznujejo za napake, kar smo nekoč doživljali v šoli, službi in družinah, ampak se nam prilagajajo, upoštevajo našo individualnost, preproste povedano, imajo nas radi. Tu ne skrbijo le za naše fizične potrebe, ampak nas tudi duhovno bogatijo. Tedensko se srečujemo v skupinah za samopomoč, ki so za nas nadomestne družine. V domski kapeli je ob sobotah maša in priložnost za spoved, prijazni šmihelski kaplan pa pogosto obiskuje oskrbovance, ki so težko bolni.

V Domu mi ni dolgčas. Vključila sem se v pevski zbor, obiskujem jogo, literarni krožek in knjižnico. Na voljo je še veliko drugih dejavnosti, zato lahko vsakdo najde razvedrilo, da prežene dolgčas. Odkrila sem, da mi dovolijo, da sem drugačna in da spoštujejo različnost svojih varovancev. Upoštevajo svobodo prepričanj, kar je velika vrednota življenja v Domu.

JOŽICA BREGAR

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26
Novo mesto

☎ 068/33 70 200
delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo. Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

Ni smrt tisto, kar nas loči in življenje ni, kar družijo, so vezi močnejše, brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas. (Mila Kacič)

V 78. letu nas je zapustila naša draga

ROZALIJA BRADAČ

iz Podhoste

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in sodelavcem KZ Krke, z.o.o., za darovano cvetje in sveče. Hvala tudi vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo gospodu Romu za poslovilne besede in pevcem za zapete pesmi.

Vsi njeni

ZAHVALA

Sprašuje zdaj Anja, zdaj Aleš: "Zakaj, zakaj ni Blaža nazaj?" Se Bog je odločil, da vzame ga k sebi v raj. (mamica in očka)

V 8. letu starosti so za vedno zaspale velike sanje našega sina, brata, vnučka, bratranca, nečaka in prijatelja

BLAŽA MATOHA

z Vrhpeči 6 pri Mirni Peči

Boleča je resnica o izgubi našega Blaža. Toda topla je misel, da ste mu v težkih trenutkih vedno stali ob strani in ga v tako velikem številu pospremili na prerani zadnji poti. Hvala vsem za darovano cvetje, sveče, denarno in drugo pomoč ter izrečeno iskreno sožalje. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama in teta

ANTONIJA AVSEC

iz Šmarjeških Toplic 61

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti, ji darovali vence in sveče ter nam izrekli sožalje in nam kakorkoli pomagali. Zahvala tudi Lovski družini Otočec. Posebna zahvala župniku iz Šmarjete za opravljen obred, pevcem in pogrebni službi Blatnik.

Žalujoci: sin Jože z družino

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ati, stari ate in brat

JOŽE ŠIMC

Smolenja vas

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali in stali ob strani.

Žalujoci: vsi njegovi

V SPOMIN

Življenje celo si garal, vse za dom, družino dal. Sledi ostale so povsod od dela tvojih pridnih rok.

Minila so štiri žalostna leta, odkar nas je zapustil naš dragi

MATIJA BASAR

Kočevje, Črnomelj

Žalujoca žena Dragica

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je po dolgotrajni bolezni mnogo prežgodaj zapustil najin brat, svak, stric, bratranec in boter

ANTON FABJANČIČ

s Hriba 1 pri Beli Cerкви

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojniku darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dobrim sosedom Duhovim, patronažni sestri ge. Majdi, medicinskim sestrar Pljučnega oddelka bolnišnice Novo mesto, g. Blatniku za pogrebne storitve in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

BOJANA DAMIŠA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali sveče in cvetje, nam denarno pomagali in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sodelavcem DEKOP-a in Krke, Urškim in Andrejevim sošolcem in prijateljem, sostanovalcem, družinam Ralijan, Klobčar in Burger, zdravstvenemu osebju ter pevcem.

Vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 9. novembra - **Teodor**
Petek, 10. novembra - **Andrej**
Sobota, 11. novembra - **Martin**
Nedelja, 12. novembra - **Emil**
Ponedeljek, 13. novembra - **Stanislav**
Torek, 14. novembra - **Nikolaj**
Sreda, 15. novembra - **Polde**

Lunine mene

11. novembra ob 22.17 - ščip

kino

ČRNOMELJ: 10. in 11.11. (ob 20. uri) ter 12.11. (ob 17.30) Za vsako ceno. 11.11. (ob 17.30) in 12.11. (ob 20. uri) Jaz, Irene.
BREŽICE: 9. in 10.11. (ob 18. uri) ter od 11. do 14.11. (ob 20. uri) Shaft. 9. in 10.11. (ob 20. uri) ter 11. in

MALE OGLASE

sprejemamo osebno, po pošti in na telefonsko številko
07/39 30 512

Izven delovnega časa lahko mali oglaš oddate
na avtomatski telefonski odzivnik.

OSMRITNICE in ZAHVALE

sprejemamo osebno, po pošti in na faks številko
07/39 30 540

Male oglase, osmrtnice in zahvale sprejemamo tudi
po elektronski pošti na naslov:
info@dol-list.si

Male oglase brezplačno ponovimo na internetni strani
Dolenjskega lista na naslovu:
http://www.dol-list.si

KMETIJSKI STROJI

TRAKTOR Fergusson 533 ali 539 ali Zetor 25, lahko v okvari, kupim. ☎ (07)30 81 414.

TRAKTOR DEUTZ, 75 KM, s servo volanom, ugodno prodam. ☎ (07)49 71 444 ali (041)632-451. 2866

TRAKTOR IMT 539, letnik 1988, trosilec hlevskega gnoja Tehnostroj, 4 t in zgrabljajnik Sip 310 prodam. ☎ (07)33 44 084. 2883

TROSILEC Tehnostroj in obračalnik Spider 340 prodam. ☎ (07) 34 65 389. 2903

KUPIM

ODKUPEM večje količine suhih bukovih drv s svojo ali vašo dostavo. ☎ (041)346-071.

NEKAJ STAREGA POHIŠTVA kupim. (mize, omare, stole, komode, postelje), staro okoli 100 let. ☎ (07)30-45-800, (041)696-263.

RABLJEN ŠTEDILNIK na drva kupim. ☎ (07)33 44 220. 2884

MOTORNA VOZILA

VLEČNO tovorno vozilo s priklopnikom in vpeljanim stalnim delom prodam. ☎ (07) 3372 222. 2838

PREPIS VOZIL
041/546-159

12.11. (ob 18. uri) Vročna linija. 15.11. (ob 18. uri in 20.15) Samo še 60 sekund.

GROŠUPLJE: 10.11. (ob 19. uri) Kremenčkovi 2.

IVANČNA GORICA: 9.11. (ob 19. uri) Kremenčkovi 2.

KOČEVJE: 12.11. (ob 19. uri) Kremenčkovi 2.

KRŠKO: 9.11. (ob 19. uri) Zvestoba do groba. 11. in 12.11. (ob 18. uri in 20.15) Vihar vseh viharjev. 14. in 15.11. (ob 19. uri) Najina zgodba.

NOVO MESTO - DOM KULTURE: Od 9. do 15.11. (ob 17. uri) Kokoške na begu. Od 9. do 15.11. (ob 18.30 in 20.30) Mule.

RIBNICA: 11.11. (ob 21. uri) Kremenčkovi 2.

TREBNJE: 10.11. (ob 20. uri) in 12.11. (ob 17. uri) Erin Bronkovich.

VELIKE LAŠČE: 11.11. (ob 19. uri) Kremenčkovi 2.

HIŠO v Šmihelu 10 prodam. ☎ (05)674-51-85, ob 18. do 19. ure. 2877

V CENTRU Novega mesta v samostojni vili prodam 3 stanovanja. 2 x 100 m², 1 x 60 m², ter lokala, 90 m², velik vrt. ☎ (05) 677 30 27, zvečer. 2901

ZARADI MAME prodam manjšo kmetijo. Možnost nadomestnih gradenj. ☎ (068)48-492. 2905

PREKLICI

MILENA AVGUŠTIN, Ulica talcev 10, Straža, opozarjam Milojko Marjanovič z iste gale naslova, naj preneha z žaljivimi izjavami ter prekliče te izjave v Dolenjskem listu, sicer jo bom sodno preganjal. 2880

PRODAJ

OKNA in balkonska vrata Jelovica, strešno okno Kovinoplastika Lož, rabljeno, zelo ugodno prodam. ☎ (07) 332 43 68. 2787

SADIKE cepljenih orehov! Prodaja sadik orehov glavnih sort slovenskega sadnega izbora, ki ne pozebejo, stalna rodnost, debel plod, tankolupinast. Najnižje cene! ☎ (07)33 25 400. 2846

NOV vzdiljiv štedilnik z boilerjem za etažno centralno prodam. ☎ (07)30 25 351. 2855

KROMPIR, primeren za nadaljnje sajenje, sorte jerla, sante, romana in frizija prodam. Lampret, Gatina 23, Grosuplje. ☎ (01)78 62 316. 2863

BUKOVA DRVA, suha, 20 m, prodam. ☎ (07)30 49 361. 2871

STROJ za brušenje parketa znamke Vrbovec prodam. ☎ (040)362-741. 2875

GUMI VOZ, 14 col, 3 breje ovce, harmoniko c. f. b Kač, ojačevalec Bell MDA 602, 2 x 300 W in Tomos avtomatice prodam. ☎ (041)989-971. 2876

METRSKA DRVA prodam. ☎ (031)523-904.

KOSTUM za Miklavža, komplet, prodam. ☎ (041)779-703. 2897

METRE bukovih drv prodam. ☎ (07) 30 89 663. 2902

PEČ na olje, rabljeno eno sezono, prodam. ☎ (07)30 49 248. 2862

RAZNO

POLAGANJE keramičnih oblog. Radoslav Topić, s.p., Dol. Sušice 26, Dolenjske Toplice. ☎ (041)553-873. 2702

ANGLEŠČINA, vse stopnje! Inštruiram in prevajam tehnično literaturo, priročnike. ☎ (068)341-106, popoldan. 2836

ZELIŠČAR - zeliščna smola Balzam za želodce, rane, hudo revmo, artrozo, putiko, prstato in hemeroide. ☎ (041)886-345, non stop. 2850

POSLOVNI PROSTOR, 25 m², v središču Sevnice oddam. ☎ (0608)40 645, ob 18. do 20. ure. 2858

SPORTNI CENTER
FIT & FUN
FITNESS - SOLARIJ - MASAŽA
Vorančeva ulica 1
(Regrške košenice)
Novo mesto
Tel.: 068/322-827

ROLETARSTVO
BAYER
Bayer Aleksander, s.p., Stopiče 37 a
07/30 80 210
040/202 868

Smrekovo oblogo, ladijski pod, širine 5, 7, 9 in 11 cm, debeline 13, 16 in 20 mm, od 550 tolarjev, ter bruna in okrasne zaključne letve prodajam. Možna dostava. Mizarstvo Blažič, Družinska vas. ☎ (07)30 73 587

TESNENJE oken in vrat s silikonskimi tesnili. Velik prihranek pri ogrevanju. Izvajam tudi vsa mizarska popravila. Tel. 07/33 22 750, GSM 041/242 701.

FRIZERSKI SALON (z možnostjo opravljanja kake druge dejavnosti) v Novem mestu oddamo v najem. ☎ 07/33 73 460.

SUZUKI
Vulkaniziranje
Pravočasno si zagotovite brezplačno hrambo letnih gum.

HRANO in stanovanje nudimo ženski, ki bi pomagala v gospodinjstvu osamljeni ženski na deželi. ☎ (07)33 26 609, Novo mesto. 2867

GRADITELJI! Po konkurenčnih cenah in kvalitetno izdelujemo strojne tlake, strojne omete in termo fasade. ☎ (041)642-762.

USPEŠNO INŠTRUIRAM matematiko, fiziko in statistiko na vašem domu. ☎ (068)59-527 ali (041)544-510. 2878

V NOVM MESTU 280 m² poslovnega prostora ob glavni cesti prodam. ☎ (041)665-375. 2891

OPREMLJENO UČILNICO v poslovni stavbi Hedera Bršljin oddam v terminski najem. ☎ (041)88 34 94. 2896

DO 500 M² poslovnih prostorov v centru Novega mesta oddam. ☎ (041)669-468. 2899

ŠE UPORABEN MLIN za mletje žita, na naravni kamen, podarim. Franc Rataj, Lukovci 5, Trebnje. 2906

SLUŽBO DOBI

PRIKUPNO DEKLE ali FANTA iščemo za delo v šanku v eni od novomeških okrepčevalnic. Omogočimo opravljanje pripravništva. ☎ 07/33 22 765 ali 041/628 385.

Trgovsko podjetje ZRNO, d.o.o., Gmajna 6, 8274 Raka, zaposli

• **TRGOVCA ali TRGOVKO** za potrebe trgovine.

Pogoj: izobrazba IV. stopnje ekonomske ali trgovske smeri.

Vloge pošljite na naslov: **ZRNO, d.o.o., Gmajna 6, 8274 Raka.**

Informacije na tel. št. 0608/757-080.

Zaposlimo kuharico z izkušnjami in dekle za strežbo.
Tel. 07/ 33 77 310, 33 77 311.

Zaposlimo strugarja z končano nadaljevalno 4 letno strojno tehnično šolo. Pisne prijave: **Kovinoplastika Kolbezen Franc s.p., Prešernova 6 a, 8340 Črnomelj.**

FRIZERKO Z NAJMANJ 5 leti delovne dobe zaposlim. Frizerski salon Branka, ☎ (041)60-44-73 ali (068)323-670. 2819

KV MIZARJA ali priučenega delavca v lesni stroki zaposlimo za nedoločen čas, s poskusno dobo 3 mesecev. ☎ (068)88 453. 2852

KOMUNIKATIVNO OSEBO z lastnim prevozom za prodajo po šolah in vrtcih zaposlimo. ☎ (041)510-367. 2853

PAPA JOE, restavracija, picerija, pub, zaposli za zimsko sezono več točjak, natakarje, kuharja - picopeka. Hrana in stanovanje zagotovljena. ☎ (041)743-415 ali (041)744-185.

AVTOMEHANIKA ali ključavničarja zaposlimo na Avtoodpadu Meglič, Prečna. ☎ (041)673-498. 2872

FANTA za delo s konji in dekle, staro 30 do 35 let, za gospodinjstva dela v hotelu zaposlimo. Stanovanje in hrana v hiši. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Hotel Kanu, d.o.o., Valburga 7, 1216 Smlednik. 2873

KUHARJA (-ico) ali natakarja (-ico), lahko pripravnik, zaposlimo. ☎ (041)643-707.

ŽELITE dobro zaslužiti? ☎ (03)5874 325, po 19. uri. 2887

REDNO ZAPOSILIMO trgovskega potnika za območje Slovenije. ☎ (041)667-900. 2889

ZASTOPNIKA za zbiranje naročil na območju Dolenjske potrebujemo. Zaželjene izkušnje, urejenost in lasten prevoz. ☎ (031)524-041.

NATAKARJA (-ICO) in kuharja (-ico) zaposlimo. ☎ (07)30 50 125. 2900

STANOVANJA

DVOINPOLSOBNO opremljeno stanovanje v Novem mestu oddam v najem. ☎ 07/33 75 870 ali 041/630 394.

NA DRSKI - ŠEGOVA, prodam trisobno stanovanje, 73 m², obnovljeno, drugo nadstropje, vseljivo novembra. ☎ (041)622-531.

TRISOBNO STANOVANJE v Novem mestu oddam. ☎ (041)695-539. 2893

ŽENITNE PONUDBE

SREČA, ženitna posredovalnica, Novo mesto. Urejam resne zveze. Ženskam posredujem brezplačno. ☎ (031)570-403 ali (07)33 26 033. 2879

Avtomehanika
Jurij Murn, s.p.
Resslova 4, Novo mesto
☎ 07/30 24-791

ŽIVALI

PUJSKE, težke 25 do 30 kg, lahko tudi očiscene, ter 100 t komposta, primerne za sajenje trt, prodam. Možna dostava. ☎ (07)30 73 317 ali 30 76 696. 2839

ODOJKE, žganje sadjevec in jedilni krompir prodam. ☎ (07)30 82 390 ali (041)274-107.

TELICO, breje 6 mesecev, prodam. ☎ (07)33 48 504. 2845

14 DNI starega bikca in 20 m² suhih bukovih drv prodam. ☎ (041)253-998. 2848

BREJE OVCE po 15.000 SIT prodam. ☎ (07)33 46 106. 2851

KRAVO za zakol in svinjsko mast prodam. ☎ (07)30 79 833. 2856

KRAVO s teletom in prasiče prodam. ☎ (0608)20 493. 2857

PRAŠIČA, 200 kg, domača hrana, prodam. Možen zakol. ☎ (0608)81 43 023. 2874

KRAVO za zakol prodam. ☎ (068)30 89 095.

2 KOBILI, breji, in žrebico hanoveranko arabec prodam. ☎ (031)722-885. 2886

TELICO, breje 3 mesece in pol, prodam. ☎ (068) 30 65 590. 2890

PUJSKE, težke 20 kg, prodam. ☎ (068)75-144. 2892

SVINJO za zakol in striženega merjasca ter več odojkov prodam. ☎ (07)30 82 392. 2895

TELICO SIVKO, breje 9 mesecev, prodam. ☎ (07)30 44 685, zvečer. 2898

14 DNI starega telička frizijca prodam. ☎ (07) 30 89 574. 2904

PRAŠIČE, 100 do 200 kg, prodam. ☎ (07)33 24 625. 2849

KRAVO SIVKO, breje, staro 4 leta, in seno prodam. ☎ (068)73-298. 2837

POLARNI sivo-beli cepljeni psički aljaski malamut iz krasnega legla, psarna Polarni Vrh, prodam. ☎ (02)681-9411. 2844

salon za pse
Budja - Ulica talcev 12 - Novo mesto
☎ 07/33 24 377

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 11. novembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

• **Novo mesto:** od 8. do 20. ure: Mercator center Cikava

od 7. do 13. ure: Market Ragovska

• **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Market

V nedeljo, 12. novembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

• **Novo mesto:** od 8. do 12. ure: Mercator center Cikava

od 8. do 11. ure: Samopostrežba Ločna, Market Drska, Market Smrečnikova

• **Straža:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba

• **Šentjernej:** od 8. do 11. ure: Market

KOMUNALA Novo mesto, d.o.o.

obvešča cenjene stranke in poslovne partnerje, da smo 6.11.2000 preselili POSLOVNE PROSTORE POGREBNE ENOTE IZ DOSEDANJE LOKACIJE NA SEIDLVI CESTI 17 v nove poslovne prostore na mestnem pokopališču v Srebrničah, Novo mesto, telefon št. 39-31-390 ali 39-31-392. Delovni čas: od ponedeljka do petka od 7. do 15. ure. V primeru potreb za storitve izven delovnega časa pa občani lahko pokličejo dežurno službo na telefon št. 39-32-450 ali 041-746-327.

LIVAR

IMP LIVAR, d.d.
IVANČNA GORICA

največja livarna v Sloveniji
z ambicioznimi načrti za prihodnost,
išče novega sodelavca za delovno mesto

1. ELEKTROVZDRŽEVALEC V LIVARNI
lokacija Črnomelj

• končana IV. stopnja strokovne izobrazbe elektro stroke, smer energetik

2. VEČ NOVIH SODELAVCEV MOŠKEGA SPOLA -
PRIPRAVNIKOV
lokacija Ivančna Gorica

• s končano V. stopnjo izobrazbe strojne, kemijske ali elektroenergetske smeri
• z organizacijskimi sposobnostmi

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje

• pod št. 1. za določen čas 12 mesecev, z možnostjo podaljšanja in s trimesečnim poskusnim delom in s polnim delovnim časom.
• pod št. 2. za določen čas 6 mesecev za čas pripravniške dobe s polnim delovnim časom, po njej pa bodo najboljši imeli možnost sklenitve delovnega razmerja za nedoločen čas

Pisne prijave z ustreznimi dokazili in kratkim življenjepisom sprejema na naslov

IMP LIVAR d.d., Kadrovska služba, Ljubljanska c. 43, 1295 Ivančna Gorica

ali po e-pošti na naslov: bojan.skof@imp-livar.si v roku 15 dni od dneva objave. Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje 30 dni po končanem postopku.

OBČINA ŠENTJERNEJ
Trubarjeva c. 5
ŠENTJERNEJ

razpisuje prosto delovno mesto

REFERENTA I ZA SPLOŠNE, NORMATIVNO-PRAVNE
IN UPRAVNE ZADEVE

POGOJI:

- VI. stopnja izobrazbe pravne, ekonomske ali upravne smeri,
- poznavanje dela z računalnikom in znanje strojeopisja,
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu,
- opravljen strokovni izpit iz upravnega postopka,
- komunikativnost, urejenost in usposobljenost za delo s strankami,
- aktivno znanje angleškega jezika.

Zaposlitev je za nedoločen čas s 3-mesečnim poskusnim delom. Pisne prijave z življenjepisom pričakujemo do 17.11.2000 na naslov: OBČINA ŠENTJERNEJ, Trubarjeva cesta 5, 8310 ŠENTJERNEJ.

Bruma

PRODAJA GUM VULKANIZERSTVO

MATIJA BRUNSKOLE s.p.
Hrast 1 a 8331 SUHOR
tel. 07/30 50 475 mobitel 0609/619 339

**Če boste po 15. novembru kršili cestni zakon,
ni rečeno, da vas bodo policisti zasačili,
a kazni – snegu na cestah – ne boste ušli.
Zato naj vas spomnimo:**

**ZDAJ JE PRAVI ČAS
ZA ZIMSKE GUME!**

Mercator

Mercator - Dolenjska, d.d.
Livada 8, Novo mesto

objavlja

**javni razpis za oddajo v najem opremljenega
gostinskega lokala**

Najugodnejšemu ponudniku oddamo v najem:

**opremljen gostinski lokal v Mercator Centru Novo mesto, na
naslovu Podbevškova 4 v Novem mestu, v izmeri 341,17 m²
koristne površine.**

POGOJI RAZPISA SO:

- Ponudnik je lahko pravna ali fizična oseba. Ponudnik, ki je fizična oseba, mora predložiti dokument, da je državljan Republike Slovenije, ponudnik, pravna oseba, pa mora predložiti overjeno kopijo iz sodnega registra.
- Najemnina bo določena z neposrednimi pogajanji.
- Najemnik poleg najemnine plača pripadajoči davek in obratovalne stroške.
- Najemna pogodba bo sklenjena za nedoločen čas z možnostjo odpovedi leto dni.
- Drugi pogoji bodo določeni s pogodbo.

Pisne ponudbe pošljite priporočeno v 7 dneh po objavi na naslov:
**Mercator - Dolenjska, d.d., Livada 8, 8000 Novo mesto - z oznako
"Javni razpis za oddajo lokala v najem".** Ogled lokala je možen
po predhodnem dogovoru, kontaktna oseba je g. **Franč Jevnikar**,
Novo mesto, Livada 8, telefon 068/373-07-19.

SODNIK ZA PREKRŠKE NOVO MESTO

Vrhovčeva 18

razpisuje prosto delovno mesto
STROKOVNEGA SODELAVCA

Pogoji:

- univerzitetna izobrazba pravne smeri
- pravniški državni izpit
- najmanj 2 leti delovnih izkušenj
- poznavanje dela z računalnikom

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Pisne prijave z dokazili o zahtevanih pogojih pošljite v osmih dneh po objavi
na naš naslov.

Kandidati bodo obveščeni o izidu izbire v 8 dneh po poteku roka za prijavo.

Šolski center Novo mesto

Šegova ulica 112, Novo mesto

objavlja javno dražbo osnovnih sredstev:

- **Tovornjak MERCEDES 1314:** št. osnovnega sredstva 9709; reg. št. NM 80-00C; letnik 1994; prevoženih 142.000 km; izklicna cena 3.700.000 SIT;
- **Priklopnik ZMAJ KP 5/1:** št. osnovnega sredstva 8900; letnik 1961; izklicna cena 320.000 SIT;
- **Priklopnik ZMAJ KP 5/1:** št. osnovnega sredstva 8899; letnik 1961; izklicna cena 53.000 SIT;
- **ali v skupnem paketu:**
- **Tovornjak in oba priklopnika v paketu:** izklicna cena 3.850.000 SIT.

Pogoji javne dražbe:

1. Javna dražba bo v **sredo, 15.11.2000, ob 14. uri** v avtomehaniški delavnici ŠC, Šegova 112, Novo mesto.
2. Na javni dražbi lahko sodelujejo fizične in pravne osebe.
3. Vsak udeleženec mora pred pričetkom dražbe vplačati varščino v višini 10 % izklicne cene na račun ŠC št. **52100-603-30229**.
4. Vplačana varščina se uspešnemu kupcu vračuna v kupnino, drugim pa vrne v 5 dneh brez obresti.
5. Uspešen kupec mora kupoprodajno pogodbo skleniti v 5 dneh in kupnino plačati v 15 dneh po javni dražbi.
6. Prometni davek in stroške prepisa plača kupec.
7. Kupec prevzame kupljeno blago na lokaciji ŠC, ko dokaže, da je v celoti poravnal kupnino.
8. Prodali bomo po načelu videno-kupljeno in kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.
9. Ogled osnovnih sredstev bo mogoč 15.11.2000 od 12. do 15. ure na ŠC Novo mesto.

Vse dodatne informacije so na voljo po telefonu št. **393-22-00** ali na sedežu centra.

DOLENJSKI LIST

Poleg kegljišča
na Germovi 6
v Novem mestu
posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
 - hamburgerjem
 - giroci
 - pomfritom
 - sladoledom
 - ledeno kavo
 - sadnimi kupami
- in raznovrstnimi pijačami.

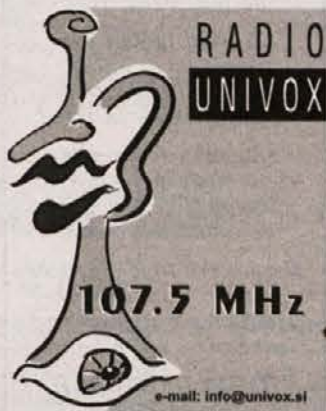
☎ 07/ 33 21 878

Vabljeni!

DOLENJSKI LIST

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO

Foesterjeva 10, Novo mesto

Verjemite ali ne...

**RADIO
OGNIŠČE**

Krvavec
104,5

Kum
105,9

Darilo pobegnilo

Kje tava oz. kako je končal kozliček, namenjen za darilo, se še vedno ne ve. A pojdemo po vrsti, kot se je dogajalo.

Nekdo je kupil na lepem kraju ob Kolpi staro hišo, jo podrl in na nje-
nem mestu gradi novo. Medtem ko je
odsojen, gradbišče varuje sosed, ki je te dni imela rojstni dan. Gra-
ditelj nove hiše se ji je za njeno skrb
želel primerno oddolžiti in ji pripra-
viti prijetno slavo s presenečenjem.
V Borovcu pri Kočevski Reki je na-
ročil pečnega kozliča in še enega
živega, ki so ga, kot se za darilo
spodobi, lepo okrasili. Za vrat so mu
privezali zvonček, ga opremili z
zastavicami, pentljami, trakovi in
cvetjem ter vse skupaj odpeljali z
avtom do Fare, kjer so nameravali
darilo prestaviti v drug avto. Na ne-
srečo pa je imel avto, s katerim so
oba kozliča pripeljali do Fare, napol
odprto šipo na vratih. Medtem ko je
voznik šel iz avta, da bi kozliča pred-
jal v drug avto, je kozlič skočil skozi
napol odprto okno in pobegnil pre-
ko magistralne ceste v hrib in še
danes ni znano, kje je. Ve se le, da
ga uradno še nihče ni našel.

Medtem je vladalo pri slavljenki
na gradbišču težko pričakovanje.
Ugibali so, zakaj zamuda, saj bi ob
kozliča že morala biti na kraju
slavlja. Organizatorji slavlja pa so
hitro potuhli, kaj je treba storiti,
sedli so v avto in odbrzeli do Štalcer-
jev, kjer so kupili novega kozliča.
Tako se je slavlje ob Kolpi lahko začelo.
Sicer darilo res ni bilo tako lepo
okrašeno, kot je bilo načrtovano,
vendar so si udeleženci imeli veliko
zanimivega povedati in tega slavlja
gotovo še dolgo ne bodo pozabili.
J. PRIMC

RENAULT

Če jih ni,
se začne drama!

Če jih pa že imate, vam ne bo
treba "zganjat" teatra.
Gospodarska vozila Renault
vam namreč pri prevozu tovo-
ra prihranijo odvečne poti in
so zato nepogrešljiv prota-
gonist katerekoli dejavnosti. K
osnovnim modelom Renault
Master, Kangoo Express in
Renault Express ne pozabite
prišteti še neverjetnega števila
njihovih izpeljank, tako da
lahko vi in gospodarstvo
računate na več kot 80
različnih modelov gospo-
darskih vozil. Pri izboru vam
bo lažje, če se oglašite v
salonih Renault, kjer vam
bomo strokovno svetovali. In
če pade odločitev pred
iztekom leta, vam izbrano
gospodarsko vozilo ponudimo
po sistemu finančnega leasinga
brez obresti.

Gospodarska vozila Renault.
V njih ste vi gospodar.

RENAULT lease

www.renault.si

ZRNO, d.o.o.
Gmajna 6
8274 Raka

**V ZRNU POTEKA VELIKO POSEZONSKO ZNIŽANJE
VSEGA GRADBENEGA MATERIALA.**

Poleg tega v Zrnu zbiramo naročila za izvedbo vseh vrst fasad ter notranjih
in zunanjih strojnih ometov. Na tem področju imamo ogromno izkušenj,
saj imamo po Posavju in širšem Dolenjskem veliko referenčnih objektov.
POKLIČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE O NAŠI KONKURENČNOSTI!

KMETIJSKI REPRMATERIAL

Trgovsko podjetje Zrno vam v svoji trgovini na "Ranču" nudi po
predsezonskih akcijskih cenah gnojila proizvajalca Petrokemija Kutina.

POHITITE, SAJ SE GNOJILA DRAŽIJO MESEČNO ZA 20%.

Na zalogi imamo tudi vinogradniška gnojila in superfosfat.
Cene gnojil v akciji so že od 1.780 SIT/vreča do 2.900 SIT/vreča.
Omogočimo vam dostavo franco kupec.

V trgovini nudimo tudi:

- pesne rezance 29,00 SIT/kg;
- koruzo v vrečah 39,90 SIT/kg
- ječmen v vrečah 39,90 SIT/kg

Na zalogi imamo tudi sojo.

Od 1.11.2000 do 30.11.2000 poteka akcija zaščitnih sredstev. Popusti
do 20%. Količine so omejene.

Telefon: 07/49 75 410, 07/49 75 086

RADIO BREŽICE

na
88,9
in
95,9 MHz

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga
bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov:
Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova ulica 4, p.p. 212.
Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtkih sosed iz vašega
poštnega nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: _____ da _____ ne _____

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino
plačeval osebno ali s posebno položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____ 2000

Kraj: _____

Datum: _____

Podpis: _____

Vlado Podgoršek

Vlado Podgoršku je bodočo življenjsko pot verjetno dodobra določilo že novomeško učiteljske. Ko se je šolal tam, je igral glavne vloge v gledališki skupini, urejal je šolsko glasilo Naša misel. Pozneje je kot učitelj v Kapelah in Arčah še naprej režiral gledališke igre in v teh igral. Po prihodu v Brežice je tu vrsto let vodil gledališko skupino Amaterski oder, in to zelo uspešno, saj se je to ljubiteljsko gledališče štirikrat uvrstilo med ducat najboljših v Sloveniji. Tudi kritiki tega Podgorškovega teatra so mu zgovorno nehote sporečali, da dela izvrstno gledališče, saj so zapustili dvorano, dokazano zgroženi nad svobodomiselnimi in nekako "protidržavnimi" idejami Podgorškove gledališke igre, za katero so malo prej nabavili vstopnico.

Brežice, mesto, ki je po kilometrih dosti stran od ljubljanskih ljubiteljskih in poklicnih gledaliških odrov, je Podgoršek takrat v kulturnem smislu vztrajno približeval Ljubljani: organiziral je, sodeč po arhivskih navedbah, odlično pripravljene republiške revije gledaliških skupin Slovenije; te so bile v Brežicah in Krškem. Kot član republiškega odbora Združenja gledaliških skupin Slovenije in dolgoletni predsednik posavskega odbora pa je organiziral gledališke seminarje in redna območna srečanja. Za to je, kot eden redkih iz Posavja, prejel Linhartovo plaketo, najvišje priznanje v sloven-

skem ljubiteljskem gledališču. Ob tem, da se je v ljubiteljskem gledališču torej povzpela kakovostnemu vrhu, je tudi osem let pel v učiteljskem pevskem zboru Slovenije in nekaj let v Brežicah.

Kulturo je delal s srcem in za svojo dušo. Toda opazila ga je tudi takratna Republiška zveza kulturnih organizacij in mu podelila odličje Svobode s srebrnim vencem.

Brežiška novejša zgodovina ga omenja tudi kot večletnega direktorja Zavoda za kulturo Brežice, v njegovem času je med drugim deloval kino v Brežicah, Globokem, Cerkljah ob Krki in Dobovi.

Lahko bi bila anekdota o Vladu Podgoršku, vendar je res: dopoldne se je v Novem mestu poročil, nekaj ur nato je šel na radio v Brežice in začel tam delati kot prvi napovedovalec. S tem je bil hipoma globoko v poklicu, ki ga je potem v življenju opravljal kar okrog 36 let - v novinarstvu. Leta 1964 postal prvi poklicni urednik radia Brežice, več let je bil tudi dopisnik RTV Ljubljana in Dolenjskega lista, s tem da je bil med radijskim novinarjem tudi predsednik Združenja lokalnih radijskih postaj Slovenije. Po približno desetletju radijskega novinarstva je bil nato 25 let posavski dopisnik Dela. Po upokojitvi 1. januarja letos za Slovensko tiskovno agencijo dopisuje s širšega posavsko-dolenjskega območja.

V veličastnem okolju viteške dvorane brežiškega gradu so 27. oktobra letos na svečani praznični seji brežiškega občinskega sveta čestitali za njihovo izjemnost izbranim posameznikom in skupinam. Vlado Podgoršek, Brežičan, ki je leta 1988 prejel državno jugoslovansko odličje Orden za slug za narod s srebrno zvezdo, je bil med temi letošnjimi izbranci. Izročili so mu oktobrsko nagrado Občine Brežice za leto 2000; občina podeljuje skupno tri take nagrade. K čestitki so dodali, da ga nagradujejo "za dolgoletno prizadevanje in uspešno delo na področju amaterske kulture in promocijo občine".

M. LUZAR

Pletena košara koristi tudi gobam

Stanko Bratkovič iz Mihovega, po domače Dobrovoljc, je eden redkih, ki se znajo in hočejo delati pletene košare, oprtne koše in opletati steklenice

MEDVED OB CESTI! - Ste tudi vi med tistimi, ki so sredi belega dne videli pri vasi Srobotnik medveda tik ob magistralni cesti Kočevje - Ljubljana? Tajnica Občine Velike Lašče Jerica Tomšič-Lušin pravi, da vznik dostikrat prijavijo prisotnost medveda, predvsem zato, ker se neposredni bližini pasejo domače živali. Vendar brez panike - medved na sliki je le lesen model, ki daje zaradi vožnje vtis, kot bi ravno prihajal izza grma. Medved je delo domačina Ilca iz Srobotnika in je popolnoma nenevaren, vendar lahko nepoučenemu vseeno požene kri po žilah. (Foto: B. Ž.)

MIHOVO - Polivinilna vrečka je že skoraj povsem izpodrinila košaro. Le kdo še gre v trgovino s košaro? Še celo po kostanj in gobe hodijo zadnjih 10 let, potem ko je prebil operacijo na srcu in odkar ne sme več poprijeti za težje kmečko delo. "Kot otrok sem opletal le lese za na voz. Po operaciji pa mi je starejša ženska v vasi pokazala, kako se začne delati košaro in kako se to delo zaključuje, potem sem se pa hitro znašel," pravi spretni možak s prirojenim smislom za lepo in skladno obliko. "Že ko pogledam kos lesa za dno, vidim, kakšna bo košara ali koš." Zna pa tudi opletati steklenice. "Vse to delam v glavnem pozimni in ob slabem vremenu, ko ni, da bi človek počel kaj drugega." Vitre si pripravi iz bekovine ali leščevine, les za dno

delal košaro, da je potem zanjo dobil dve košari krompirja..." Dobrovoljc se te ljudske obrti ni naučil v mladosti, ampak to počne komaj zadnjih 10 let, potem ko je prebil operacijo na srcu in odkar ne sme več poprijeti za težje kmečko delo. "Kot otrok sem opletal le lese za na voz. Po operaciji pa mi je starejša ženska v vasi pokazala, kako se začne delati košaro in kako se to delo zaključuje, potem sem se pa hitro znašel," pravi spretni možak s prirojenim smislom za lepo in skladno obliko. "Že ko pogledam kos lesa za dno, vidim, kakšna bo košara ali koš." Zna pa tudi opletati steklenice. "Vse to delam v glavnem pozimni in ob slabem vremenu, ko ni, da bi človek počel kaj drugega." Vitre si pripravi iz bekovine ali leščevine, les za dno

VINO, VODA - Potem ko so v Brežicah izvedeli, da je v Gabrju pod Gorjanci nedavno teklo vino iz pravkar odprte vodovodne pipe, so se odločili ponuditi ljubiteljem dobre kapljice več. Rečeno - storjeno: na Prilipah pri Brežicah teče vino iz hidranta. Tako je bilo, ali je tako tudi še danes, pa poiščite. (Foto: M. Luzar)

iz slovenske lirike

Ti meni svetlo sonce

Ti meni svetlo sonce,
a jaz sem mesec tvoj,
od tebe luč dobivam,
od tebe ogenj svoj.

Ko tvoja luč mi sije,
svetla mi je obraz,
ko žar mi tvoj zatone,
obda me mrak in mraz.

Za tabo vedno vije
se misli mojih pot,
začaran duh spremljuje
te vedno in povsod.

Neznanska moč me vleče
do tebe, sladka stvar -
doseči pa ne morem
nikdar te, oh, nikdar!

SIMON GREGORČIČ
(1844-1906)

NAJTEŽJA KOŠČAKOVA PESA - Koščakovi z Mirne na njivi na Trbinu - že vsaj 20 let niso sejali krmne pese. Doslej so tam pridelovali kurozo in pšenico. Zdajšnji kombajni pa ne morejo več po ozki cesti do njive, zato so se odločili, da posejejo krmno peso, pridelali pa so še krompir in fižol. Gospodarju Antonu (na posnetku) se smeje srce, saj so pridelali izjemno obilno krmno peso, v samokolnici jih je 7, ki tehtajo okrog 10 kg. tale, ki jo drži Anton v rokah, je med čakanjem na razglasitev najtežje že nekoliko "shušala", a še vedno potegne na tehtnici rekordnih 11,20 kg. (Foto: P. P.)

Martinovanje v Dolenjskih Toplicah

DOLENJSKE TOPLICE - Sveti Martin, ki iz mošta dela vin, bo prišel tudi v Dolenjske Toplice. Prav na martinovo, v soboto, 11. 11., od 11. ure naprej bodo v znani gurmanski gostilni Rog na voljo Martinova gos, pečena račka, krvavice, pečenice in druge slastne dobrote, ki sodijo k martinovanju. Zvečer bo za prijetno vzdušje poskrbel ansambel Korenine, Martin pa bo krstil mlado vino. Od 20. ure naprej bo veselo martinovanje tudi v restavraciji zdraviliškega hotela Kristal, kjer bo za ples igral ansambel Petra Finka.

PLETAR DOBROVOLJC - Pod starim podom se je Stanko Bratkovič Dobrovoljc iz Mihovega lotil stare ljudske obrti - pletenja košar. (Foto: A. B.)

Krajani v pomoč "smetarjem"

Simbolična primopredaja Arheološke poti pri Sv. Petru v skrbništvo krajanom Trebelnega - Izdali zloženko - Odkrili nove freske

TREBELNO - Skupek najdišč na Gorenjem Mokronogu (Sv. Peter, Vrajski breg in grad) predstavlja zgodovinski zapis, ki na Slovenskem nima para. Njegova pripoved namreč teče o dveh slabo poznanih dobah, ki pa sta zelo pomembni za poznavanje slovenske zgodovine: o prehodu iz vlaške pozne antike v slovanski zgodnji vek ter o nastanku močnega fevdalnega gradu. Tako ugotavljajo avtorji besedila Uroš Bavec, Tomaž Golob in Andrej Pleterski na zloženki Arheološka pot pri Sv. Petru, ki jo je v okviru cikla V objemu Temenice in Mirne zasnoval in realiziral mirnski Studio 5, izdal in založil pa Zavod za varstvo kulturne dediščine Novo mesto. Tako rekoč še "topla" je v soboto prišla v roko številnim krajanom, zbranim ob simbolični primopredaji arheološke poti v skrb in upravljanje krajanom.

Da si sicer ne smejo predstavljati, da bodo lahko tod pričakovali trume obiskovalcev, da bodo lahko to pot tržili kot turistični proizvod, lahko pa pričakujejo šolske skupine in nedeljske izletnike, je dejal arheolog Uroš Bavec in poudaril, da narod brez svoje zgodovine nujno izgine. Dr. Andrej Pleterski pa je

izrazil zadovoljstvo, da se je zbralo pri ruševinah nekdanjega gradu (Gorenji) Mokronog toliko ljudi, kot se jih ni verjetno še od časov velikega kmečkega upora 1573, ko naj bi grad uničil požar. Svečano listino o skrbništvu nad Arheološko potjo pri Sv. Petru sta podpisala za Zavod za varstvo kulturne dediščine Novo mesto Uroš Bavec in Jože Povšič, poleg Alojza Dragana, Zvoneta Muhiča in Martina Stariča član odbora za arheološko pot pri Sv. Petru. Ti bodo kot predstavniki KS Trebelno družno z ostalimi krajanmi še posebej

• Pred dvema tednoma je konservator ZVKD Novo mesto Tomaž Golob v cerkvi sv. Petra v vkopani južni ladji pod dvema ometoma odkril freske iz 15. stoletja v t.i. mednarodnem mehlem slogu. Velik problem je vlaga, ki je že uničila freske na slavaloku. Tudi to daje še večjo veljavo tej cerkvi.

skrbeli za urejenost arheološke poti pri Sv. Petru, da ne bo najdišča zaraslo robidovje in da ne bodo ljudje v odlagali odpadkov. Pa tudi, da bi zaživela pohodniška in kolesarska pot.

P. P.

OBGLAVLJENI GRADAŠKI GRAD - Konec septembra so začeli z obnovo podstrešja na gradaškem gradu. Popolna zamenjava ostrešja in kritine ter obnova dimnikov bosta veljali 24,7 milijona tolarjev, pogodba za delo pa je bila sklenjena z Obrtno zadrugo Hrast. Naložba, ki jo bo plačalo ministrstvo za kulturo - Uprava RS za kulturno dediščino, naj bi bila končana 20. novembra. Na metliški občinski upravi želijo, da bi grad obnovili tudi sicer. Dogovori potekajo, vse pa je odvisno od ministrstva za kulturo, saj je grad v Gradcu pod državno upravo. (Foto: M. B.-J.)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Suša katastrofalna, pridelki pa rekordni! - Tema za krškim kulturnim domom - Gregor Golobič: Pred volitvami eno, po njih drugo - Mali kmetje so budni, država spi

Jesen je marsikoga presenetila z rekordnimi pridelki. Za nekatere so to gobe, ki jih to jesen kar ni mogoče pobrati, za druge pa debele repa, buče ali pese rekorderke. Vsak teden se pojavi kdo, ki ima še debelejšo. Pri Antonu Koščaku z Mirne so jih letos težko pulili, saj so tehtale po 7, 8 ali celo 9 kilogramov. Še zdaj imajo na dvorišču velikanko, ki tehtajo preko 11 kg. v času pospravljanja pa je imela še kilogram več. Pa naj še kdo reče, da je bilo leto sušno in slabo!

Marjan iz Krškega sprašuje župana, zakaj ni med kulturnim domom in Novo Ljubljansko banko nobene razsvetljave. "Lani je bila spodaj ena luč, zdaj ni nobene. Enako je zgoraj, kjer je parkirišče, do katerega se pride po tridesetih stopnicah," opozarja. Kot pravi, je nerodno in tudi nevarno posebej pozimi, ko je tema še trša in za nameček po stopnicah še drsi.

Na sedežu krajevne skupnosti Krško so nam prijazno povedali, da je vzdrževanje javne razsvetljave v pristojnosti občinskega oddelka za gospodarstvo in infrastrukturo. Niko Somrak s tega oddelka pa nam je zagotovil, da bo razsvetljava urejena še v tem tednu. In kako, da ni bila že doslej? "Kdor opazi, da luči ne svetijo, naj kar pokliče ali pošlje faks na naš oddelek ali pa se obrne na vzdrževalca, Dušana Arha iz Leskovca," je še svetoval.

Jože iz okolice Semčica se čudi Gregorju Golobiču, ki že napoveduje, da bo treba takoj poskrbeti za spremembo volilnega sistema, ker je Dolenjska oškodovana. "Isti človek je v predvolilnih nastopih večkrat povedal, da je za LDS to vprašanje rešeno. Ali je spet na vidiku nova politična tema, ki se bo brezplodno vlekla štiri leta?" vprašuje.

Silva Olujčič iz Vinice pri Šmarjeti se popolnoma strinja z uvodnikom v zadnjem Dolenjcu "Kje je dramilo za kmete" in dodaja, da so mali in srednji kmetje v Sloveniji zbujeni, da pa država in njene pristojne ustanove spijo. "Ali bomo malega kmeta kar enačili s klošarjem? V predvolilnih soočenjih je en sam kandidat omenil male kmete. Letos smo morali izpolniti celo goro obrazcev, pa ne vem, če bomo dobili toliko, da bomo plačali obvezno članarino v Kmetijsko gozdarski zbornici! V prasičereji je že 3 ali 4 leta kriza, ob tem pa berem, da ima kmetijski minister firmo za uvoz prašičkega mesa. Kako bi bilo lahko potem bolje?" se sprašuje Silva, sicer naša redna bralka, in priporoča, naj še večkrat in še bolj kritično pišemo o kmetijstvu.

B. D. G.

REKORDNI JESENSKI PRIDELKI - Ob razstavi "Darovi jeseni, vse o krompirju" so članice Društva podeželskih žena Kočevske pripravile tudi razstavo značilnih jedi iz krompirja. Tudi tokrat so jim v pomoč priskočili varovanci kočevskega vrta in učenci osnovne šole, ki so z risbicami upodobili jesenski čas in "krompirjevo družino". Hkrati so razstavili najdebelejše, največje in najtežje pridelke (buče, krompir, por, peso, papriko, lubenico, kolerabo). Na sliki: varovanca vrta Kočevje na najtežji buči (61,5 kilogramov), ki je zrastle na vrtu Branke Letig iz Žage. (Foto: M. G.)

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Pristuhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki 07/ 39 30 522 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno pristuhnil.